

EVENEMENTENBELEID APELDOORN

ONDERZOEK REKENKAMERCOMMISSIE
APELDOORN

juni 2021

Dit onderzoek is in opdracht van de Rekenkamercommissie van de gemeente Apeldoorn uitgevoerd door Miriam Dorigo, Douwe Hoitinga, Steffie Loenen en Martijn Mussche van onderzoeksbureau Unravelling.

Binnen de rekenkamercommissie is het onderzoek begeleid door de leden Erik Jan Aalbers, Milica Marinkov en Max van Oort, onder het voorzitterschap van Karin Meijer en ambtelijke ondersteuning van Joyce Zweers.

Rekenkamercommissie gemeente Apeldoorn

Samenstelling juni 2021

Voorzitter:

Karin Meijer

Vice-voorzitter/lid:

Jan Kloosterman

Overige leden:

José Bonenberg – Slagter

Erik Jan Aalbers

Max van Oort

Ben Hendrikse

Chris Schouten

Arjan Groters

Edwin Hofman

Jeroen Slikker

Secretaris:

Joyce Zweers

Ondersteuning:

Hiltje Talsma

Postadres: Postbus 9033
7300 ES Apeldoorn

Telefoon: (055) 580 1289

E-mail: h.talsma@apeldoorn.nl

Website: www.apeldoorn.nl

Twitter: ApeldoornRkc

Voorwoord

Voor u ligt het rapport waarin we verslag doen van ons onderzoek naar het evenementenbeleid. Het rapport beschrijft hoe het evenementenbeleid en de uitvoering ervan zich de afgelopen jaren heeft ontwikkeld, in welke mate evenementen bijdragen aan de gestelde strategische doelen en er is gekeken naar de robuustheid van het Apeldoornse evenementenbeleid.

Gedurende het onderzoek is er gesproken met ambtelijk betrokkenen van diverse afdelingen, Apeldoorn Marketing en twee portefeuillehouders. Daarnaast heeft de rekenkamercommissie gesproken met de organisatoren van vijf evenementen en zijn er enquêtes gehouden onder inwoners en bedrijven. De rekenkamercommissie wil graag allen die hebben meegewerkt aan dit onderzoek hiervoor bedanken.

Het onderzoek heeft geresulteerd in een aantal conclusies en aanbevelingen. De rekenkamercommissie ziet uit naar de bespreking van het rapport in de gemeenteraad.

Karin Meijer

Voorzitter Rekenkamercommissie Apeldoorn

Samenvatting

De rekenkamercommissie van de gemeente Apeldoorn heeft een onderzoek geïnitieerd naar het evenementenbeleid van de gemeente Apeldoorn. De centrale onderzoeksvraag van dit rekenkameronderzoek was: Welke succes- en faalfactoren kent het evenementenbeleid in de praktijk? Wat zijn de kosten en baten en wordt er door de gemeente hier voldoende afweging tussen gemaakt? Welke lessen zijn hieruit te trekken? Om antwoord te geven op deze vragen is er gebruik gemaakt van een documentanalyse, interviews met betrokkenen en een enquête onder inwoners en ondernemers. Ook is er een casusonderzoek naar vijf evenementen gedaan. Hieronder volgt een beknopte samenvatting van de bevindingen.

Met een uitgewerkt evenementenbeleid geeft de raad aan wat het ziet als kernwaarden van de stad en van daaruit wat het college dient te hanteren als kaders voor de uitvoering. Daarmee is er een heldere basis gelegd. Doordat het beleid sinds de vaststelling van De levendige stad is aangevuld is er divergentie ontstaan tussen de uitvoeringspraktijk en het beleid op schrift. Het evenementenbeleid is dan ook toe aan een herziening. De organisatie en uitvoering van de evenementen binnen de ambtelijke organisatie is verspreid over diverse afdelingen. Er is sprake van afstemming, zowel binnen de ambtelijke organisatie als ook met Apeldoorn Marketing. De rol van Apeldoorn Marketing bij topsportevenementen en topevenementen is echter onduidelijk.

De gemeente Apeldoorn heeft publieksevenementen, topevenementen, topsportevenementen en culturele evenementen. Evenementenorganisatoren van publieksevenementen zijn tevreden over het subsidietraject. Voor topevenementen, topsportevenementen en culturele evenementen is er geen afwegingskader, noch een geformaliseerd subsidiebeleid. Door het ontbreken van een geformaliseerd subsidiebeleid en een beoordelingsmatrix is niet duidelijk of de beleidspraktijk van top(sport)evenementen en cultuurevenementen aansluit bij het algemene evenementenbeleid. Ook lopen de subsidies voor publieks-, topsport-, cultuur- en topevenementen via verschillende budgetten en verschillende trajecten waardoor een integrale afweging van alle evenementen niet mogelijk is. Daarnaast zijn de ambities van het college toegenomen. Dit is onder meer zichtbaar in de topevenementen en de topsportevenementen. Hierdoor is gaandeweg een disbalans ontstaan tussen de ambities van de gemeente Apeldoorn en het evenementenbudget. Het totale evenementenbudget is niet voldoende om alle ambities te bereiken. Het vergunningenbeleid is over het algemeen goed in orde, maar vraagt op punten om doorontwikkeling, met name om het belang van omwonenden nog beter te borgen.

Er zijn structureel evaluaties van publieksevenementen en top(sport)evenementen. Uit dit onderzoek blijkt dat het merendeel van de inwoners en ondernemers meer baten dan kosten van de evenementen ervaart. Maar de mate waarin evenementen en de uitvoeringspraktijk van het evenementenbeleid bijdragen aan de strategische doelen van de gemeente is lastig in kaart te brengen, omdat de doelen niet zijn geoperationaliseerd en niet SMART zijn geformuleerd. Daardoor kan de gemeente evenementen ook lastig sturen in de richting van de gewenste bijdrage aan de stad. De raad heeft behoefte aan dit inzicht in de bijdrage van evenementen aan de strategische doelen.

Ten slotte is gebleken dat de gemeente in coronatijd proactief en oplossingsgericht in gesprek is met evenementenorganisatoren. Nu de pandemie langer duurt dan verwacht, ontstaat bij de raad behoefte aan een raadskader voor evenementen in coronatijd.

Inhoudsopgave

Bestuurlijke Nota	7
1. Inleiding.....	8
1.1 Achtergrond.....	8
1.2 Centrale vraag, deelvragen en normenkader	8
1.3 Afbakening	10
1.4 Onderzoeksmethodiek	11
1.5 Leeswijzer	11
Conclusies en aanbevelingen Apeldoorns evenementenbeleid	12
Reactie college van B&W.....	16
Nawoord rekenkamercommissie	23
Nota van bevindingen	24
2. Beleid	25
2.1 Algemeen beleid	25
2.2 Subsidiebeleid	33
2.3 Vergunningenbeleid	36
2.4 Evalueren en leren.....	39
3. Organisatie en uitvoering	41
3.1 Publieksevenementen.....	41
3.2 Topevenementen.....	42
3.3 Topsportevenementen	42
3.4 Analyse	43
4. Doeltreffendheid	44
4.1 Uitgangspunten van het beleid, realisatie ervan en bijdrage aan de doelen	44
4.2 Analyse	46
5. Doelmatigheid.....	48
5.1 Doelmatigheid.....	48
5.2 Analyse	52
6. Vooruitblik en de coronacrisis.....	55
6.1 Vooruitblik en coronacrisis.....	55
6.2 Analyse	56
Bijlage 1. Geraadpleegde personen.....	58
Bijlage 2. Factsheet Drakenbootfestival	59
Bijlage 3. Factsheet Loense Moandag	61
Bijlage 4. Factsheet Midwintermarathon.....	63
Bijlage 5. Factsheet Roots in the Woods.....	66
Bijlage 6. Factsheet WK Baanwielrennen.....	69

Bijlage 7. Overzicht subsidies $\geq$ €10.000,-	72
Bijlage 8. Overzicht locatieprofielen	73
Bijlage 9. Verantwoording enquêteresultaten.....	74
Bijlage 9a. Resultaten enquête inwoners - algemeen.....	76
Bijlage 9b. Resultaten enquête inwoners - leeftijdsgroepen.....	79
Bijlage 9c. Resultaten enquête inwoners – stedelingen versus dorpelingen.....	82
Bijlage 9d. Resultaten enquête ondernemers - algemeen	85
Bijlage 9e. Resultaten enquête ondernemers – marktkoopliden versus niet- marktkoopliden	88

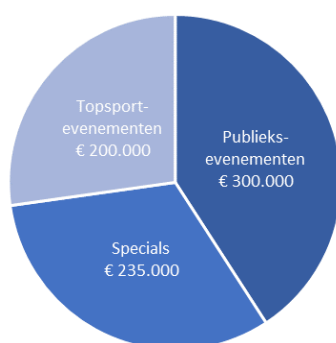
Bestuurlijke Nota

1. Inleiding

1.1 Achtergrond

De rekenkamercommissie heeft besloten onderzoek te doen naar het evenementenbeleid. In Apeldoorn vindt jaarlijks een groot aantal evenementen plaats. Daarvan zijn bijna 70 aan te duiden als echte evenementen, dat wil zeggen openbare, incidentele of jaarlijks terugkerende publieksevenementen.¹ De gemeente ondersteunt een deel van deze evenementen met een subsidie (zie figuur 1). In totaal bedroeg de gemeentelijke subsidie € 735.000,- in 2019. In het kader van bezuinigingen neemt het beschikbare subsidiebudget de komende jaren in toenemende mate af.²

Subsidie evenementen Apeldoorn (2019)

Figuur 1. Subsidies evenementen Apeldoorn

De gemeenteraad van Apeldoorn stelde op 26 november 2015 met de nota De levendige stad het beleidskader vast. Deze nota stelt dat evenementen voor levendigheid zorgen en zowel economische als maatschappelijke betekenis hebben. De insteek is dat evenementen bijdragen aan de drie strategische doelen van de gemeente, namelijk dat de stad aantrekkelijk is om in te wonen, te werken en te bezoeken. Daarnaast leveren evenementen als het goed is ook een positieve bijdrage aan het stadsimago.³ De rekenkamercommissie stelt zich nu de kritische vraag in welke mate evenementen bijdragen aan de strategische doelen. Ook zijn er vragen over evalueren en leren, over de gemeentelijke organisatie en over de robuustheid van het Apeldoornse evenementenbeleid. Dit rekenkameronderzoek moet een bijdrage leveren aan de nog te actualiseren Nota Evenementenbeleid van de gemeente in 2022.

1.2 Centrale vraag, deelvragen en normenkader

Centrale vraag:

Welke succes- en faalfactoren kent het evenementenbeleid in de praktijk? Wat zijn de kosten en baten en wordt er door de gemeente hier voldoende afweging tussen gemaakt? Welke lessen zijn hieruit te trekken?

¹ LAGroup, Eindrapport Evenementen en citymarketing, gemeente Apeldoorn, 2 mei 2019.

² Gemeente Apeldoorn, Collegebesluit Topevenementen, 15 oktober 2019.

³ Gemeente Apeldoorn, Nota De levendige stad, 26 november 2015.

Concreet laat zich dit vertalen in de volgende onderzoeksvragen en normen:

	Deelvraag	Normen
	Beleid	
1	a. Hoe heeft het gemeentelijke beleid ten aanzien van evenementen zich in de afgelopen jaren ontwikkeld? b. Wat zijn de belangrijkste relevante beleidsuitgangspunten in het evenementenbeleid?	▪ Het beleid is geoperationaliseerd in criteria op het terrein van cultuur, economie/werkgelegenheid, imago, positionering en leefbaarheid, om vast te kunnen stellen welke evenementen bij de gemeentelijke ambities passen. ▪ Het beleid draagt bij aan een evenwichtige verdeling van evenementen over de locaties en door het jaar. ▪ Het beleid biedt handvatten voor de afweging om een evenement wel/niet naar Apeldoorn te (willen) halen.
2	Hoe is het evenementenbeleid doorvertaald in het subsidiebeleid?	▪ Het subsidiebeleid sluit aan op de doelen van het evenementenbeleid.
3	Hoe is het evenementenbeleid doorvertaald in het vergunningenbeleid?	▪ Het vergunningenbeleid sluit aan op de doelen van het evenementenbeleid en bevat duidelijke toetsingscriteria. ▪ Het vergunningenbeleid vormt geen onnodig hoge drempel voor de organisatie van een evenement. ▪ Het vergunningenbeleid draagt in de ogen van raad, college, inwoners en andere belanghebbenden in voldoende mate bij aan de borging van veiligheid en de bescherming tegen overlast (geluid, afval, parkeerdruk, drukte et cetera).
4	In hoeverre is er sprake van evalueren en leren (en bijstelling van beleid en uitvoering)?	▪ De gemeente evalueert evenementen structureel en systematisch. ▪ De gemeente gebruikt de ervaringen om het beleid en de uitvoering bij te stellen.
	Organisatie en uitvoering	
5	a. Hoe is het evenementenbeleid belegd in de ambtelijke organisatie? b. In hoeverre is de ambtelijke organisatie toegerust op de evenementen?	▪ De taken en verantwoordelijkheden zijn duidelijk belegd. ▪ De ambtelijke organisatie is ingericht op het aantal en de aard van de evenementen in Apeldoorn.
6	Hoe is de rolverdeling tussen college, ambtelijke organisatie, organisatoren en Apeldoorn Marketing?	▪ De taken en verantwoordelijkheden zijn onderling afgestemd. ▪ De betrokken organisaties geven invulling aan hun taak en verantwoordelijkheid.

	Doeltreffendheid	
7	a. Welke uitgangspunten van het evenementenbeleid De levendige stad zijn wel en welke niet gerealiseerd? Wat is de achtergrond daarvan? b. In welke mate dragen de evenementen bij aan de gemeentelijke doelen?	▪ Evenementen hebben aantoonbaar een bijdrage geleverd aan de doelen van het Apeldoornse evenementenbeleid.
	Doelmatigheid	
8	Wat zijn de baten en de kosten van enkele geselecteerde grote evenementen voor Apeldoorn?	▪ De (maatschappelijke) kosten en baten zijn in balans.
	Leren en vooruitblik	
9	Welke lessen kan Apeldoorn trekken uit de uitvoering van het evenementenbeleid?	▪ Het evenementenbeleid is voldoende robuust en toekomstbestendig. ▪ De gemeente kan (grote) evenementen voldoende sturen in de richting van de gewenste bijdrage aan de stad.
10	a. Wat zijn de gevolgen van de coronacrisis voor de Apeldoornse evenementen in 2020? b. Wat zijn scenario's en handelingsperspectieven voor 2021	▪ De gemeente en organisatoren zijn in gesprek over de gevolgen van de coronacrisis. ▪ De gemeente en organisatoren ontwikkelen beheersmaatregelen.

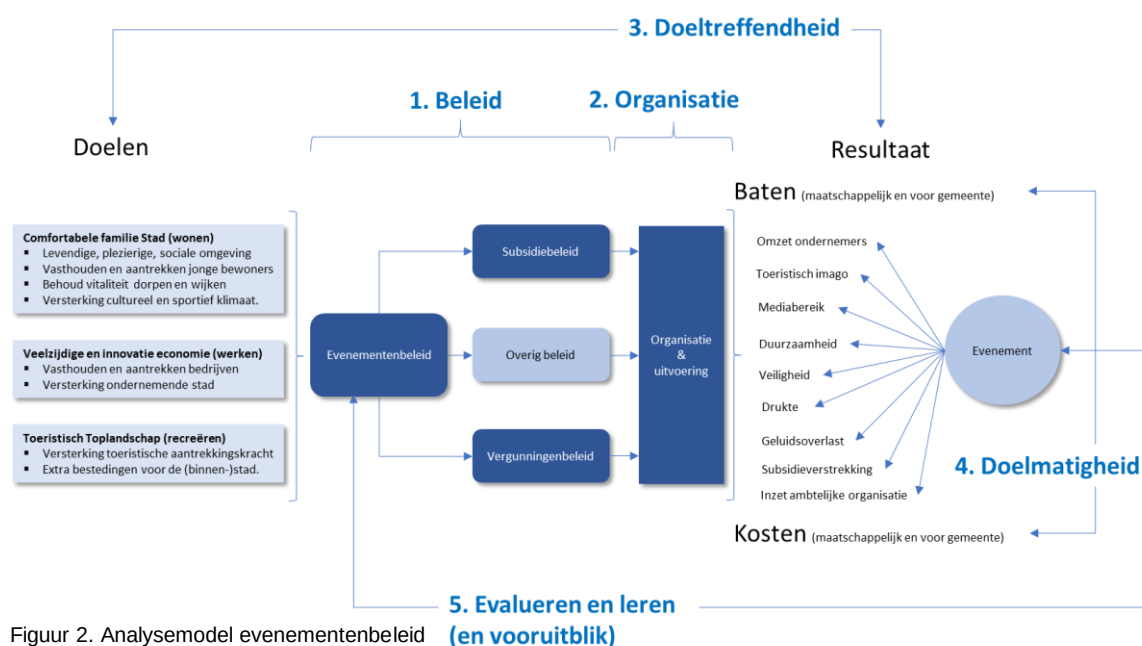
1.3 Afbakening

Het onderzoek richt zich op het huidige beleid en de huidige uitvoering rond evenementen, met uitzondering van culturele evenementen. Dit onderzoek is gestart in het begin van de coronacrisis. De focus ligt op beleid en uitvoering in de 'normale' situatie, maar er is in dit onderzoek ook aandacht voor de crisis. De bevindingen, conclusies en aanbevelingen rondom corona baseren we vanwege het moment van dataverzameling op de periode tot eind 2020. Voor de duidelijkheid: in 2020 waren evenementen vanwege de pandemie grotendeels niet toegestaan. Waar nodig is voor de 'normale' situatie teruggekeken op de periode vanaf 2016 tot aan 2020.

We belichten in het onderzoek de baten en kosten voor de maatschappij en voor de gemeente. Of een evenement rendabel is voor de organisator blijft in dit onderzoek buiten beschouwing. Wel is de continuïteit van evenementen in de tijd een punt van aandacht.

Het onderzoek richt zich op evenementen die voldoen aan de definitie van openbare, incidentele of jaarlijks terugkerende publieksevenementen. Het moet daarbij ook zo zijn dat de gemeente een rol heeft als subsidieverstrekker, vergunningverlener of een rol heeft in de uitvoering.

1.4 Onderzoeksmethodiek

Figuur 2. Analysemodel evenementenbeleid

Figuur 2 toont het analysemodel. De onderzoekers hebben een uitgebreide documentstudie gedaan naar het evenementenbeleid in Apeldoorn en het daaraan gerelateerde vergunningen- en subsidiebeleid. Er zijn gesprekken gevoerd met de ambtelijk betrokkenen van diverse afdelingen, met de twee portefeuillehouders, met raadsleden en met Apeldoorn Marketing. Een overzicht van alle gevoerde gesprekken is te vinden in bijlage 1. Daarnaast is een vijftal evenementen geselecteerd als casus. Van deze evenementen is de vergunning- en subsidie-informatie opgevraagd en met de organisatoren van deze evenementen zijn eveneens gesprekken gevoerd. De bevindingen over de casus zijn vastgelegd in zogenaamde factsheets (bijlage 2 t/m 6). Ten slotte zijn enquêtes uitgezet onder ondernemers en onder inwoners. De onderzoekers zijn hiervoor veel dank verschuldigd aan de wijk-, dorps-, en ondernemersverenigingen die zo vriendelijk zijn geweest om de online enquêtes onder hun leden te verspreiden. De resultaten van de enquêtes treft u in tekstvakken verspreid in dit rapport. De respons van 418 inwoners is statistisch gezien voldoende voor significante uitspraken over de Apeldoornse bevolking. Wat betreft de ondernemers is de foutmarge groter. Voor het doel van dit onderzoek voldoet ook deze enquête. De uitkomsten bieden inzicht in de overwegingen, voordelen en nadelen voor ondernemers bij de evenementen en het evenementenbeleid. Zie bijlage 9 voor meer uitleg.

1.5 Leeswijzer

In de bestuurlijke nota staan de conclusies en aanbevelingen. In de nota van bevindingen komen de onderzoeksvragen achtereenvolgens aan bod in de hoofdstukken 2 tot en met 6 van dit rapport. Elk hoofdstuk begint met een beknopte weergave van de relevante feiten, gevolgd door een analyse. Deze analyse bevat eerst een opsomming van de bevindingen uit het onderzoek, gevolgd door een onderbouwing. De hiervoor beschreven normen vormen daarbij het referentiekader.

Conclusies en aanbevelingen Apeldoorns evenementenbeleid

Conclusie 1: *De gemeente Apeldoorn heeft met het document De levendige stad een heldere basis gelegd, maar het beleid is door aanvullingen in de uitvoeringspraktijk toe aan vernieuwing*

Met een uitgewerkt evenementenbeleid geeft de raad aan wat het ziet als kernwaarden van de stad en van daaruit wat het college dient te hanteren als kaders voor de uitvoering. Het vormt ook de basis voor een afwegingskader voor te ondersteunen evenementen (zie verder conclusie 4). Het huidige Apeldoornse evenementenbeleid De levendige stad bood het college houvast in te behalen resultaten en te maken keuzes. Zo bood het beleid handvatten voor de afweging om een publieksevenement wel of niet te ondersteunen. Ook droeg het beleid bij aan een evenwichtige verdeling van evenementen over locaties en door het jaar heen. Een deel van de kernpunten van De levendige stad is behaald zoals het afschaffen van de maximale subsidietermijn en het organiseren van meer topevenementen. Enkele kernpunten zijn niet gerealiseerd, zoals het Strategisch Meerjaren Evenementen Programma waarin de gemeente met publieke stakeholders de strategische keuzes voor de komende jaren zou formuleren. Ook het bundelen van de organisatiekracht rondom evenementen, citymarketing en VVV/gastheerschap is nog niet geheel gerealiseerd. De stichting Apeldoorn Marketing combineert deze drie taakvelden, maar ook andere actoren houden zich bezig met een of meerdere van deze drie taakvelden. Daarnaast is sinds De levendige stad het beleid ook aangevuld. Dit zorgt voor divergentie tussen de uitvoeringspraktijk en het beleid op schrift. Het beleid is daardoor toe aan een herziening. Eerder was deze herziening voorzien voor 2020, maar uitgesteld tot 2021. Het is aan de raad om te bepalen of de herziening urgent is, bijvoorbeeld om een impuls te geven aan de evenementensector, na een periode waarin er vanwege de coronacrisis vrijwel geen evenementen konden plaatsvinden. Daarbij zou er specifiek aandacht kunnen zijn voor innovaties en nieuwe evenementen.

Aanbeveling 1 aan de raad en het college: Evalueer het huidige beleid en stel nieuw beleid op, waarin onder andere de aanpassingen in de uitvoeringspraktijk sinds De levendige stad zijn opgenomen. Maak als raad een bewuste afweging of de herziening urgent is, of dat er redenen zijn om de herziening uit te stellen.

Conclusie 2: *De ambities en doelen van het evenementenbeleid zijn niet geoperationaliseerd, hetgeen controle en sturing bemoeilijkt.*

Idealiter dragen evenementen bij aan de doelen van de stad en sluiten ze aan op de kernwaarden van inwoners en ondernemers. Het college heeft de afgelopen jaren erop ingezet om Apeldoorn op de kaart te zetten als evenementenstad. De strategische doelen comfortabele gezinsstad en veelzijdige en innovatieve economie sluiten aan bij de visie van inwoners en ondernemers. Het evenementenbeleid leidt er echter niet toe dat inwoners van Apeldoorn de evenementen die het meest voldoen aan het beleid zien als typisch Apeldoornse evenementen. Daarnaast zijn de ambities tweeledig; bruisende stad versus gezinsstad, natuur, landschap en Veluwe. Dat lijkt elkaar tegen te spreken. Zeker bij eenmalig top- en topsportevenementen kijken gemeenteraad en inwoners kritisch naar nut en noodzaak. Er zijn structureel evaluaties van publieksevenementen en top(sport)evenementen, maar de mate waarin evenementen en de uitvoeringspraktijk van het evenementenbeleid bijdragen aan de strategische doelen van de gemeente is lastig in kaart te brengen, terwijl de raad daar wel behoefte aan heeft. Dit komt omdat de doelen niet zijn geoperationaliseerd en

niet SMART zijn geformuleerd. Daardoor kan het college evenementen lastig sturen in de richting van de gewenste bijdrage aan de stad en kan de raad zijn controlerende rol niet goed invullen.

Aanbeveling 2 aan de raad en het college: Baseer het nieuwe beleid op Apeldoornse kernwaarden en doelen die op elkaar aansluiten en herkenbaar zijn voor de inwoners. Wanneer natuur bijvoorbeeld een kernwaarde is, zorg dan voor bijpassende doelen op dit gebied en maak natuur onderdeel van het profiel dat Apeldoorn wil uitdragen. Wanneer de ambities een tegenstelling bevatten, maak duidelijk hoe deze ambities samen kunnen gaan. Operationaliseer daarnaast de strategische doelen en werk SMART uit hoe evenementen kunnen bijdragen aan deze doelen. Toets daarna regelmatig of het uitvoeringsbeleid en de gesubsidieerde evenementen bijdragen aan de strategische doelen .

Conclusie 3: *Er is gaandeweg een disbalans ontstaan tussen de ambities van de gemeente Apeldoorn en het evenementenbudget.*

Een deel van de typisch Apeldoornse evenementen vindt plaats zonder subsidie, of met een subsidie die slechts een klein deel van de begroting dekt, zoals de Midwintermarathon of het Drakenbootfestival. Dergelijke evenementen zijn onderdeel geworden van het DNA van Apeldoorn, worden gewaardeerd en sluiten goed aan bij de kernwaarden van de stad. Er is geen gevoelde noodzaak of behoefte bij de gemeente om intensief te sturen op dergelijke evenementen. Het college heeft de afgelopen jaren de ambitie getoond om Apeldoorn op de kaart te zetten als grote stad en heeft daarbij evenementen met een landelijke uitstraling aangetrokken. Daar waar college en raad met het evenementenbeleid specifieke ambities willen realiseren, bijvoorbeeld door een nieuw of uniek evenement te ondersteunen, is aanvullend budget nodig. Het huidige budget is niet toereikend om dergelijke ambities te behalen.

Aanbeveling 3a aan het college: Ontwikkel verschillende scenario's voor het evenementenbeleid waarbij de raad kan kiezen tussen verschillende evenementen met bijbehorende impact en uitgavenbudget.

Aanbeveling 3b aan de raad: Denk na over de balans tussen budget en doelen zodat de doelen haalbaar zijn. Zorg dat het budget toereikend is om de gestelde doelen te behalen of beperk het aantal doelen.

Conclusie 4: *De gemeente heeft een subsidiebeleid met afwegingsmatrix voor publieksevenementen, maar er is geen integraal afwegingskader waar daarnaast ook topevenementen, topsportevenementen en culturele evenementen onderdeel van uitmaken.*

Evenementenorganisatoren van publieksevenementen zijn tevreden over het subsidietraject. De afwegingsmatrix is duidelijk, de behulpzame uitvoering van het ambtelijk apparaat en Apeldoorn Marketing zorgt ervoor dat de evenementenorganisatoren tevreden zijn over het proces. Voor topevenementen, topsportevenementen en culturele evenementen is er geen afwegingskader of een specifiek subsidiebeleid. Wanneer het budget voor deze evenementen binnen het begrote budget valt, besluit het college hierover. Wanneer dat niet het geval is, dan is het aan de raad om een besluit te nemen. Daarnaast zijn er bij topsportevenementen sporten geselecteerd waarop het college aanstuurt, maar is er geen beoordelingsmatrix. Door het ontbreken van een specifiek subsidiebeleid en een beoordelingsmatrix is niet duidelijk of de beleidspraktijk van top(sport)evenementen en cultuurevenementen aansluit bij het algemene evenementenbeleid. Ook lopen de subsidies voor publieks-, topsport-, cultuur- en

topevenementen via verschillende budgetten en verschillende trajecten waardoor een integrale afweging van alle evenementen door het college niet mogelijk is.

Aanbeveling 4a aan het college: Creëer een integraal afwegingskader voor het geheel aan evenementensubsidies en werk dit – eventueel per evenementtype - uit in een subsidiematrix. Neem daarin de kosten van de inzet vanuit het ambtelijke apparaat mee (bijvoorbeeld in FTE per evenement).

Aanbeveling 4b aan de raad: Formuleer het subsidiebeleid voor topevenementen en topsportevenementen.

Conclusie 5: *Het vergunningenbeleid is over het algemeen goed in orde, maar vraagt op punten om doorontwikkeling, met name om het belang van omwonenden nog beter te borgen.*

Door uitwerking en toepassing van het vergunningenbeleid kan de gemeente de diverse maatschappelijke belangen borgen. De locatieprofielen blijken in het algemeen goed te voldoen als richtinggevend kader voor evenementen. De doorontwikkeling daarvan vraagt aandacht omdat ondanks toepassing van de locatieprofielen, bepaalde wijken toch meer overlast kunnen ondervinden doordat deze zich te midden van enkele evenementenlocaties bevinden. De regelgeving biedt voldoende houvast voor vergunningverlening, maar diverse documenten sluiten niet altijd goed op elkaar aan en zijn op punten onduidelijk doordat andere categorie-indelingen worden gebruikt. Ook is het vergunningenbeleid en de uitvoering daarvan dienstverlenend richting evenementenorganisatoren en minder dienstverlenend richting inwoners. Inwoners kunnen namelijk niet altijd op tijd bezwaar maken.

Aanbeveling 5 aan het college: Ontwikkel een vergunningenbeleid met eenduidige terminologie, afbakening van categorieën en vereisten. Zorg voor een strakke naleving van termijnen in de vergunningsvoorwaarden, zodanig dat inwoners tijdig bezwaarschriften kunnen indienen. Stel als onderdeel van het vergunningenbeleid een integraal kader op voor de buurten en wijken waarin overlast ervaren wordt vanuit meer dan één evenementlocatie, met aandacht voor onder andere geluidsnormen en het maximaal aantal evenementen.

Conclusie 6: *De organisatie en uitvoering van evenementen is verspreid binnen de ambtelijke organisatie, maar er is interne afstemming. De rol van Apeldoorn Marketing hierin is onduidelijk.*

Doordat evenementen in verschillende gemeentelijke domeinen vallen, zijn de organisatie en uitvoering verspreid over de ambtelijke organisatie. De ambtelijke organisatie zorgt met het Platform Evenementen (ambtelijk) voor coördinatie en interne afstemming. Ondanks de ogenschijnlijke versnipperde organisatie, functioneert dit in de praktijk. Apeldoorn Marketing is als belangrijke adviseur op het gebied van publieksevenementen aangehaakt bij dit platform. Zij heeft echter geen duidelijke rol bij het beleid en de subsidietoekenning van topsport- en topevenementen.

Aanbeveling 6 aan het college: Verduidelijk de rol van Apeldoorn Marketing bij top- en topsportevenementen.

Conclusie 7: *Het merendeel van de inwoners en ondernemers ervaart meer baten dan kosten van de evenementen.*

De (maatschappelijke) baten van evenementen zijn: de versterking van het imago van de gemeente Apeldoorn, extra inkomsten voor (horeca)ondernemers en inwoners kennis laten maken met sport. De maatschappelijke kosten zijn voornamelijk geluidsoverlast en parkeer- en verkeersoverlast. Daarnaast ondervindt een deel van de ondernemers een daling in de omzet of een verlies van klanten als gevolg van een evenement, een significant deel daarvan zijn de marktkooplieden. Wanneer evenementen plaatsvinden op het marktplaatsplein op een marktdag, missen zij omzet.

Aanbeveling 7 aan het college: Weeg expliciet af of de maatschappelijke kosten van evenementen voor specifieke groepen opwegen tegen de baten van het evenement. Voorbeelden van maatschappelijke kosten voor specifieke groepen in deze afwegingen zijn het omzetverlies voor marktkooplieden bij evenementen op het marktplaatsplein en geluidsoverlast van evenementen zoals het Drakenbootfestival.

Conclusie 8: *De gemeente is in coronatijd proactief en oplossingsgericht in gesprek met evenementenorganisatoren. Wel heeft de raad behoefte aan een raadskader voor evenementen.*

De gemeente is in coronatijd proactief en oplossingsgericht in gesprek met evenementenorganisatoren over mogelijkheden en voorwaarden om evenementen te kunnen laten plaatsvinden, wanneer dit toegestaan wordt in de coronatijd. Wel heeft de raad behoefte aan een tijdelijk raadskader voor een meer integrale afweging van evenementen.

Aanbeveling 8 aan de raad: Overweeg een tijdelijk raadskader op te stellen voor evenementen in de coronacrisis. Dit in het licht van een meer integrale afweging tussen gezondheid, economie en maatschappelijke impact en rekening houdend met een mogelijk aanhoudende periode waarin restricties voor evenementen gelden.

Reactie college van B&W

Aan de Rekenkamercommissie

Gemeente Apeldoorn

Postbus 9033
7300 ES Apeldoorn
Bezoekadres
Marktplaats 1
www.apeldoorn.nl
KvK 08223882

T 14 055
Doorkiesnummer
06 18 58 74 27

Emailadres
E.boer@apeldoorn.nl;
Al.Huisman@apeldoorn.nl

Ons: DOS 2021-028859_
Datum: 3 juni 2021
Betreft: Bestuurlijke reactie onderzoek evenementenbeleid Rekenkamercommissie

Beste mevrouw Meijer, beste leden van de Rekenkamercommissie,

Met interesse hebben we kennis genomen van de uitkomsten van het onderzoek dat de Rekenkamercommissie heeft gedaan naar de doelmatigheid, doeltreffendheid en rechtmatigheid van het evenementenbeleid van de gemeente Apeldoorn. Namens het college spreken wij onze dank uit voor het uitgebreide onderzoek dat u heeft laten uitvoeren door onderzoeksbureau Unravelling. De conclusies en aanbevelingen hebben een brede reikwijdte en leveren een waardevolle bijdrage voor de actualisering van het evenementenbeleid die in 2022 zal plaatsvinden. In uw aanbiedingsbrief verzoekt u het college om, in het kader van bestuurlijke wederhoor, een bestuurlijke reactie te geven op de conclusies en aanbevelingen van het onderzoeksrapport. Deze brief omvat de bestuurlijke reactie van ons college op het onderzoeksrapport dat we op 22 april jongstleden met kenmerk 2021-135228 van u hebben ontvangen. Alvorens in te gaan op de acht conclusies met bijbehorende aanbevelingen, nemen we u graag mee in waar we als college vandaan komen en hoe we de afgelopen jaren meegegroeid zijn met de ervaringen die we met de diverse type evenementen hebben opgedaan. Dit als context bij de reactie die u onderstaand per conclusie aantreft.

Evenementenhoofdstad van de Veluwe

Het college kijkt met trots terug op datgene wat het evenementenbeleid ons de afgelopen jaren heeft gebracht. In de nota 'De Levendige Stad' omschrijven wij Apeldoorn als dé evenementenhoofdstad van de Veluwe en met ons zeer diverse evenementenaanbod en de unieke locatie Omnisport mogen wij die titel met recht claimen. Hier heeft het hosten van een aantal grote landelijke (topsport) evenementen ook zeker aan bijgedragen. Het college is van mening dat dat soort landelijke evenementen óók horen bij de elfde stad van Nederland. Zij dragen bij aan het profiel van Apeldoorn en zorgen tevens voor trots en verbinding onder de inwoners. Het maatschappelijke en economische rendement is hierbij niet altijd tot achter de komma te berekenen: het aantrekken van landelijke evenementen, met name in topsport, is een langlopend proces van ambtelijke en bestuurlijke samenwerking, waarvoor geen vast draaiboek te geven is en waarbij de raad altijd wordt betrokken, zeker indien er buiten vastgestelde kaders gehandeld moet worden. Evenementen dragen bij aan de leefbaarheid van Apeldoorn en zij voegen dynamiek toe aan onze binnenstad. Met het beleid wordt ingezet op een heel divers aanbod van evenementen, vele ook gratis toegankelijk én gezinsvriendelijk. De uitdaging voor de komende jaren zit met name in het uitvoeren van de ambities die college en tevens raad hebben op het gebied van evenementen in Apeldoorn en anderzijds het beschikbare budget dat de komende jaren stapsgewijs wordt afgebouwd.

Behandeld door: E. Boer, A. Huisman
Bijlage(n):

Als u reageert datum en kenmerk van deze brief vermelden

Aanleiding nota 'De Levendige Stad'

Op 27 november 2015 is het evenementenbeleid 2015 'De levendige Stad' door de vorige raad vastgesteld. Deze nota biedt kaders om te komen tot een optimaal evenementenklimaat, met oog voor balans tussenlevendigheid en leefbaarheid. Als vertrekpunt voor 'De Levendige Stad' is het vorige evenementenbeleid genomen, aangevuld met de ontwikkeling van de nieuwe citymarketingstrategie voor Apeldoorn en topsportevenementen. Er waren twee centrale aanleidingen voor het opstellen van 'De Levendige Stad': (1) Er kan meer maatschappelijke en economische betekenis worden gehaald uit evenementen; en (2). De coördinatie en samenhang van de evenementenkalender, subsidieverdeling, de dienstverlening en vergunningen kan worden verbeterd. Voor de topevenementen is in dit kader een nieuwe koers neergelegd, voor de topsport- en publieksevenementen geldt dat in het kader focus en scherpte werd aangebracht in een koers die in de jaren daarvoor al was ingezet.

Dynamische praktijk vraagt om continue inspelen

De evenementenbranche is constant in beweging en dat vraagt dat de gemeentelijke organisatie hierop inspeelt. In de jaren na de vaststelling van 'De Levendige Stad' hebben wij ervaring opgedaan met de diverse doelstellingen uit het evenementenbeleid. Voor de topsportevenementen is op de kernsporten wielrennen en volleybal een doorgaande lijn van internationale succesvolle evenementen gerealiseerd. Grote topevenementen, zoals Serious Request, zijn in gezamenlijkheid met de raad aangetrokken. Met de Taskforce evenementen werd geëxperimenteerd met een meerjarenplanning, waarin een belangrijke rol voor (recreatie)ondernemers en maatschappelijke partners was gelegd. Nieuwe inzichten als het onderzoeksrapport van La Groupe naar topevenementen of zogenaamde citymarketingevenementen en bezuinigingen leidde tot nieuwe of andere keuzes. Daarnaast is eind 2017 de Nota 'Geluid bij Evenementen' vastgesteld door de raad, waarmee duidelijkheid wordt gegeven aan inwoners en organisatoren over wat er wel en niet mogelijk is qua aantallen en geluidsniveau op evenementenlocaties. Bij evenementen is het altijd balanceren tussen diverse belangen. Daarin kunnen we het als gemeente nooit iedereen het naar de zin maken. De overlastmeldingen nemen wij serieus, maar we zetten ze ook af tegen het plezier van de vele bezoekers van de evenementen. Bezoekers die voor een groot gedeelte ook uit onze eigen stad komen en die genieten van de diverse evenementen waar zij elkaar treffen en zich verbonden voelen.

Kortom: op het gebied van evenementen in Apeldoorn ligt er een stevige basis. Een basis die aansluit bij het toekomstperspectief van de stad in Apeldoorn 2040:

"Zou je ergens anders op vakantie willen? Zou je ergens anders willen wonen? Bestuurders en succesvolle ondernemers en vele anderen vergroten vanuit dat perspectief de kracht van de stad en vanuit een diep gevoeld maatschappelijk bewustzijn dat de stad een zaak is van goed samenspel. Zo bouwen wij aan de ondernemende en gastvrije gezinsstad. Een veilige gezinsstad met een volwassen regionale en soms zelfs wereldwijde functie in sport en cultuur."

Een stevige basis vanuit waar we verder kunnen groeien. Ongeacht of dit nu betekent dat we afscheid gaan nemen van doelstellingen, doelstellingen aanscherpen of nieuwe doelstellingen ontwikkelen. Dit mede dankzij de uitkomsten van uw rapport. Onderstaand treft u onze reactie aan op de conclusies en aanbevelingen die u ons heeft meegegeven in uw onderzoeksrapport.

Bestuurlijke reactie per conclusie

Conclusie 1: De gemeente Apeldoorn heeft met het document *De levendige stad* een heldere basis gelegd, maar het beleid is door aanvullingen in de uitvoeringspraktijk toe aan vernieuwing.

Bestuurlijke reactie: Het college deelt deze conclusie met u en heeft met dit rapport de nodige handvaten gekregen om het huidige evenementenbeleid te herzien. Daarin zullen ook veranderingen in het veld en de financiën worden meegenomen. De actualisering van het evenementenbeleid staat gepland voor 2022.

Conclusie 2: De ambities en doelen van het evenementenbeleid zijn niet geoperationaliseerd, hetgeen controle en sturing bemoeilijkt.

Bestuurlijke reactie: In uw rapport concludeert u dat de doelen van het evenementenbeleid niet zijn geoperationaliseerd. Het college deelt deze conclusie slechts ten dele met u.

1. Zowel in het evenementenbeleid, de MPB, in de collegevoorstellen en bij programmaplannen van de strategische doelen worden doelen SMART geoperationaliseerd. Het rapport leert dat het van belang is om deze informatie voor de raad nog beter bij elkaar te brengen.
2. Met de evenementen proberen we tevens aansluiting te zoeken bij de kracht van onze stad en de infrastructuur die we daarvoor hebben. Zo dragen topsportevenementen niet alleen bij aan aantrekkingskracht in brede zin, maar ook aan de wens van college en raad om met de bouw van Omnisport breedtesport, topsport, en topsportevenementen te laten plaatsvinden. Zoals in Apeldoorn 2040 staat: *“Het is goed toeven in de Veluwe groene stad met zijn iconen als bijvoorbeeld Het Loo en Omnisport. Het Loo geeft Apeldoorn een internationale koninklijke allure, Omnisport heeft zijn internationale sportevenementen als fietsen, volleybal en atletiek. En outdoor presteren we sportief met onze Midwintermarathon.”*.
3. De ogenschijnlijke tegenstelling die u beschrijft tussen een bruisende stad en de groene stad van rust is geen tegenstelling die wij onderschrijven. Apeldoorn laat al jaren zien dat deze twee goed samengaan, omdat deze kanten beide bij onze identiteit horen. In de locatieprofielen is aandacht voor beide elementen op de verschillende locaties.
4. In tegenstelling tot steden als Rotterdam en Amsterdam heeft Apeldoorn niet de oneindige keuzes aan publieksevenementen, topevenementen en topsportevenementen. We zijn daarom dankbaar voor die mooie evenementen die zich aandienen. En zien dat veel evenementen goed aansluiten bij de strategische doelen van de stad.
5. De vraag die wij als overheid ook bij moeten stellen is in welke mate wij willen sturen op evenementen. Als overheid moeten wij ons ook bewust zijn van onze primaire rol als vergunningverlener, en in sommige gevallen als subsidieverstrekker en medeorganisator, van evenementen. Evenementenorganisatoren organiseren de evenementen voor eigen rekening en risico. Onze sturende principes zitten daarmee primair verankerd in subsidiebeleid. Met de expertise vanuit Apeldoorn Partners en de innovatiekracht van het veld zelf, zien wij geen noodzaak om een andere rol aan te nemen. De Midwintermarathon is een prachtig voorbeeld van hoe de markt (een vrijwilligersorganisatie!) een aansprekend concept neerzet en na vele jaren blijft door ontwikkelen.

Conclusie 3: Er is gaandeweg een disbalans ontstaan tussen de ambities van de gemeente Apeldoorn en het evenementenbudget.

Bestuurlijke reactie: De financiële vraagstukken waar onze stad voor staat, heeft zeker impact op de realisatie van ambities rondom evenementen. Dit betekent dat we onder andere de ambities op het terrein van de doorontwikkeling van citymarketingevenementen hebben moeten loslaten. Ook voor topsportevenementen wordt op dit moment gewerkt aan scenario's waarin de impact van ombuigingen op de ambities zichtbaar worden. We zijn steeds meer budget aan het inleveren, wat betekent dat we in de basis zeer moeilijk onze ambities kunnen voldoen. Voor het vasthouden van de lijn is meer budget nodig, en voor extra ambities al helemaal. Daarover gaan we ook graag verder met de raad in gesprek.

Conclusie 4: De gemeente heeft een subsidiebeleid met afwegingsmatrix voor publieksevenementen, maar er is geen integraal afwegingskader waar daarnaast ook topevenementen, topsportevenementen en culturele evenementen onderdeel van uitmaken.

Bestuurlijke reactie: Ten aanzien van deze conclusie en aanbevelingen:

1. In het evenementenbeleid 'De Levendige Stad' is bewust gekozen voor separate lijnen en budgetten voor de verschillende typen evenementen. Om op die manier voor al deze lijnen tot een doorontwikkeling of volwassenheid te komen. Het realiseren van een integraal afwegingskader is om die reden ook geen doel of uitgangspunt van het evenementenbeleid geweest.
2. Voor top(sport)evenementen ontbreekt het subsidiebeleid. In tegenstelling tot in het rapport vermeld, loopt de subsidieverstreking van de topsportevenementen wel via het subsidiebureau. In tegenstelling tot publiekevenementen zijn zowel de top- als topsportevenementen geen evenementengroepen waarin er veel te kiezen valt. Het aantrekken verloopt samen met sportbonden, programmamakers en evenementenorganisatoren. Hierbij gaat het om bidprocedures die veelal meerdere jaren voor het evenement plaatsvinden. En af en toe doen er zich unieke kansen, zoals het WK baanwielrennen 2018 en de Sinterklaasintocht in 2019, waar snel op ingespeeld moet worden om de concurrentie voor te blijven. Bij de herijking van het beleid zal gekeken worden in welke mate en op welke manier er op dit punt verbetering aangebracht kan worden.
3. Het college is van mening dat het faciliteren van evenementen integraal onderdeel uit maakt van de werkzaamheden van onze gemeente. Dat betekent dat er budget beschikbaar is om evenementen aan te trekken en capaciteit om de evenementen aan te laten sluiten bij de doelen van de gemeente. Zoals in het rapport geconstateerd is, is hiervoor capaciteit beschikbaar gesteld in de MPB 2017-2020. Bij de besluitvorming over de evenementen wordt zoveel mogelijk rekening gehouden of de beschikbare capaciteit aansluit bij de benodigde. Zoals u wellicht kan voorstellen is dat circa 3 a 4 jaren voor het evenement niet altijd goed in te schatten. Bij afwijkingen wordt de directie, als verantwoordelijke voor de capaciteitsinzet in onze organisatie, hierbij betrokken.

Conclusie 5: Het vergunningenbeleid is over het algemeen goed in orde, maar vraagt op punten om doorontwikkeling, met name om het belang van omwonenden nog beter te borgen.

Bestuurlijke reactie: Het college deel deze mening niet in z'n geheel met u. Waar de nota 'De Levendige Stad' gaat over de visie en ambities op het gebied van evenementen, zijn er ook kaders vastgesteld over de uitvoering van evenementen. Het gaat dan om de eerder genoemde nota 'Geluid bij Evenementen' met bijbehorende locatieprofielen per evenementenlocatie. Daarnaast zijn in het evenementenvergunningenbeleid alle relevante processen, voorschriften en afspraken gebundeld omtrent vergunningverlening. Evenementen vragen immers om duidelijke afspraken, om zodoende een aantrekkelijke gemeente te blijven en de leefbaarheid, veiligheid en het welzijn van de bezoekers, deelnemers en omwonenden te waarborgen. Dit blijft altijd een aandachtspunt. Zo worden de lopende vergunningaanvragen voor evenementen sinds 2020 op de gemeentelijke website geplaatst, zodat omwonenden vooraf weten welke evenementen er (mogelijk) plaats gaan hebben. Dienstverlening is hierbij het sleutelwoord, zowel richting organisatoren als richting inwoners, maar werkbaarheid voor de ambtelijke organisatie is hierbij ook essentieel en moet in ogenschouw worden gehouden.

Conclusie 6 De organisatie en uitvoering van evenementen is verspreid binnen de ambtelijke organisatie, maar er is interne afstemming. De rol van Apeldoorn Marketing hierin is onduidelijk.

Bestuurlijke reactie: De kracht bij evenementen ligt in het over afdelingen en organisatie heen werken. Op die manier ontstaat kruisbestuiving en wordt een brede impact gerealiseerd aan de strategische doelen van onze gemeente. In de afgelopen jaren is die samenwerking intern en extern verder gegroeid. Ook met Apeldoorn marketing – nu Apeldoorn Partners – is er continue aandacht voor de rol van deze organisatie bij evenementen. Daarin zijn in het verleden expliciete keuzes gemaakt om AM geen officiële adviesrol te geven bij top(sport)evenementen, gezien de beperkte capaciteit en expertise op dit vlak. In sommige gevallen hebben zij wel een uitvoerende rol vervuld. De rol van AM met betrekking tot evenementen is dus duidelijk vastgesteld. Met doorontwikkeling van Apeldoorn Marketing naar Apeldoorn Partners en de herijking van het evenementenbeleid is een goed moment aangebroken om te kijken welke rol AM in de toekomst speelt in relatie tot evenementen.

Conclusie 7 Het merendeel van de inwoners en ondernemers ervaart meer baten dan kosten van de evenementen.

Bestuurlijke reactie: Het college is blij te vernemen dat de baten opwegen tegen de kosten van de evenementen. Hierbij is het belangrijk om te onderstrepen dat evenementen meer zijn dan een financiële optelsom: ze dragen ook bij aan levendigheid, maatschappelijke verbinding en een gevoel van trots op Apeldoorn. Tevens vraagt u om in deze continue afweging bij evenementen rekening te houden met specifieke doelgroepen. Dit onder andere in het licht van het grote aantal marktkooplieden die hun stem hebben laten horen in de enquête onder ondernemers. Het college is zich bewust van de spanning die soms ontstaat rondom het gebruik van het Marktplaatsplein. Daarover zijn heldere afspraken gemaakt met de markt: de raad heeft vastgesteld dat er maximaal 5 verplaatsingen op jaarbasis mogen plaatsvinden (waarvan er altijd 2 verplaatsingen i.v.m. Koningsdag worden gedaan, wat feitelijk 3 verplaatsingen per jaar mogelijk maakt). Daar zijn we

de afgelopen jaren ruim binnengebleven, met uitzondering van 2017 (i.v.m. Serious Request) en 2018 (i.v.m. EK Beachvolleybal). Met de vernieuwing van het Marktplaats in 2022 wordt ook gestreefd naar een breder gebruik van het Marktplaats. Ook evenementen maken daar onderdeel van uit.

Conclusie 8: De gemeente is in coronatijd proactief en oplossingsgericht in gesprek met evenementenorganisatoren. Wel heeft de raad behoefte aan een raadskamer voor evenementen.

Reactie Als we één ding hebben geleerd van de corona pandemie, is dat het zich moeilijk te voorspellen laat. En dat situationeel handelen de enige optie is die we hebben. Daarin bewegen we binnen de richtlijnen die we vanuit het Rijk mee krijgen. En vanzelfsprekend binnen de kaders die we van de raad hebben gekregen. Daarin mag de raad van ons verwachten dat we altijd belangafwegingen maken, en dat wij daarmee oog hebben voor de gezondheid van zowel onze inwoners en bezoekers als de 'gezondheid' van evenementenorganisatoren. Dit alles in ogenschouw nemende zullen we als college geen raadskamer ontwikkelen op dit vlak, mede omdat de ontwikkelingen zich zo snel opvolgen, dat het stellen van kaders onvermijdelijk leidt tot de noodzaak deze voortdurend aan te passen. Wij menen dat pro actief informeren van de raad hiervoor beter geschikt is.

Eén van de belangrijkste conclusies die wij als college hebben opgemaakt uit het rapport is de behoefte van de raad om meer en beter betrokken te zijn bij het onderwerp en de keuzes die daarin worden gemaakt. Aan die behoefte geven we in de komende periode graag samen met de raad verder gestalten, bijvoorbeeld middels een jaarlijkse informatieve brief en door een tweejaarlijks gesprek met de raad, waarin wij stil te staan bij de ontwikkelingen en de keuzes waar wij gezamenlijk voor staan op het gebied van evenementen. Want, zoals terecht wordt concludeert, moeten we continue mee ontwikkelen met de kansen en mogelijkheden die er zijn. En die verschillen niet alleen per moment, maar ook per type evenement (publieks-, springplank-, top- en topsportevenementen).

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders van Apeldoorn,
de secretaris,

 Digitaal ondertekend door Theo Berben
op 03-06-2021

T.J.H.M. Berben

de burgemeester,

 Digitaal ondertekend door Ton Heerts
op 03-06-2021

A.J.M. Heerts

Nawoord rekenkamercommissie

Met dit rekenkameronderzoek concludeerde de Rekenkamercommissie Apeldoorn onder meer dat Apeldoorn veel aandacht voor evenementen heeft en dat het huidige Apeldoornse evenementenbeleid 'De levendige stad' goed functioneerde. 'De levendige stad' bood het College houvast in te behalen resultaten en te maken keuzes. Het algemene beeld over het Apeldoornse evenementenbeleid is dan ook positief.

In de uitgebreide bestuurlijke reactie van het College is te lezen dat het College de constructieve en overwegend positieve toonzetting van de RKC herkent en waardeert. Het College heeft terecht uit het rapport opgemaakt dat de Raad de behoefte heeft om meer en beter betrokken te zijn bij het onderwerp en de keuzes die daarin worden gemaakt. Het in 2022 op te stellen nieuwe evenementenbeleid kan daarvan de resultante worden (conclusie en aanbeveling 1). College en Raad kunnen het traject richting het nieuwe evenementenbeleid aangrijpen om 'de punten de i te zetten'.

De RKC constateert dat het College vanuit een positieve grondhouding in de bestuurlijke reactie gedetailleerd ingaat op de specifieke conclusies en aanbevelingen. Het College kan zich op hoofdlijnen vinden in een aantal daarvan (conclusies en aanbevelingen 3, 6 en 7). Tegelijk is ook duidelijk dat het College veel van de meer kritische (delen van) conclusies van de rekenkamercommissie wel herkent (en daarmee bevestigt), maar er een andere visie op heeft (conclusies en aanbevelingen 2, 4, 5 en 8). Wat betreft aanbeveling 8 kan de RKC zich voorstellen dat het nieuw op te stellen evenementenbeleid ook rekening houdt met perioden waarin restricties of specifieke voorwaarden voor evenementen gelden. Dit zou dan een apart raadskader voor evenementen ten tijde van corona overbodig maken. Wat betreft de aanbevelingen van de RKC over de sturing, een integraal afwegingskader voor alle eventtypen, een daarop aansluitend subsidiebeleid en een vergunningenbeleid met iets meer oog voor de inwoner, lopen de visies van College en rekenkamercommissie enigszins uiteen (conclusies en aanbevelingen 2, 4, 5). Het is nu aan de Raad zich daarover te beraden en te bezien of hij deze aanbevelingen onderschrijft.

Nota van bevindingen

2. Beleid

Dit hoofdstuk gaat in op de volgende onderzoeksvragen:

- 1a) *Hoe heeft het gemeentelijke beleid ten aanzien van evenementen zich in de afgelopen jaren ontwikkeld?*
- 1b) *Wat zijn de belangrijkste relevante beleidsuitgangspunten in het evenementenbeleid?*
- 2) *Hoe is het evenementenbeleid doorvertaald in het subsidiebeleid?*
- 3) *Hoe is het evenementenbeleid doorvertaald in het vergunningenbeleid?*
- 4) *In hoeverre is er sprake van evalueren en leren (en bijstelling van beleid en uitvoering)?*
- 9) *Welke lessen kan Apeldoorn trekken uit de uitvoering van het evenementenbeleid?*

Deze vragen komen achtereenvolgens aan bod in vier paragrafen. In iedere paragraaf worden eerst de feiten besproken. Dit wordt opgevolgd door een analyse met bevindingen. In kaders worden resultaten besproken uit de voor dit onderzoek gehouden enquête.

2.1 Algemeen beleid

2.1.1 Beleidsontwikkeling en beleidsuitgangspunten

Evenementen zijn voor Apeldoorn het visitekaartje van de stad. Inclusief de kleine evenementen telt Apeldoorn jaarlijks om en nabij 550 evenementen. Ze zorgen voor levendigheid en dragen ertoe bij dat Apeldoorn aantrekkelijk is om te wonen, te werken en te bezoeken. Daarom ondersteunt de gemeente een deel van de evenementen met subsidies.

Kernpunten van het beleid

In 2015 stelde de raad het met de nota De levendige stad het beleidskader voor evenementen vast.

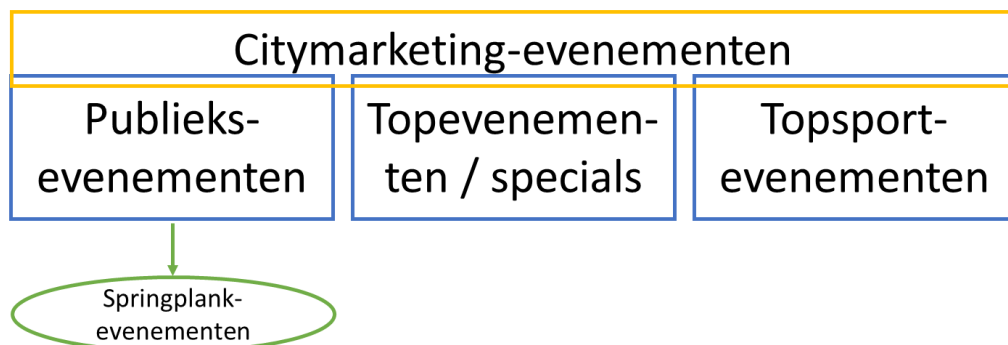
De kernpunten van de nota De levendige stad zijn⁴:

- evenementen gaan bijdragen aan de drie strategische doelen;
- er komt een strategische meerjarenplanning evenementen met een belangrijke rol voor (recreatie)ondernemers en maatschappelijke partners;
- naast topsportevenementen ook meer andere topevenementen;
- afschaffen van maximale subsidietermijn van drie jaar en
- bundelen organisatiekracht door één organisatie voor evenementen, VVV/gastheerschap en citymarketing.

Typering evenementen

Het beleid vanuit De levendige stad benoemt vier typen evenementen. In figuur 3 zijn deze in beeld gebracht.

⁴ Gemeente Apeldoorn, Raadsvoorstel Vaststelling evenementenbeleid 26 november 2015.

Figuur 3. Typering evenementenbeleid⁵

In de nota De levendige stad zijn topevenementen en topsportevenementen onder één noemer geschaard. Uit De levendige stad en verdere beleidsdocumenten en raadsstukken blijkt dat dit afzonderlijke evenementtypen zijn met eigen budget en eigen beleid. Zodoende zijn ze hier apart opgenomen.

Publieksevenementen zijn voor bewoners en bezoekers van Apeldoorn aantrekkelijke evenementen die een wezenlijke bijdrage leveren aan een evenwichtige evenementenkalender en spreiding in het evenementenjaarprogramma qua soort, omvang, tijd, doelgroep en locaties. Dit vormt de basis van de evenementenkalender en het betreft grote en kleine evenementen in diverse categorieën zoals cultuur en sport.

Het subsidiebeleid van 2016 benoemt dat de subsidie voor publieksevenementen een geormerkt aandeel kent voor *springplankevenementen*. Dit zijn nieuwe, innovatieve, creatieve, kleine evenementen, zoals in 2019 Het Proefstraatje en Boerenlanddagen Meerveld.

Topevenementen kunnen zowel ingekochte evenementen als kansrijke lokale evenementen zijn, die door kunnen groeien naar topevenement. Topevenementen worden in recent beleid ook wel *specials* genoemd. Dit zijn evenementen die passen bij de stad, waar bewoners trots op zijn en Apeldoorn (inter)nationaal positioneren. Zij moeten een landelijke uitstraling hebben; voorbeelden zijn de Sinterklaasintocht en Serious Request.

Apeldoorn zet zich sterk in om *topsportevenementen* te krijgen. In het bijzonder richt Apeldoorn zich op de kernsporten volleybal, (baan)wielrennen, indoor atletiek en tennis. In aansluiting op het toerisme wil Apeldoorn ook kansen benutten in relatie tot de buitensporten: fietsen (wielrennen, mountainbiken), wandelen en hippische sport.

Evenementen die sterk bijdragen aan het imago en positionering van Apeldoorn word volgens De Levendige Stad de status van *citymarketingevenement* toegekend.

Alle andere typen evenementen kunnen een citymarketingevenement zijn. De organisatie Apeldoorn Marketing is verantwoordelijk voor deze toekenning. Deze evenementen hebben minimaal een regionale focus en sluiten aan op de citymarketingthema's: actief en

Apeldoorn Marketing is een door de gemeente gesubsidieerde stichting die zich richt op strategische stadsmarketing, het verstrekken van Informatie over toeristische en culturele activiteiten en het vorm geven, regisseren en promoten van het gemeentelijk evenementenbeleid waaronder het adviseren, verbinden en promoten van specifieke evenementen.

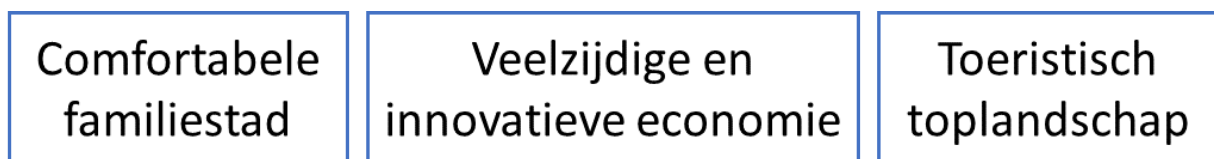
⁵ Gemeente Apeldoorn, De levendige stad, 2015. Gemeente Apeldoorn, Subsidieregeling evenementen, 3 november 2016. Gemeente Apeldoorn, Programmabegroting Apeldoorn 2020-2023, 13 november 2019.

ontspannen recreëren, toepassingsgericht en vaardig werken, en groen en toegankelijk wonen. Uit de documentatie van gemeente Apeldoorn blijkt niet welke evenementen aangewezen zijn als citymarketingevenement en de bedoelde steun ontvingen.

Culturele evenementen maken deel uit van De levendige stad in zoverre dat ook culturele evenementen subsidie kunnen aanvragen. Vanuit de afdeling cultuur is er echter ook budget om culturele producties te ondersteunen. Dit loopt dus via een andere afdeling van de gemeente dan publieksevenementen en top(sport)evenementen.

In het collegebesluit topevenementen blijkt dat het college openstaat voor initiatieven uit de samenleving, maar hier niet actief op stuurt, anders dan met de specifieke evenementensubsidies.⁶ Er is na extern onderzoek besloten om niet meer actief te zoeken naar topevenementen.

Doelen van het evenementenbeleid en criteria voor de toetsing van evenementen
Gemeente Apeldoorn heeft strategische doelen rondom wonen, werken en recreëren.

Figuur 4. Strategische doelen⁷

- Comfortabele familiestad (wonen) – *in latere stukken 'gezinsstad'*
 - Het behouden van een levendige, plezierige, sociale omgeving voor de inwoners van Apeldoorn
 - Vasthouden en aantrekken van jonge bewoners
 - Vitaliteit dorpen en wijken behouden
 - Het versterken van het culturele en sportieve klimaat.
- Veelzijdige en innovatieve economie (werken)
 - Bedrijven en (de juiste) werknemers vasthouden en aantrekken
 - Versterken van Apeldoorn als ondernemende stad.
- Toeristisch Toplandschap (recreëren)
 - Het versterken van de toeristische aantrekkingskracht van Apeldoorn
 - Het genereren van extra bestedingen voor de (binnen-)stad

Organisatoren van publieksevenementen die in aanmerking willen komen voor subsidie moeten in hun plan aangeven hoe het evenement een bijdrage levert aan deze doelen. Ook is uitgesproken dat duurzaamheid een belangrijke rode draad is in het Apeldoornse strategische beleid.

Het beleid zoals vormgegeven in De levendige stad (uit 2015) is vastgesteld door de raad en stuurt op strategische doelen van gemeente Apeldoorn. Het document benoemt algemene criteria, gebaseerd op de strategische doelen, op het gebied van het evenement, de organisator, de begroting, meerwaarde, samenwerking en stimuleren. De levendige stad geldt als basis voor het evenementenbeleid en als richtinggevend voor organisatoren die subsidie willen aanvragen.

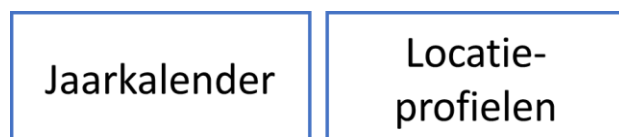
⁶ Gemeente Apeldoorn, Collegebesluit topevenementen, 15 oktober 2019.

⁷ Gemeente Apeldoorn, De levendige stad, november 2015.

De gemeente heeft naast de strategische doelen ook kernwaarden.⁸ Daarbij is de verbinding tussen natuur en cultuur van belang: het geeft het imago van dynamische/bruisende stad en is passend bij het DNA van de stad. Kernwaarden zijn verder: cultuur, erfgoed, koninklijk, gecombineerd met natuur en landschap. Deze spelen een rol bij de beoordeling van andere evenementen, zoals topevenementen. Als (top)evenementen aan de kernwaarden appelleren is dat een pluspunt in de keuze om het evenement naar de stad te willen halen. Het valt op dat cultuur een expliciet onderdeel is van de kernwaarden terwijl het beleid voor culturele evenementen niet in het evenementenbeleid De levendige stad is opgenomen.

Instrumenten van het beleid

Om het beleid structuur te bieden en alle betrokkenen richting te geven, heeft het beleid een aantal instrumenten, welke volgen uit De levendige stad.

Figuur 5. Instrumenten van het beleid⁹

De gemeente wil in haar beleid sturen op afstemming tussen alle bij evenementen betrokken partijen. Daarvoor zet de gemeente de *Jaarkalender evenementen* in. De jaarkalender is een sturingsinstrument voor het realiseren van slimme verbindingen op inhoud, tijd en locatie tussen evenementen, attracties, binnenstad, cultuur, film, podia. Dat wil zeggen: goede spreiding van soorten evenementen en bundelen en schakelen als dit leidt tot meerwaarde voor het beoogde resultaat.

Ook heeft de gemeente *locatieprofielen* opgesteld voor de locaties in de stad die (potentieel) geschikt zijn voor een evenement. Deze profielen leiden tot een meer passende evenementenprogrammering in de buitenruimte, meer variatie in het aanbod, een omgevingsbelasting die aansluit bij het karakter van de locatie en het bevorderen van veiligheid en bereikbaarheid (zie paragraaf 2.3).

Afwegingskader voor steun aan evenementen

Richtlijnen om maatschappelijke en gemeentelijke kosten en baten van een evenement tegen elkaar af te wegen vormen een afwegingskader. Zo'n afwegingskader bestaat voor publieksevenementen (zie paragraaf 2.2) maar niet voor topevenementen en topsportevenementen. Het is niet uit de stukken op te maken waarom een dergelijk afwegingskader voor topevenementen en topsportevenementen niet in het beleid is opgenomen. Een *integraal afwegingskader* weegt diverse (typen) evenementen tegen elkaar af. Een dergelijk afwegingskader kan worden gebruikt in de keuze voor materiele en personele inzet en de inzet van gemeentelijk budget om topevenementen binnen te halen. Een integraal afwegingskader is er niet in het Apeldoorns evenementenbeleid. Ook hier is niet uit de beleidsdocumenten op te maken waarom er niet voor is gekozen een afwegingskader te maken.

Ontwikkeling beleid 2015-2020

Sinds 2015 zijn er een aantal aanpassingen geweest in de uitvoeringspraktijk, of is gebleken dat de uitvoeringspraktijk anders verloopt dan het beleid. Er is nog geen nieuw overkoepelend beleid waarin de uitvoeringspraktijk als beleid is opgenomen. Uit de interviews met de ambtelijke organisatie en het college, blijkt dat de gemeente zich niet ziet als

⁸ Gemeente Apeldoorn, De levendige stad, november 2015.

⁹ Gemeente Apeldoorn, De levendige stad, november 2015.

evenementorganisator. De gemeente biedt in de praktijk wel materiële inzet bij alle typen evenementen, waarbij gedacht moet worden aan het leveren en plaatsen van hekken voor afzettingen. De gemeente biedt personele ondersteuning bij topevenementen en topsportevenementen. Zij organiseert bijvoorbeeld side-events, zoals bij het WK Baanwielrennen, of neemt een deel of de gehele organisatie van het evenement op zich, zoals bij de intocht van Sinterklaas. Side-events zijn aan het hoofdevenement gerelateerde kleine evenementen voor de Apeldoornse bevolking, bijvoorbeeld een wielrencompetitie bij het WK Baanwielrennen. Over de keuze om materiële dan wel personele inzet te plegen is geen beleid op schrift. Hoewel eerder actief is ingezet op topevenementen, is in 2019 besloten om niet meer actief te sturen op topevenementen. Dit besluit is genomen naar aanleiding van het rapport van LAGroup.¹⁰ De gemeente staat sinds dit besluit nog wel open voor initiatieven uit de samenleving.

De Meerjaren Programma Begroting 2020-2023 is gebruikt om de link tussen de strategische doelen en evenementen te benoemen¹¹. Hier wordt de uitwerking van de strategische doelen op evenementen concreter gemaakt. Dit vult het beleid uit De levendige stad aan. Een voorbeeld is dat er bij het strategische doel 'Comfortabele gezinsstad' het subdoel is beschreven dat topsportevenementen behoren te inspireren: *"topsportevenementen zetten mensen aan tot bewegen."* Dergelijke subdoelen maken het concreter op welke wijze het strategische doel en evenementen aan elkaar verbonden zijn. Dit is echter niet voor alle strategische doelen en evenement-typen uitgewerkt.

Visie inwoners en ondernemers

Het is van belang dat het evenementenbeleid aansluit bij de visie van de Apeldoornse bevolking en ondernemers. Ook kan het inzicht geven in de status van de strategische doelen; worden deze bereikt? De voor dit onderzoek gehouden enquête geeft inzicht in hoe de inwoners en ondernemers van Apeldoorn in 2020 aankijken tegen de inhoud en uitvoering van het evenementenbeleid.

Enquête

Er zijn twee enquêtes uitgezet, één onder ondernemers (ingevuld door 111 ondernemers) en één onder inwoners van Apeldoorn (ingevuld door 418 inwoners). De beide enquêtes hebben deels dezelfde vragen en zijn deels toegespitst op de doelgroep. In het onderstaande wordt de link beschreven tussen enerzijds de strategische doelen en kernwaarden van de gemeente en anderzijds de kernwaarden zoals benoemd door de ondernemers en inwoners. Uitleg over de verantwoording van de resultaten is te vinden in bijlage 9.

In het volgende wordt besproken hoe inwoners en ondernemers de strategische doelen zien.

Comfortabele gezinsstad (wonen)

De kernwaarde *Gezin* staat in de top 3 van belangrijkste kernwaarden van het evenementenbeleid volgens inwoners en ondernemers. Daarnaast vinden de inwoners van Apeldoorn dit doel een van de belangrijkste aspecten van het evenementenbeleid. Tegelijkertijd zou 37% van de inwoners meer gezinsfestivals willen zien. Apeldoornse inwoners vinden het subdoel *vasthouden en aantrekken van jonge bewoners* het belangrijkste aspect van het Apeldoornse evenementenbeleid.

Een ander subdoel is *het versterken van het sportieve en culturele klimaat*. Culturele evenementen zijn weinig te zien op de evenementenkalender. 39% van de inwoners van

¹⁰ LAGroup, Eindrapport Evenementen en citymarketing, gemeente Apeldoorn, 2 mei 2019.

¹¹ Gemeente Apeldoorn, MPB 2020-2023, 13 november 2019.

Apeldoorn zou meer culturele evenementen willen zien. De gemeente Apeldoorn heeft een apart subsidiebudget voor evenementen in het domein cultuur en in 2020 zou een groot cultureel evenement georganiseerd worden, maar dit heeft door het corona-virus dit niet plaatsgevonden.

Het subdoel *vitaliteit van dorpen en wijken behouden* is het belangrijkste aspect van het evenementenbeleid volgens de inwoners van de dorpen van de gemeente Apeldoorn. Op de evenementenkalender zijn naar verhouding weinig evenementen in dorpen te zien die subsidie ontvangen van de gemeente.

Veelzijdige en innovatieve economie (werken)

De kernwaarde *Bedrijfsleven* staat in de top 3 van belangrijkste kernwaarden van het evenementenbeleid volgens ondernemers. Daarbij vinden ondernemers het subdoel: *Het versterken van Apeldoorn als ondernemende stad* een van de belangrijkste doelen van het Apeldoorns evenementenbeleid. De gemeente wil graag dat evenementen bijdragen aan de versterking van Apeldoorn als ondernemende stad maar voor inwoners is dit strategisch doel minder van belang.

Toeristisch Toplandschap (recreëren)

De kernwaarde *Toerisme* belandt bij zowel inwoners en ondernemers in de middenmoot van belangrijke kernwaarden. Al is het subdoel: *Het versterken van de toeristische aantrekkingskracht van Apeldoorn* volgens zowel inwoners en ondernemers een belangrijk aspect van het evenementenbeleid.

De strategische doelen en kernwaarden van de gemeente worden deels teruggevonden in de kernwaarden die inwoners en ondernemers van belang achten, maar deels ook niet.

2.1.2 Analyse

De analyse van de beleidsontwikkeling en beleidsuitgangspunten leidt tot de bevindingen opgenomen in het volgende kader. Deze bevindingen worden vervolgens uitgebreider toegelicht.

Bevindingen

- De gemeente heeft een heldere basis voor het evenementenbeleid, met eventtypen, strategische doelen, de evenementenkalender en de locatieprofielen. Het beleid biedt handvatten voor de afweging om een publieksevenement wel of niet te ondersteunen.
- Sinds De levendige stad in 2015 is het beleid aangevuld. Dit zorgt voor divergentie tussen de uitvoeringspraktijk en het beleid op schrift.
- Het beleid is niet SMART geformuleerd en daardoor is het moeilijk na te gaan of de uitvoeringspraktijk bijdraagt aan het bereiken van de doelen.
- Er is voor diverse typen evenement geen integraal afwegingskader waardoor het lastig is te beoordelen of en wanneer een evenement gesteund moet worden.
- Het profiel van Apeldoorn zoals beschreven in het evenementenbeleid komt niet geheel overeen met de kernwaarden die inwoners en ondernemers van belang achten.
- In beleidsstukken en uitvoering is de terminologie niet eenduidig.
- Ambities zijn tweeledig; bruisende stad versus gezinsstad, natuur, landschap en Veluwe.
- Het citymarketingbeleid is niet in uitvoeringspraktijk verankerd.
- De strategische doelen *comfortabele gezinsstad* en *veelzijdige en innovatieve economie* sluiten aan bij de visie van inwoners en ondernemers.

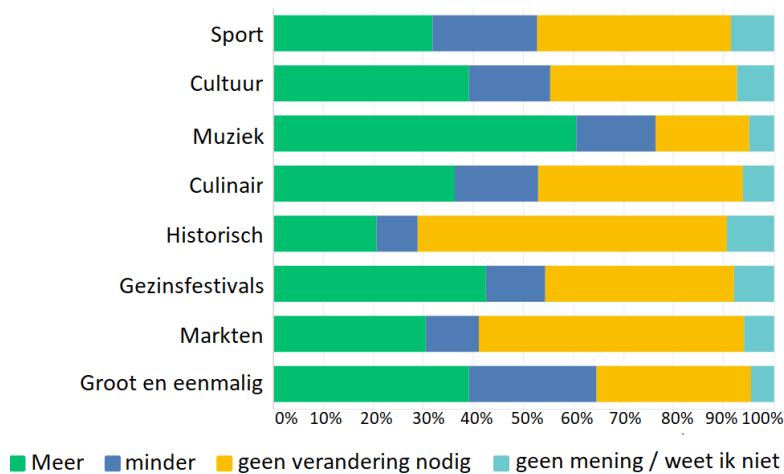
Het beleid is helder omschreven door evenementtypen te onderscheiden, door in te zetten op strategische doelen en door instrumenten als de jaarkalender en de locatieprofielen te gebruiken om richting te geven. Hierdoor kan de gemeente goed onderscheiden welke evenementen passen bij haar ambities. Ook draagt dit bij aan een evenwichtige verdeling van de evenementen over het jaar en de locaties.

Sinds 2015 zijn er een aantal aanpassingen geweest in de uitvoeringspraktijk die niet in het evenementenbeleid zijn opgenomen. Er is geen schriftelijk beleid om de keuze voor materiële en personele inzet bij evenementen aan te toetsen. Daardoor is het moeilijk voor de raad om een oordeel uitspreken over deze inzet en een gestructureerde afweging te maken. Ook zijn er aanscherpingen van het beleid geweest in het MPB 2020-2023¹², met name het beter uitwerken van de link tussen de strategische doelen en evenementen. Een voorbeeld uit het MPB: *“Door middel van topsportevenementen zetten we sport ook in om inspiratie te geven aan (jonge) sporters, zorgen we voor extra bezoekers, ondernemersinitiatief en stadstrots. Zo levert sport ook een belangrijke bijdrage aan het strategisch doel Toeristisch toplandschap: een positief imago van de stad.”* Dit biedt meer richting voor het beleid en voor de keuze om al dan niet subsidie toe te kennen; inspireert het (jonge) sporters, zorgt het voor extra bezoekers et cetera? Het MPB is echter geen deel van het formele en bij organisatoren gekende beleid. Daardoor kunnen zij niet profiteren van kennis over deze aanscherpingen bij het aanvragen van subsidie.

De strategische doelen in het evenementenbeleid zijn zodoende onvoldoende SMART uitgewerkt in het evenementenbeleid. Daardoor blijft het onduidelijk hoe de evenementen dienen bij te dragen aan de doelen.

Er is geen integraal afwegingskader in het Apeldoorns evenementenbeleid, er is alleen een afwegingskader voor het toekennen van subsidie aan publieksevenementen. Daardoor is geen systematische afweging mogelijk over de vraag of en wanneer de gemeente een materiele, personele of financiële bijdrage levert aan een evenement, noch kan er een systematische afweging worden gemaakt wanneer de gemeentelijke capaciteit overvraagd dreigt te worden door één of meerdere evenementen. Hierdoor ontstaat de schijn van willekeur. In de Apeldoornse gemeenteraad vind men het lastig om tegenwicht te bieden aan voorstellen van het college om top(sport)evenementen binnen te halen. Dat heeft er mede mee te maken dat deze keuze ondoorzichtig tot stand komt, vanwege het gebrek aan een beoordelingskader. Culturele evenementen zijn geen onderdeel van het beleid in De levendige stad. Ook dit bemoeilijkt een integrale afweging. Uit de enquêteresultaten blijkt tenslotte, dat grootschalige eenmalige evenementen op minder steun kunnen rekenen van ondernemers en inwoners dan vele andere typen evenementen. Dit evenementtype heeft het grootste aandeel inwoners dat er liever minder van ziet (blauw in figuur 6). Juist dit type evenement is veelal de begunstigde van gemeentelijke steun waar geen beoordelingskader voor bestaat.

¹² Gemeente Apeldoorn, MPD 2020-2023, 13 november 2019.

Figuur 6: Gewenste variatie in het type evenementen volgens inwoners

Enquête

Uit de enquêtes onder de ondernemers en inwoners van Apeldoorn blijkt dat er verdeeldheid is over de gewenstheid van eenmalige topevenementen (zie figuur 6). Bij de vraag of er meer of minder van dergelijke evenementen zouden moeten zijn, gaf 35% van de bewoners aan 'meer' en 28% 'minder'. Onder de ondernemers was dat 33% 'meer' en 37% 'minder'. Bij andere evenementtypen is er een (aanzienlijk) kleiner deel dat er minder van wil. De vraag die de gemeente zich bij de afweging kan stellen is: Wat draagt een topevenement precies bij aan de gemeente en voor haar inwoners en ondernemers?

In de enquête is gevraagd naar de kernwaarden die van belang zijn voor het Apeldoornse evenementenbeleid. Daarbij was de top-5 onder bewoners: muziek, gezin, sociale cohesie, cultuur en Veluwe. Er is enige overlap tussen de gemeentelijke kernwaarden en de door de bevolking genoemde kernwaarden; cultuur is een kernwaarde van de gemeente en wordt door inwoners genoemd, en inwoners noemen de Veluwe, hetgeen aansluit bij natuur en landschap van de gemeente. Het strategische doel 'gezinsstad' sluit naadloos aan bij de kernwaarden gezin en sociale cohesie van de inwoners. Er zijn echter geen kernwaarden die de meerderheid van de inwoners en ondernemers het belangrijkste vinden voor het evenementenbeleid.

In beleidsstukken en uitvoering is de terminologie niet eenduidig. Zo is een topevenement ook een special of een inkoop-evenement. In gesprekken halen gemeentelijke en andere stakeholders citymarketingevenementen aan als afzonderlijk type evenement, hoewel uit beleidsstukken blijkt dat dit geen afzonderlijke evenementen zijn maar een term die aan andere evenementtypen wordt toegekend.

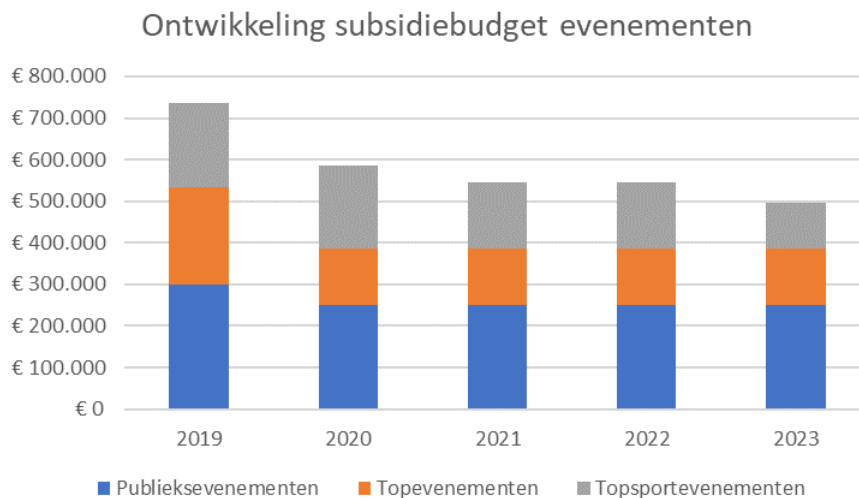
De gemeentelijke ambities zijn tweeledig; enerzijds een bruisende grote stad, anderzijds de kernwaarden: cultuur, erfgoed, koninklijk, gecombineerd met natuur en landschap. Grote eenmalige evenementen dragen bij aan Apeldoorn als bruisende grote stad. Anderzijds wil Apeldoorn zich profileren met de Veluwe en de natuur. Men kan constateren dat de kernwaarden tweeledig zijn; de rustige én bruisende zijde van Apeldoorn komen aan bod.

De strategische doelen *comfortabele gezinsstad* en *veelzijdige en innovatieve economie* sluiten aan bij de visie van inwoners en ondernemers. Ondernemers en inwoners zien toerisme niet als belangrijkste kernwaarde, maar vinden het wel belangrijk dat evenementen bijdragen aan het versterken van de toeristische aantrekkingskracht van Apeldoorn.

2.2 Subsidiebeleid

2.2.1 Uitgangspunten van het beleid

De gemeente Apeldoorn maakt ook in het subsidiebeleid onderscheid tussen de drie soorten evenementen; publieks-, topsport- en topevenementen. Het jaarlijkse budget voor de gemeentelijke financiële bijdrage aan deze categorieën evenementen stelt de raad vast in de meerjarenprogrammabegroting. De gemeente heeft de afgelopen jaren in sommige gevallen een budget voor evenementen op andere beleidsterreinen, zoals cultuur, vastgesteld. Zo is er bijvoorbeeld een bedrag van € 200.000,- beschikbaar gesteld voor het nieuwe culturele festival Maaiveld.¹³ Het evenementenbudget is de afgelopen jaren afgenomen en de gemeente Apeldoorn zal de komende jaren verder bezuinigen op het gehele evenementenbudget volgens de meerjarenprogrammabegroting 2020-2023.¹⁴

Figuur 7. Ontwikkeling subsidiebudget evenementen

Publieksevenementen

Binnen het budget voor publieksevenementen vallen twee soorten subsidies; de reguliere publieksevenementensubsidie en de springplanksubsidie.¹⁵

Publieksevenementensubsidie

Organisatoren van publieksevenementen moeten voor 1 november hun subsidieaanvraag indienen voor het daaropvolgende jaar. De evenementen moeten aansluiten bij de strategische doelen en passen binnen de evenementenkalender. Vanaf 2019 is de lijn dat de organisator aantoont dat het evenement het financieel ook zonder subsidie zou kunnen redden.¹⁶ De gemeente overweegt om hier beleid van te maken. Momenteel mag de subsidie maximaal 40% van de totale begroting van het evenement bedragen. De subsidie moet volgens het college niet noodzakelijk zijn voor het bestaan van het evenement, maar met name worden ingezet voor investering, groei of kwaliteitsverbetering van het evenement. Het doel daarvan is dat organisatoren uitgedaagd worden om meer ambitie te tonen en evenementen verder te professionaliseren.¹⁷ Vóór de huidige subsidieregeling mocht de subsidie maximaal drie achtereenvolgende jaren worden aangevraagd, maar omdat daar veel uitzonderingen op werden gemaakt, is deze regel uit het beleid geschrapt.

¹³ Gemeente Apeldoorn, besprekvoorstel Politieke markt Apeldoorn, 28 maart 2019.

¹⁴ Gemeente Apeldoorn, Meerjarenprogrammabegroting 2020-2023, 14 november 2019.

¹⁵ Gemeente Apeldoorn, Subsidieregeling voor evenementen 2016, 2 november 2016.

¹⁶ Apeldoorn Marketing, Advies Publieksevenementen 2020, 13 december 2019.

¹⁷ Gemeente Apeldoorn, Collegevoorstel Verdeling subsidie publieksevenementen, 28 juli 2020.

Springplanksubsidie

Kleine, nieuwe en vooral creatieve evenementen komen in aanmerking voor de springplanksubsidie. Ook een springplankevenement dient aan te sluiten bij de strategische doelstellingen en dient te passen binnen het gehele jaarprogramma wat betreft datum, locatie en type evenement. Een evenementenorganisator kan deze subsidie maximaal drie jaar ontvangen. De subsidie mag maximaal 40% van de begroting zijn en maximaal € 2.500,- in totaal.¹⁸ De springplanksubsidie kan het hele jaar aangevraagd worden, tot het budget op is.

Beoordeling en toekenning subsidieaanvragen

De subsidieaanvragen van publieksevenementen komen terecht bij Apeldoorn Marketing. Apeldoorn Marketing toetst de aanvragen aan de hand van een matrix met de doelen uit het evenementenbeleid en de plek binnen het evenementenkalender. Apeldoorn Marketing overlegt daarover met stakeholders zoals afgevaardigden uit onderwijs, toerisme, vrijetijdssector, Centrum Management, cultuur, topsport en het bedrijfsleven. Op basis hiervan geeft Apeldoorn Marketing een advies aan het college.¹⁹ Daarin staat per evenement de score uit de matrix aan, de hoeveelheid geadviseerde subsidie en verbeterpunten voor het evenement. Over het algemeen neemt het college het advies over.

Na bepaling van de subsidiebedragen voor publieksevenementen komen de aanvragen bij het subsidiebureau terecht. Het subsidiebureau controleert of de subsidieaanvragen compleet zijn. Als alle aanvragen binnen zijn, vindt een overleg plaats tussen de gemeente Apeldoorn, Apeldoorn Marketing en het subsidiebureau om te bespreken of alle aanvragen kloppen en of er stukken missen. Het komt vaak voor dat aanvragen niet compleet zijn. Als er stukken missen volgt een telefoongesprek en een brief met een deadline voor de ontbrekende informatie.

Het subsidiebureau is een onderdeel van gemeente Apeldoorn dat de 'technische' controle doet van subsidieaanvragen. Als een aanvraag incompleet is helpen ze de aanvrager met het aanvullen. Zij beoordelen de aanvraag niet.

Topsport- en topevenementen

Topsport- en topevenementen vallen niet onder de subsidieregeling voor evenementen. Het college stelt de subsidies voor specifieke topsport- en topevenementen vast in aparte collegebesluiten als de kosten gefinancierd kunnen worden uit het vastgestelde budget uit de begroting van het bijbehorende programma. Wanneer dit niet het geval is, gaat er een voorstel voor de bijdrage richting de raad. Er is geen geformaliseerd subsidiebeleid voor topsport- en topevenementen. De subsidies voor deze evenementen lopen niet altijd via het subsidiebureau en Apeldoorn Marketing is ook niet betrokken bij de advisering rondom deze subsidies.

2.2.2 Analyse

De analyse van het evenementensubsidiebeleid leidt tot de volgende bevindingen. Deze worden ná het kader nader toegelicht.

Bevindingen

- Er bestaat een disbalans tussen het totale evenementenbudget en de ambities van de gemeente Apeldoorn.

¹⁸ Gemeente Apeldoorn, Advies Springplank evenementensubsidie 2019, 1 juli 2019.

¹⁹ Gemeente Apeldoorn, Oplegger Publieksevenementensubsidie 2020, 13 december 2019.

- Het subsidiebeleid voor publieksevenementen sluit aan bij de doelen van het evenementenbeleid. Voor top- en topsportevenementen is dit onduidelijk omdat er geen geformaliseerd subsidiebeleid is.
- De toetsing van subsidieaanvragen voor publieksevenementen aan de hand van de matrix zorgt voor transparantie en duidelijkheid in de subsidietoekenning.
- Het subsidiebeleid voor publieksevenementen bevat een tegenstrijdigheid. Een evenementenorganisator moet namelijk aantonen zichzelf financieel te kunnen redden zonder subsidie, maar mag ook maximaal 40% subsidie ontvangen.
- Evenementenorganisatoren van publieksevenementen zijn tevreden over het subsidietraject.
- De subsidies voor publieks-, topsport- en topevenementen lopen via verschillende budgetten en verschillende trajecten waardoor een integrale afweging lastig is.

Er bestaat een disbalans tussen het totale evenementenbudget en de ambities van het college. Een van de ambities van het college is om Apeldoorn op de kaart te zetten als grote stad. Daarbij wordt bijvoorbeeld benoemd dat de gemeente Apeldoorn inwonertal de 11^e gemeente van Nederland is. Apeldoorn wil evenementen met een landelijke uitstraling; zowel eigen publieksevenementen die daarin uitgroeien, als eenmalige topevenementen. De gemeente Apeldoorn heeft daarbij een afnemend subsidiebudget voor evenementen.

Het subsidiebeleid voor publieksevenementen sluit aan bij de doelen van het evenementenbeleid door het gebruik van de beoordelingsmatrix en de toetsing aan het jaarprogramma. Hierdoor stimuleert de gemeente evenementenorganisatoren om bij deze doelen aan te sluiten. De toetsing aan de hand van de matrix zorgt daarnaast voor transparantie en duidelijkheid in de subsidietoekenning. Organisatoren weten namelijk vooraf bij welke doelen zij moeten aansluiten om in aanmerking te komen voor de subsidie. Dit is niet het geval voor top- en topsport evenementen, omdat de gemeente Apeldoorn geen geformaliseerd subsidiebeleid voor topsport- en topevenementen heeft.

Het subsidiebeleid voor publieksevenementen bevat een tegenstrijdigheid. Enerzijds moet de organisatie van een evenement kunnen aantonen dat ze zich financieel zonder subsidie kunnen redden. Anderzijds mag een evenement maximaal 40% van de totale begroting aan subsidie ontvangen. Als de subsidie 40% van de inkomsten vormt, is de subsidie waarschijnlijk een essentieel onderdeel van de begroting. Dit zijn twee beleidslijnen die niet noodzakelijkerwijs met elkaar stroken. De meest recente beleidslijn, waar subsidie is bedoeld als kwaliteitsimpuls, wordt ook onderschreven door het college.

De evenementenorganisatoren uit het casusonderzoek zijn tevreden over het subsidietraject. Ze ervaren goed contact tijdens het traject met zowel Apeldoorn Marketing als het subsidiebureau.

Voor de evenementenorganisatoren neemt de subsidie die ze ontvangen af.

Andere beleidsvelden zoals cultuur hebben een afzonderlijk budget voor evenementen. De trajecten van subsidieaanvraag, beoordeling en toekenning verschillen voor publieksevenementen, topevenementen en topsportevenementen. Apeldoorn Marketing en het subsidiebureau zijn betrokken bij het subsidietraject voor publieksevenementen, maar niet bij het traject voor topsport- en topevenementen. Deze factoren zorgen ervoor dat een integrale afweging tussen de financiering van de verschillende soorten evenementen lastig. De organisatoren van publieksevenementen zien een discrepantie tussen de grote budgetten die beschikbaar zijn voor topevenementen en de bescheiden subsidie die zijzelf ontvangen.

2.3 Vergunningenbeleid

2.3.1 Uitgangspunten van het beleid

Voor de meeste evenementen is een evenementenvergunning nodig. De basis hiervoor ligt in wet- en regelgeving, in het Apeldoornse evenementenvergunningenbeleid en in de uitwerking daarvan in de Nota Geluid bij evenementen en de locatieprofielen. Hieronder volgt een nadere toelichting van deze documenten.

APV en andere wet- en regelgeving

De belangrijkste wet- en regelgeving voor evenementenvergunningen bestaat uit:

- de Algemene Plaatselijke Verordening 2014 (APV);²⁰
- het Besluit brandveilig gebruik en basishulpverlening overige plaatsen;
- Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) en het Besluit algemene bepalingen omgevingsrecht (Bor)

De APV schrijft voor dat het verboden is zonder of in afwijking van de vergunning van de burgemeester een evenement te organiseren. Om in aanmerking te komen voor een vergunning moet een evenement aan een aantal voorwaarden voldoen. Het gaat om voorwaarden om de veiligheid, gezondheid, het milieu en de openbare orde te waarborgen. Op grond van de APV mag de burgemeester een evenement weigeren als de verwachting is dat het evenement onevenredig veel overlast veroorzaakt. In de praktijk komt dat niet of nauwelijks voor. De APV beschrijft een tweedeling in evenementen en kleine evenementen. Kleine evenementen zijn per definitie vergunningvrij. In de APV valt op dat een verwijzing naar de Nota Geluid bij evenementen en de locatieprofielen ontbreekt.²¹

De gemeentelijke website gaat uit van een driedeling in kleine, middelgrote en grote evenementen. De gemeentelijke website vermeldt dat voor kleine evenementen meestal geen vergunning nodig is, hoewel dit volgens de APV nooit nodig is.²²

Evenementenvergunningenbeleid

Het Apeldoornse evenementenvergunningenbeleid biedt het beleidsmatige kader. Het doel van dit beleid luidt: *“We zijn betrokken, uitnodigend en bieden goede service aan organisatoren. We nemen daarnaast verantwoordelijkheid in het publiek belang van een leefbaar en veilig Apeldoorn”*.²³ In het vergunningenbeleid maakt de gemeente onderscheid in vier soorten evenementen.

Categorie	Omschrijving	Aantal bezoekers	Tijdige vergunningaanvraag	Voorbeeld
Vergunningvrij evenement	Kleinschalig	Max. 100	-	Buurtbarbecue
A- evenement	Laag risico	niet aangeduid	Minimaal drie weken voor start	Braderie
B- evenement	Gemiddeld risico	niet aangeduid	Minimaal 12 weken voor start	Popfestival, sportevenement
C- evenement	Hoog risico	niet aangeduid	Minimaal 12 weken voor start	Prinsennacht

²⁰ Gemeente Apeldoorn, Algemene Plaatselijke Verordening 2014.

²¹ Bureau Stedelijke Planning, Rapportage Evaluatie Nota Geluid bij evenementen Apeldoorn, 11 mei 2020.

²² Gemeente Apeldoorn, Algemene Plaatselijke Verordening 2014., artikel 2.25, lid 3.

²³ Gemeente Apeldoorn, Evenementenvergunningenbeleid 2015 (Veiligheid en Dienstverlening), 19 november 2015.

De beoordeling en indeling in deze categorieën vindt plaats op basis van een risicoscan. Deze risicoscan is gebaseerd op het publieksprofiel, het ruimtelijk profiel en het activiteitenprofiel van het evenement. Het evenementenvergunningenbeleid beschrijft niet precies welke criteria en grenswaarden daarbij gelden. Zo is in het evenementenvergunningenbeleid niet aangeduid vanaf welke bezoekersaantallen (al dan niet afhankelijk van andere criteria) een evenement geldt als A-, B-, of C-evenement. Daarnaast komen de vier categorieën uit het evenementenvergunningenbeleid niet terug in de APV.

Nota Geluid bij evenementen

De Nota Geluid bij evenementen vormt een specifiek onderdeel van het evenementenvergunningenbeleid. Deze vormt de basis voor de locatieprofielen (zie hieronder). De nota bevat de uitgangspunten voor geluid bij evenementen, waarbij de gemeente aangeeft te streven naar een balans tussen levendigheid en leefbaarheid. Ook beschrijft de nota op welke typen locaties, met welke frequentie en welke geluidsniveaus evenementen mogen plaatsvinden. Ten slotte beschrijft de nota de meetmethodiek. Het college heeft de nota begin 2020 laten evalueren en de raad in mei 2020 geïnformeerd over de voorlopige resultaten.²⁴ De belangrijkste conclusies zijn dat de nota voldoet als beleidskader, dat deze zorgt voor duidelijkheid voor betrokkenen en dat evenementenorganisatoren uit de voeten kunnen met de geluidsnormen.²⁵ De evaluatie signaleerde ook meerdere verbeterpunten, waaronder bepalingen over geluidsmetingen en de aanpassing van een enkele geluidsnorm. Tegelijk komt uit de evaluatie ook naar voren dat inwoners in aanzienlijke mate geluidsoverlast melden, ondanks dat het aantal evenementen niet is toegenomen en er geen overschrijdingen van de geluidsnormen zijn. Dat sluit aan bij de constatering in dit rekenkameronderzoek (zie hoofdstuk 5).²⁶

Locatieprofielen

Sinds 2017 heeft de gemeente het beleid uitgewerkt in specifieke locatieprofielen voor 14 evenementenlocaties. In de locatieprofielen staat onder meer beschreven welk type evenement passend is voor de betreffende locatie, de begin- en eindtijd, de geluidsnormen en hoeveel dagen een evenement mag plaatsvinden. Daarnaast staat er beschreven of er water, licht en stroom is en of er openbaar vervoer in de buurt is. Ten slotte staat beschreven hoe de evenementenorganisator de omwonenden moet informeren.²⁷ Als een organisator iets wil buiten deze richtlijnen, dan zijn er aanvullende vergunningen nodig, bijvoorbeeld een omgevingsvergunning. Uit de evaluaties die tot nu toe zijn uitgevoerd en hetgeen de ambtelijke organisatie erover meldt, blijkt dat het mechanisme van de locatieprofielen goed werkt. Deze profielen geven meer richting en duidelijkheid aan organisatoren en omwonenden. Uit de evaluaties en de voor dit onderzoek gevoerde gesprekken komt een aantal verbeterpunten naar voren (de belangrijkste samengevat):

- De locatieprofielen zouden een uitwerking moeten zijn van de bestuurlijke visie op evenementen op de betreffende locatie. Deze bestuurlijke visie ontbreekt nog of is onvoldoende expliciet gemaakt.
- De locatieprofielen moeten aansluiten op de bestemmingsplannen.
- De focus ligt op de individuele locatieprofielen. Er is geen integrale blik op de impact van gelijktijdig of kort na elkaar plaatsvindende evenementen op inwoners die in

²⁴ Gemeente Apeldoorn, Raadsbrief Evaluatie Nota Geluid bij evenementen, 26 mei 2020.

²⁵ Bureau Stedelijke Planning, Rapportage Evaluatie Nota Geluid bij evenementen Apeldoorn, 11 mei 2020.

²⁶ Dit blijkt ook uit de gevoerde gesprekken, uit notulen van raadsvergaderingen (bijvoorbeeld Gemeente Apeldoorn, Notulen raadsvergadering, 14 juni 2018) en uit de evaluatie van de locatieprofielen Bosweide en Zwitsalterrein (Gemeente Apeldoorn, Uitkomsten evaluatie locatieprofielen Bosweide en Zwitsalterrein, 16 oktober 2019).

²⁷ Onder meer door precies aan te geven in welke straten omwonenden en bedrijven 14 dagen voorafgaand aan het evenement schriftelijk informatie dienen te ontvangen. Deze informatie moet de volgende gegevens bevatten: datum, tijden, soort evenement en telefonische bereikbaarheid van de organisatie voor, tijdens en na het evenement.

midden van de driehoek Oranjepark, Marktpluin en Zwitsalterrein wonen. Zij kunnen van alle drie de locaties overlast ervaren.

- De locatie Zwitsalterrein staat onder druk vanwege de conflicterende mogelijkheden als evenementenlocatie en woningbouwlocatie.²⁸ Omwonenden ervaren nu al geluidsoverlast van het Drakenbootfestival, terwijl het geluid binnen de normen blijft. Dit levert jaarlijks circa 20 tot 30 klachten op. Verdere woningbouw zal de mogelijkheden van het Zwitsalterrein als evenementenlocatie beperken.
- De locatie Marktpluin is enerzijds zeer geschikt voor evenementen, maar staat anderzijds ter discussie vanwege de economische belangen van marktkooplieden.²⁹
- Ecologie en natuurwaarden vormen een punt van aandacht bij de locatieprofielen Boschbad, Bosweide en Orderbos.

2.3.2 Analyse

De analyse van het evenementenregelgeving en het vergunningenbeleid leidt tot de volgende bevindingen, die na het kader worden toegelicht.

Bevindingen

- Het beleid en de regelgeving rond evenementen bieden voldoende houvast voor vergunningverlening, maar sluiten niet altijd goed op elkaar aan en zijn op punten onduidelijk.
- Het vergunningenbeleid en de uitvoering daarvan is dienstverlenend richting evenementenorganisatoren en minder dienstverlenend richting inwoners.
- De Nota Geluid bij evenementen is een belangrijk kader. De opvolging van de aanbevelingen uit de evaluatie daarvan is van belang, zeker gezien de door inwoners ervaren geluidsoverlast als gevolg van evenementen.
- De locatieprofielen blijken in het algemeen goed te voldoen als richtinggevend kader. De doorontwikkeling daarvan vraagt aandacht.

De APV en het evenementenvergunningenbeleid zijn op een paar punten minder duidelijk. In het beleid ontbreekt een duidelijke typering en afbakening van de evenementen, men moet afgaan op de voorbeelden. De APV beschrijft een andere verdeling dan het evenementenvergunningenbeleid en de indeling op de gemeentelijke website. De systematiek en terminologie komen niet overeen, hetgeen tot verwarring kan leiden. De documenten verwijzen niet altijd naar elkaar en naar andere relevante documenten zoals de locatieprofielen. Bij evenementenorganisatoren lijkt dit niet te leiden tot verwarring vanwege adequate ondersteuning vanuit de gemeente. Zij helpen aanvragers door het proces heen.

Uit diverse bronnen blijkt dat de gemeente zich dienstverlenend opstelt richting evenementenorganisatoren. De gemeente denkt, samen met andere stakeholders zoals de politie, mee met organisatoren over oplossingsrichtingen op het vlak van veiligheid en het beperken van overlast. De gemeente heeft richtlijnen voor de indieningstermijn van een vergunningaanvraag, maar gaat daar coulant mee om en neemt ook aanvragen in behandeling die formeel te laat zijn ingediend. Hierdoor is de vergunningverlening ook laat. Dit beïnvloedt de dienstverlening richting inwoners (zie hieronder). Het komt in de praktijk ook vrijwel niet voor dat de gemeente een vergunning weigert. Naar eigen zeggen dateert de laatste weigering van acht jaar geleden.

Met de locatieprofielen is ook voor inwoners duidelijk wat de eisen zijn waar evenementen op die locatie aan moeten voldoen. De gemeente heeft in het vergunningtraject oog voor het

²⁸ Gemeente Apeldoorn, Verslag Politieke Markt, Ontwikkelingen Zwitsal, 19 november 2020.

²⁹ Bureau Stedelijke Planning, Rapportage Evaluatie Nota Geluid bij evenementen Apeldoorn, 11 mei 2020.

belang van inwoners. Er is aandacht is voor het informeren van inwoners door evenementenorganisatoren; dit is een verplichting voor organisatoren. De gemeente constateert zelf dat dit nog niet altijd goed gaat. Ook worden eerdere klachten van inwoners meegenomen in het vergunningstraject. Dit leidt tot adviezen van de gemeente over de opzet van evenementen. Het is onbekend in hoeverre evenementenorganisatoren door aanpassingen in de opzet tegemoet komen aan de klachten. Een fenomeen dat de aandacht van de raad heeft en dat nog steeds speelt is dat door de late vergunningverlening inwoners ook pas laat bezwaar kunnen maken tegen de vergunning.³⁰ Voor evenementen in categorie A geldt een vergunningstermijn van drie weken voor het evenement, voor categorie B en C 12 weken. Deze vergunningstermijnen zijn door de gemeente zelf bepaald, de bezwaartermijn van zes weken is wettelijk bepaald. In de praktijk worden de termijnen voor categorie B en C-evenementen niet altijd gehaald en vindt vergunningverlening vaak pas enkele weken voor het evenement plaats. Het is daardoor voor inwoners niet mogelijk om zeker te stellen dat een bezwaar vóór de start van het evenement is behandeld.³¹ Het college heeft technische en procedurele aanpassingen doorgevoerd en heeft de raad daarvan op de hoogte gesteld.^{32 33} Er blijft een discrepantie tussen vergunningstermijn, zeker als de gemeente in de praktijk coulant is, en de bezwaartermijn. Resumerend valt te constateren dat het college zich op dit vlak richting organisatoren dienstverleningsgericht, en richting inwoners minder dienstverleningsgericht opstelt. Dit laatste blijkt bijvoorbeeld door het benadrukken dat het publiceren van aanvraag én besluit niet noodzakelijk is en gezien moet worden als een service richting inwoners. Mogelijk door het uitgangspunt dat het een 'service' betreft en niet als (morele) verplichting jegens burgers wordt gezien, is de informatie hierover summier en moeilijk vindbaar. Weliswaar voldoet de informatievoorziening aan de wetgeving hieromtrent, het steekt mager af bij de dienstverlening richting organisatoren.

2.4 Evalueren en leren

2.4.1 Evalueren en leren

Binnen de gemeente overleggen betrokken ambtenaren maandelijks over de veiligheid van evenementen. Het gaat om een evaluatie van grote en nieuwe evenementen door het veiligheidsoverleg evenementen; het cluster Vergunningen is de voorzitter van dit overleg. Daarin hebben ook hulpdiensten, een verkeersadviseur en de afdeling openbare ruimte zitting. Dit overleg evalueert andere evenementen alleen als er incidenten waren die hiertoe aanleiding gaven. De notulen van dit overleg worden het jaar erna bij de voorbespreking van het betreffende evenement meegenomen. Het doel is dat het evenement jaar op jaar veiliger wordt.

Bij de subsidieverlening vraagt de gemeente aan evenementorganisatoren om na afloop een evaluatie te doen. Samen met Apeldoorn Marketing worden na afloop van evenementen evaluaties gedaan. Deze bieden input en leerpunten voor het daaropvolgende jaar.

Bij grote eenmalige evenementen zoals de Giro en het WK Baanwielrennen is naderhand geëvalueerd. Een dergelijke evaluatie vindt niet bij alle topevenementen plaats. De evaluaties bespreken wat de maatschappelijke en financiële kosten en baten zijn. In de evaluatie trekt men lessen voor de toekomst over bijvoorbeeld de professionalisering van de evenementorganisatie.

³⁰ Gemeente Apeldoorn, Politieke Markt, Presenteren en bespreken van te late publicaties evenementen vergunningen, 21 juni 2018.

³¹ Voor de duidelijkheid: een ingediend bezwaar heeft geen opschortend effect voor het evenement. Om opschorting te bereiken moet een belanghebbende een voorlopige voorziening aanvragen bij de rechtbank.

³² Gemeente Apeldoorn, Raadsbrief Tijdig verlenen en publiceren van evenementenvergunningen, 10 april 2019.

³³ Gemeente Apeldoorn, Update tijdig verlenen en publiceren van evenementenvergunningen, 9 oktober 2019.

Het evenementenbeleid zoals vormgegeven in De levendige stad is nog niet geëvalueerd. Wel is de nota Geluid bij evenementen³⁴ uit 2017 geëvalueerd in 2020.³⁵ Uit de evaluatie blijkt dat er enige aanscherpingen van het beleid nodig zijn, maar dat de basis naar wens is. Dergelijke beleidsevaluaties worden veelal afgesproken bij de implementatie van nieuw beleid, zo ook bij de nota Geluid bij evenementen.

2.4.2 Analyse

De analyse van evalueren en leren leidt tot de volgende bevindingen.

Bevindingen

- Er zijn structureel evaluaties van publieksevenementen waaraan subsidie wordt verleend, evenementen zonder subsidies worden niet structureel geëvalueerd.
- Top(sport)evenementen worden in de regel breed geëvalueerd.
- De gemeente evalueert structureel en systematisch op het aspect veiligheid via de afdeling vergunningen. De evaluaties worden het jaar erop bij het betreffende evenement ingezet om de veiligheid ervan te verhogen.
- De gemeente heeft het overkoepelende beleid nog niet geëvalueerd.

Publieksevenementen waaraan subsidie wordt verleend worden door Apeldoorn Marketing en de organisator structureel geëvalueerd. Deze evaluaties zijn waardevol als het aankomt op het door ontwikkelen van het evenement zelf. Het heeft minder waarde als het aankomt op het nagaan of de subsidie goed besteed is in relatie tot de doelen van het evenementenbeleid. Dat is geen vereist onderdeel van deze evaluaties. Bovendien zijn zelf-evaluaties daar als instrument minder geschikt voor, want de evaluator heeft dan belang bij een gunstige uitkomst.

Top(sport)evenementen worden in de regel breed geëvalueerd. Daarbij worden lessen getrokken die voor de organisator relevant zijn én lessen die voor de gemeente van belang zijn. Daarmee kan de afweging steeds beter worden gemaakt welk type evenement welke toegevoegde waarde heeft.

De gemeente heeft het overkoepelende beleid nog niet systematisch geëvalueerd. Wel is de gemeente dit van plan in de nabije toekomst. Het is waardevol dit te doen alvorens er nieuw beleid wordt opgesteld, zodat de lessen vanuit het huidige beleid direct kunnen worden geïmplementeerd. Het beleid voor geluid is wel recentelijk geëvalueerd naar aanleiding van een herziening van het beleid in 2017.

³⁴ Gemeente Apeldoorn, Nota geluid bij evenementen, 1 februari 2017.

³⁵ Gemeente Apeldoorn, Evaluatie nota geluid bij evenementen, 26 mei 2020.

3. Organisatie en uitvoering

Dit hoofdstuk gaat in op de volgende onderzoeksvragen:

- 5a) *Hoe is het evenementenbeleid belegd in de ambtelijke organisatie?*
- 5b) *In hoeverre is de ambtelijke organisatie toegerust op de evenementen?*
- 6) *Hoe is de rolverdeling tussen college, ambtelijke organisatie, organisatoren en Apeldoorn Marketing?*

Deze vragen worden per type evenement beantwoord in drie paragrafen. Eerst volgt de organisatie en uitvoering voor zover dat bij alle evenementen gebeurt.

Bestuurlijke verantwoordelijkheid

De categorieën evenementen zijn uitgesplitst over twee wethouders in de gemeente Apeldoorn. De gemeente heeft een wethouder voor top- en publieksevenementen en een wethouder voor topsport. Voorheen had de gemeente één wethouder voor alle drie de categorieën, maar vanwege het afbreukrisico en voor meer begrip in het college is gekozen voor twee wethouders.

Afstemming evenementen

Om afstemming te creëren tussen de evenementen heeft de gemeente ongeveer drie jaar geleden het platform evenementen opgericht. Dit platform bestaat uit een aantal personen binnen de ambtelijke organisatie en Apeldoorn Marketing die betrokken zijn bij evenementen. Het platform komt maandelijks bijeen om elkaar te informeren, de evenementen op elkaar af te stemmen en te versterken. Dit moet ook bijdragen aan de spreiding van evenementen in een jaar en door de jaren heen.

Ook ondersteunt de gemeente de evenementen met materiële en personele inzet op het gebied van veiligheid en openbare orde, bijvoorbeeld door de inzet van BOA's, levering en plaatsing van hekwerk en bewegwijzering.

Ontwikkelingen

Een ontwikkeling die heeft plaatsgevonden na de beleidsnota De levendige stad is dat een aantal onderdelen beter belegd zijn. Zo is er bij de meerjarenbegroting 2017-2020 meer capaciteit toegekend aan vergunningen en ondersteuning bij deze evenementen.³⁶ Dat kwam door het bewustzijn dat als de gemeente meer evenementen aantrekt, er ook voldoende capaciteit moet zijn om de doelen ervan te behalen.

3.1 Publieksevenementen

Onder publieksevenementen vallen ook de springplankevenementen. Het initiatief voor een publieksevenement komt vanuit een *externe organisator*. De organisator draagt, naast de organisatie van het evenement, de verantwoordelijkheid voor het inrichten van het evenemententerrein, de inzet van personeel en materieel (verkeersregelaars, EHBO, beveiliging) en de communicatie naar omwonenden.

Publieksevenementen worden door *de ambtelijke organisatie* ondersteund door middel van subsidies, vergunningen en personele en materiële inzet. De gemeente heeft een afdeling vergunningen die, samen met twee medewerkers van de politie, de organisatoren

³⁶ Gemeente Apeldoorn, Meerjarenprogrammabegroting 2017-2020, 10 november 2016.

ondersteunen om de veiligheidsplannen op orde te krijgen. Dit geldt niet alleen voor evenementen die subsidie ontvangen, maar voor alle publieksevenementen.

De organisator vraagt subsidie aan en *Apeldoorn Marketing* adviseert over het al dan niet toekennen en de verdeling van de subsidie. Daarnaast geeft *Apeldoorn Marketing* bij het subsidieadvies een aantal verbeterpunten voor het desbetreffende evenement en ondersteunt een evenement wanneer het subsidie aanvraagt. Wanneer een evenement voor het eerst subsidie aanvraagt, heeft de evenementenmanager van *Apeldoorn Marketing* een intakegesprek met de organisator. Ten slotte bezoekt *Apeldoorn Marketing* het evenement en evalueert het, waarbij goede punten en verbeterpunten worden teruggekoppeld aan de organisator. *Apeldoorn Marketing* wil graag een duidelijkere rol bij publieksevenementen met het oog op citymarketing en de doorontwikkeling van evenementen. Het college vindt dat doorontwikkeling aan de evenementenorganisatoren zelf is.

De rol van het *college* is het vaststellen van het subsidiebedrag per evenement na dit advies. Voor de subsidies heeft de gemeente een *subsidiebureau* die de subsidieaanvragen controleert en de uitbetaling doet.

3.2 Topevenementen

Bij topevenement zoals *Serious Request* wordt *de gemeente* gevraagd of stelt zich kandidaat om een landelijk evenement te organiseren. De adviesfunctie van *Apeldoorn Marketing* wordt niet ingezet bij topevenementen zoals bij publieksevenementen. De gemeente beslist of zij een topevenement overweegt. Wanneer de bijdrage aan het evenement binnen het begrote budget past, besluit *het college* over de gemeentelijke bijdrage. Is dit niet het geval, dan gaat er een voorstel naar *de raad*.

Het topevenement is meestal een vast concept waarbij de gemeente ook in belangrijke mate de organisator is. De topevenementen worden dan projectmatig aangevlogen. Er is standaard een projectstructuur: vanuit de ambtelijke organisatie wordt een projectleider aangewezen die samen met een projectteam het evenement organiseert – tot voor kort was dat het hoofd van de afdeling economische zaken in een dubbelfunctie. Deze medewerkers zijn verspreid over verschillende afdelingen. Flexibiliteit in de organisatie is daarbij belangrijk, omdat het vooral erg druk is rondom de periode van het evenement.

Omtrent de organisatie van topevenementen is de gemeente bezig met een professionaliseringslag, omdat zeker bij grote evenementen het afbreukrisico groot is, zowel financieel als ook op het vlak van veiligheid. De plek van de opdrachtgever is niet altijd duidelijk belegd in de projectstructuur. Per 1 januari 2021 wordt de verantwoordelijkheid voor evenementen centraal belegd bij het afdelingshoofd van Vitaal Ondernemend Apeldoorn (VOA).

3.3 Topsportevenementen

De ambtelijke organisatie heeft één strategisch adviseur met een focus op topsport die de lobby doet en contact heeft met sportbonden en evenementenorganisatoren. Deze adviseur verkent ook welke evenementen passen bij het profiel van Apeldoorn. In deze verkenning focust de adviseur zich op de kernsporten benoemd in het evenementenbeleid. De adviesfunctie van *Apeldoorn Marketing* wordt niet ingezet bij topsportevenementen, zoals bij publieksevenementen. De gemeente werkt met een meerjarenkalender voor de topsportevenementen omdat de lobby van topsportevenementen enkele jaren voorafgaand aan het evenement plaatsvindt. Wanneer de bijdrage van de gemeente aan het evenement

binnen het begrote budget past, besluit *het college* over de gemeentelijke bijdrage. Zo niet, dan gaat er een voorstel naar *de raad*.

Bij topsportevenementen, uitgezonderd de Giro, is de gemeente meestal niet hoofdorganisator, maar de sportbond of een evenementorganisator. Vanuit *de ambtelijke organisatie* wordt bij een topsportevenement een projectleider ingezet die het gemeentelijke team aanstuurt. Daarbij horen vergunningen, communicatie en een side-event programma om daarmee een bijdrage te leveren aan de strategische doelen van de gemeente Apeldoorn. Het is afhankelijk van de impact van het evenement in welke mate er een projectleider wordt aangesteld. Dit betekent enige tot substantiële personele inzet vanuit de gemeente. Net als bij publieksevenementen wordt hier inzet gepleegd vanuit de afdeling vergunningverlening.

3.4 Analyse

De analyse leidt tot de bevindingen in het kader, die daarna verder worden toegelicht.

Bevindingen

- De organisatie en uitvoering van evenementen is verspreid binnen de ambtelijke organisatie, maar de ambtelijke organisatie zorgt met het platform evenementen voor interne afstemming..
- Apeldoorn Marketing heeft een onduidelijke rol bij topsport- en topevenementen.
- Er bestaat onduidelijkheid bij Apeldoorn Marketing en evenementenorganisatoren over de rol van de gemeente bij de doorontwikkeling van lokale evenementen.

Binnen de ambtelijke organisatie zijn evenementen versnipperd belegd, maar de gemeente is bezig met een professionaliseringslag. Of de rol van Apeldoorn Marketing hierin wordt meegenomen, is niet bekend.

De rolverdeling voor publieksevenementen is duidelijk voor zowel de gemeente, de organisatoren en Apeldoorn Marketing. Echter is dit minder het geval bij topsport- en topevenementen. De taken en verantwoordelijkheden van Apeldoorn Marketing zijn bij deze evenementen onduidelijk voor zowel de gemeente als Apeldoorn Marketing zelf. Dat heeft ertoe geleid dat Apeldoorn Marketing daarin tot op heden geen scherp afgebakende rol heeft.

Een deel van de evenementorganisatoren zien een grotere rol voor de gemeente bij het doorontwikkelen van lokale evenementen, zowel met praktische hulp als financiële hulp. Hoewel deze ambitie wel staat beschreven in *De levendige stad* heeft het college er sindsdien voor gekozen om de doorontwikkeling primair bij organisatoren te leggen.

4. Doeltreffendheid

Dit hoofdstuk gaat in op de volgende onderzoeksvragen:

- 7a) *Welke uitgangspunten van het evenementenbeleid De levendige stad zijn wel en welke niet gerealiseerd? Wat is de achtergrond daarvan?*
- 7b) *In welke mate dragen de evenementen bij aan de gemeentelijke doelen?*

4.1 Uitgangspunten van het beleid, realisatie ervan en bijdrage aan de doelen

De nota De levendige stad heeft een aantal kernpunten³⁷. In de volgende alinea's zal de huidige status van deze kernpunten beschreven worden.

Er komt een strategische meerjarenplanning evenementen met een belangrijke rol voor (recreatie)ondernemers en maatschappelijke partners

In De levendige stad was het plan dat er een Strategisch Meerjaren Evenementen Programma zou komen waarin de gemeente en een aantal publieke stakeholders samen de strategische keuze voor de komende jaren formuleren voor top-, topsport en publieksevenementen met een grote promotionele waarde. Dit is een ander instrument dan de jaarlijkse evenementenkalender: "Het Strategisch Meerjaren Evenementen Programma maakt een evenwichtige en strategische lange termijn programmering mogelijk als samenwerkingsproduct van alle relevante partijen. Daarmee is het ook de basis voor acquisitie en fondsenwerving (...)"³⁸

Voor publieksevenementen gaat Apeldoorn Marketing inderdaad na toetsing aan de hand van de matrix in overleg met de stakeholders, zodat ze hun mening kunnen geven over de evenementen en programmering. De rol van stakeholders is niet terug te zien bij top- en topsportevenementen. Ook is er geen sprake van het gezamenlijk opstellen van een integraal strategisch meerjarenprogramma voor evenementen.

Naast Topsportevenementen ook meer andere topevenementen

Dit kernpunt is gerealiseerd. De gemeente Apeldoorn heeft sinds de vaststelling van dit beleid ervaring opgedaan met het organiseren van meerdere topevenementen waaronder de Sinterklaasintocht en Serious Request.

Afschaffen van maximale subsidietermijn van drie jaar

Voor publieksevenementen is de maximale subsidietermijn van drie jaar losgelaten. In plaats daarvan kwam de focus te liggen op de bijdrage van evenementen aan de strategische doelen en/of een aanbod dat zeer waardevol is voor citymarketing. In de subsidieregeling van 2016 is deze regel verwijderd en ook binnen de organisatie is de afschaffing hiervan bekend. Voor de zogeheten springplankevenementen is de maximale subsidietermijn in stand gebleven.

Bundelen organisatiekracht door één organisatie voor evenementen, VVV/gastheerschap en citymarketing

Dit is gedeeltelijk gerealiseerd met de Stichting Apeldoorn Marketing. Deze stichting combineert de drie taakvelden. Maar ook andere actoren houden zich bezig met een of

³⁷ Gemeente Apeldoorn, Raadsvoorstel Vaststelling evenementenbeleid, 26 november 2015.

³⁸ Gemeente Apeldoorn, De levendige stad, november 2015.

meerdere van deze drie taakvelden zoals het Toeristisch Platform. Er bestaan samenwerkingsverbanden om alles te coördineren, maar er is geen organisatie die de drie taakvelden exclusief uitvoert. De gemeente onderzoekt nog hoe ze dit kunnen inrichten om meer synergie te creëren. In het visiedocument van het nieuwe 'Apeldoorn Partners' blijkt dat de verschillende partijen in toenemende mate gaan samenwerken.

Evenementen gaan bijdragen aan de drie strategische doelen;

De bijdrage van evenementen aan de strategische doelen (Comfortabele gezinsstad, veelzijdige en innovatie economie en Toeristisch toplandschap) is lastig in kaart te brengen omdat de doelen niet zijn geoperationaliseerd en niet SMART zijn geformuleerd. Hierdoor is het onduidelijk wat een doel precies behelst, wanneer een doel behaald is en hoe een evenement aan een doel kan bijdragen. De raad wil meer inzicht in de bijdrage van evenementen aan de strategische doelen.

Publieksevenementen

Om in aanmerking te komen voor subsidies moeten evenementen aansluiten bij de strategische doelen van het evenementenbeleid. De evenementen die subsidie ontvangen sluiten volgens Apeldoorn Marketing en de gemeente dus bij aan deze doelen. De mate waarin evenementen bijdragen aan de strategische doelen is niet inzichtelijk en is dus ook lastig in beeld te brengen.

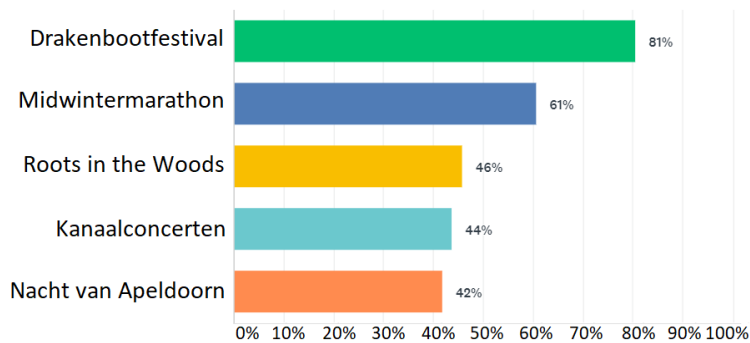
Het Drakenbootfestival en de Nacht van Apeldoorn scoren beiden erg goed in de gemeentelijke subsidiebeoordelingsmatrix en dragen volgens Apeldoorn Marketing en de gemeente dus bij aan verschillende strategische doelen van het evenementenbeleid. Roots in de Woods scoort volgens de subsidie-beoordelaars ruim voldoende en de Kanaalconcerten scoort voldoende.³⁹ De Midwintermarathon wordt niet getoetst aan de hand van de matrix omdat dit evenement geen subsidieaanvraag doet.

Een subsidierelatie aangaan betekent (enige) invloed op het bereiken van de strategische doelen. Met het ontbreken van een subsidierelatie heeft de gemeente minder mogelijkheden om erop te sturen dat deze evenementen aansluiten bij de strategische doelen van de gemeente. Dat hoeft geen probleem te zijn; deze evenementen kunnen alsnog aansluiten bij de strategische doelen. Meerdere ongesubsidieerde of in afnemende mate gesubsidieerde gezinsevenementen zoals Roots in de Woods lijken aan te sluiten bij het strategisch doel: *Apeldoorn als comfortabele gezinsstad*.

Tegelijkertijd heeft de gemeente Apeldoorn niet concreet geformuleerd dat gezinsevenementen bijdragen aan dit doel en hoeveel gezinsevenementen de gemeente bijvoorbeeld minimaal wil hebben om dit doel te behalen. Midwintermarathon lijkt aan te sluiten bij het stimuleren van een sportief klimaat. Ook hier is er geen concrete uitwerking van het doel, waardoor niet duidelijk is welke evenementen het doel stimuleren en hoe. Kortom, doordat de doelen niet SMART zijn uitgewerkt, is het moeilijk om na te gaan bij welke evenementen de strategische doelen al bereikt worden en bij welke (nog) niet en hoe het subsidiebeleid hieraan kan bijdragen.

Het evenementenbeleid leidt er niet toe dat inwoners en ondernemers in Apeldoorn de evenementen die het meest voldoen aan het beleid zien als typisch Apeldoornse evenementen.

³⁹ Apeldoorn Marketing, Advies publieksevenementensubsidie 2019, 13 december 2019.

Figuur 8: Typisch Apeldoornse evenementen volgens inwoners

Enquête

De evenementen die volgens inwoners en ondernemers de meest typisch Apeldoornse evenementen zijn, zijn publieksevenementen (zie figuur 8). Ook bij ondernemers vormen deze vijf evenementen de top 5.

Evenementen als Cultuur bij je Buur, Theater op 't Zand en Apeldoorn Photofestival scoren allen erg goed op de subsidiematrix, maar worden door inwoners en ondernemers niet gezien als typisch Apeldoornse evenementen. Deze festivals sluiten wel aan bij de gemeentelijke ambitie om de koppeling tussen cultuur en evenementen te benutten.

Topsportevenementen

Het college selecteert topsportevenementen allereerst op basis van de vier kernsporten uit het evenementenbeleid. Daarnaast is het de bedoeling dat ze gericht zijn op het aantrekken van veel bezoekers en dat het evenement minimaal een regionale focus heeft. Door tijdens de topsportevenementen een side-event programma te organiseren zoekt de gemeente aansluiting bij de strategische doelen. Een voorbeeld hiervan is een competitie organiseren voor basisscholen in de sport waar een EK of WK wordt gehouden in de stad. Voor de topsportevenementen wordt in de regel een impact-analyse uitgevoerd. Deze analyses maken niet specifiek inzichtelijk in hoeverre het evenement bijdraagt aan de strategische doelen. Dit kan er soms wel uit worden afgeleid. In de impact-analyses van bijvoorbeeld het WK baanwielrennen en de Giro d'Italia is te zien dat veel bezoekers overnachtten in Gelderland en geld uitgaven aan eten en drinken. Een deel daarvan is terecht gekomen in de gemeente Apeldoorn en droeg bij aan het subdoel: *Het genereren van extra inkomsten voor de (binnen-)stad*. De side-events van topsportevenementen richten zich op de breedtesport en daarmee kunnen ze bijdragen aan het subdoel: *Het versterken van het sportieve klimaat*. In hoeverre de topsportevenementen bijdragen aan de (andere) strategische (sub)doelen is onduidelijk omdat deze (ook) voor topsportevenementen niet SMART zijn uitgewerkt.

Topevenementen

Topevenementen variëren in hun bijdrage aan de strategische doelen. De sinterklaasintocht past volgens geïnterviewde betrokkenen bijvoorbeeld bij het strategisch doel *Apeldoorn als comfortabele gezinsstad*. Ook hier maakt het college de bijdrage van een topevenement aan de verschillende strategische doelen niet inzichtelijk. De topevenementen worden namelijk op dezelfde manier geëvalueerd als topsportevenementen, met impact-analyse, en daarin wordt de bijdrage aan de strategische doelen niet meegenomen.

4.2 Analyse

De analyse van de doeltreffendheid leidt tot de volgende bevindingen.

Bevindingen

- De kernpunten uit het evenementenbeleid zijn gedeeltelijk gerealiseerd.
- De mate waarin evenementen bijdragen aan de strategische doelen aan evenementen is lastig in kaart te brengen omdat de strategische doelen niet zijn geoperationaliseerd en niet SMART zijn geformuleerd. Tegelijkertijd heeft de raad behoefte aan meer inzicht hierin.
- Het evenementenbeleid leidt er niet altijd toe dat inwoners de evenementen die aan het evenementenbeleid voldoen, als typisch Apeldoorns zien.

De kernpunten uit het evenementenbeleid zijn gedeeltelijk gerealiseerd. Zo zijn er naast topsportevenementen ook andere topevenementen gerealiseerd en is de subsidieregeling: maximaal drie jaar subsidie, in 2016 uit de subsidieregeling gehaald. Het Strategisch Meerjaren Programma voor evenementen is niet gerealiseerd, het is niet bekend of hier nog stappen in worden gezet. Apeldoorn Marketing houdt zich bezig met de taakvelden (evenementen, VVV/gastheerschap en citymarketing), maar de organisatiekracht is (nog) niet gebundeld. Er zijn namelijk meerdere actoren in de stad die zich met (een van) deze taakvelden bezig houden.

Ten slotte dragen evenementen in wisselende mate bij aan de strategische doelen uit het evenementenbeleid en is de bijdrage moeilijk in beeld te brengen. Uit de toetsing aan de hand van de matrix bij een subsidieaanvraag kan worden afgeleid of de gemeente en Apeldoorn Marketing vinden dat een evenement aansluit bij de doelen. Maar in welke mate zowel publieks- top- en topsportevenementen bijdragen aan de doelen is niet inzichtelijk en lastig in kaart te brengen omdat de strategische doelen niet zijn geoperationaliseerd of SMART zijn geformuleerd. Dit is ook geen onderdeel van de impact-analyses van topsport- en topevenementen. De raad zou graag meer inzicht willen in de bijdrage van evenementen aan strategische doelen.

Inwoners en ondernemers van Apeldoorn zien vooral de grote lokale evenementen als typisch Apeldoornse evenementen. Niet al deze evenementen sluiten goed aan bij de strategische doelen van de gemeente Apeldoorn. Het evenementenbeleid leidt er dus niet altijd toe dat mensen de evenementen die aan het evenementenbeleid voldoen, als typisch Apeldoorns zien.

5. Doelmatigheid

Deze paragraaf gaat in op de doelmatigheid van het beleid en op de volgende onderzoeksvraag:

- 8) *Wat zijn de baten en de kosten van enkele geselecteerde grote evenementen voor Apeldoorn?*

De doelmatigheid wordt besproken aan de hand van de kosten en baten voor de gemeente en de verschillende soorten maatschappelijke baten en kosten zoals weergegeven in figuur 1.

5.1 Doelmatigheid

Kosten en baten gemeente: subsidieverstrekking en inzet ambtelijke organisatie

De subsidies die de gemeente Apeldoorn aan evenementen verstrekt, bedragen in 2019 in totaal € 735.000,-. In de komende jaren vermindert de gemeente dit budget tot € 500.000,- in 2023. Naast deze kosten maakt de gemeente kosten door materiële en personele inzet. De kosten die gemoeid zijn met deze inzet zijn niet bekend. De personele inzet is grotendeels incidenteel en de betrokken ambtenaren voeren deze werkzaamheden als onderdeel van, of tijdelijk in plaats van hun dagelijkse werkzaamheden uit. Voor het projectleiderschap is wel jaarlijks 0,5 fte beschikbaar. Dit gebeurt voornamelijk ten behoeve van top(sport)evenementen. Wel is bekend dat in de MPB 2020-2023 een extra FTE is voorzien voor topsportevenementen/ breedtesport vanaf 2020.⁴⁰

Voorbeeld: WK Baanwielrennen

In 2017 gaf de gemeente Apeldoorn het bedrag van € 200.000,- ten behoeve van topsportevenementen niet uit. De raad besloot om dit budget toe te kennen aan de reserve topsportevenementen 2018. Het WK baanwielrennen in 2018 werd onder andere gebruikt ter motivatie van dit besluit.

De gemeente Apeldoorn draagt jaarlijks € 492.000,- bij aan de organisatie Apeldoorn Marketing, in 2021 wordt dit minder: € 473.600,-. Hiervoor verricht Apeldoorn Marketing de VVV-taak, adviseert de gemeente over de subsidie voor publieksevenementen en voeren zij citymarketing activiteiten uit.⁴¹ Hoewel er geen strikte scheiding is, is van het totale subsidiebedrag € 80.000,- gelabeld aan activiteiten met betrekking op evenementen.

Er zijn weinig directe financiële baten voor de gemeente, zoals toeristenbelasting in het geval van overnachtingen door bezoekers van evenementen. De indirecte financiële baten voor de gemeente volgen uit de bijdrage die evenementen leveren aan de strategische doelen. Zo heeft de gemeente er indirect financieel baat bij als het evenementenbeleid leidt tot het aantrekken van jonge bewoners, tot het aantrekken van bedrijven of tot extra bestedingen in de stad.

Maatschappelijke baten: omzet voor ondernemers

Ondernemers die op of rond het evenemententerrein zaken doen, zien een toename van bezoekers. Hierbij springt vooral de horeca in het oog, en sommige evenementen trekken ook winkelend publiek aan. De Giro in 2016 leverde de stad bijvoorbeeld ruim 65.000 extra bezoekers op die zo'n € 1.900.000,- hebben besteed, exclusief overnachtingen.⁴² De uitgaven die de organisatie doet zijn hierbij niet meegerekend. De economische impact van het WK

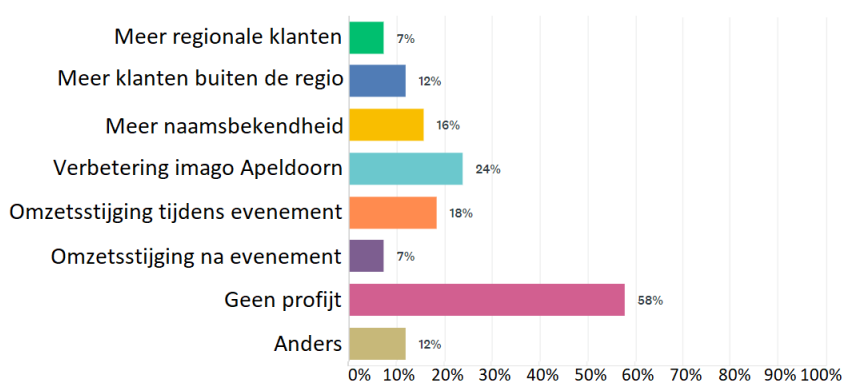
⁴⁰ Gemeente Apeldoorn, MPB 2020-2023, 13 november 2019

⁴¹ Gemeente Apeldoorn, MPB 2020-2023, 13 november 2019

⁴² HAN, Evaluatie Giro Gelderland 2016, 1 december 2016.

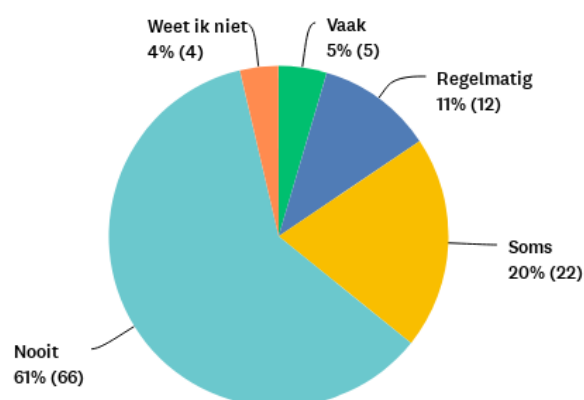
baanwielrennen⁴³ is in *provincie Gelderland* ongeveer € 722.883,-. Wel benoemt de organisator dat de neerslag van dit bedrag in het centrum van Apeldoorn beperkt is. Ondanks een shuttlebus naar het centrum ging er weinig publiek naartoe. Ook worden bij grote evenementen vaak sponsorcontracten met bijvoorbeeld biemerken afgesloten. Daardoor komt een onbekend deel van de omzet van een evenement bij deze sponsors terecht en niet bij lokale ondernemers. De meeste evenementen hebben een minder grote financiële impact dan de Giro en het WK. Dit komt door de beperktere omvang in aantal bezoekers en in duur. Ook kan dit komen doordat evenementen op een (afgesloten) terrein plaatsvinden waardoor de baten niet door ondernemers buiten dat terrein gedeeld worden. De baten van publieksevenementen zijn niet goed na te gaan omdat er geen evaluaties beschikbaar zijn. Wel is in de enquête gevraagd aan ondernemers of zij baten of lasten ondervinden van evenementen.

Figuur 9: Profijt van evenementen volgens ondernemers

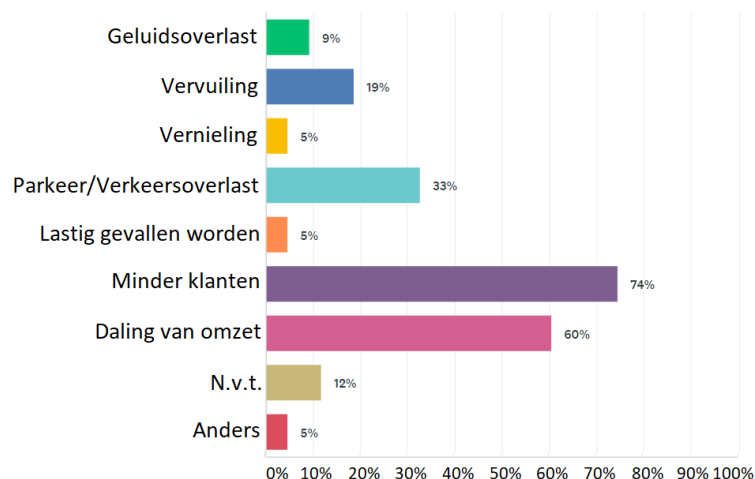

Enquête

Gevraagd naar het profijt dat ondernemers hebben gehad van evenementen noemt 18% een hogere omzet gedurende het evenement en 7% een hogere omzet na het evenement (zie figuur 9). 58% heeft geen profijt van de evenementen.

Figuur 10: Frequentie overlast volgens ondernemers

Figuur 11: Soort overlast volgens ondernemers

⁴³ HAN, Evaluatie WK baanwielrennen 2018, 15 november 2018.

Enquête

Ondernemers hebben in de enquête kunnen aangeven of zij overlast ondervonden van de evenementen (zie figuur 10 en 11). De meest genoemde overlast is minder klanten (74%) en daarna een daling van omzet (60%). Een uitsplitsing van de ondernemers laat zien dat 48% van deze groep marktkooplieden betreft en de andere helft is werkzaam in de groot- en detailhandel. De marktkooplieden ondervinden concreet financiële hinder van evenementen op het Marktplaatsplein.

Ondernemers noemen in de enquête de baten van evenementen. Een van de meest genoemde baten is: “het imago van de gemeente is verbeterd”, 24% van de ondernemers noemt dit als baat.

Maatschappelijke baten: versterking en verbetering imago Apeldoorn en bereik in de media

Het toeristisch imago van Apeldoorn leunt op enkele kernwaarden: cultuur, erfgoed, koninklijk, gecombineerd met natuur en landschap. Uit de evaluatie van het WK Baanwielrennen blijkt dat een deel van de side-events gericht zijn op het imago van de stad: denk aan ‘WK branding stadhuis’ en fietsen in het stadhuis om kaarten te winnen. Uit de evaluatie van de Giro blijkt dat Apeldoorn op enkele aspecten een imagoverbetering heeft doorgemaakt op het gebied van sportevenementen en in mindere mate op het gebied van overnachtingsmogelijkheden, horeca en recreatiemogelijkheden in de stad en omgeving.

Maatschappelijke baten: duurzaamheid

Voor wat betreft duurzaamheid is het niet duidelijk inzichtelijk te maken welk effect evenementen in Apeldoorn hebben. Het is niet opgenomen in evaluaties van evenementen, maar speelt wel een rol in de beoordelingsmatrix van subsidies. Daardoor kan wel worden verondersteld dat positief beoordeelde evenementen een bijdrage leveren aan de duurzaamheid. Sinds 2019 werken organisatoren samen met Apeldoorn Marketing aan het verduurzamen van evenementen.

Maatschappelijke baten: kennismaking met sport

In de evaluatie van het WK Baanwielrennen wordt geconcludeerd dat er positieve gevolgen zijn van de side-events die door de gemeente werden georganiseerd. Een voorbeeld is dat kinderen hebben kennis gemaakt met de baanwielrensport. Hoewel niet kan worden nagegaan welke duurzame effecten die kennismaking heeft, vinden de betrokken stakeholders het in algemene zin positief dat kinderen (top)sport leren kennen.

Maatschappelijke kosten: geluidsoverlast

Geluidsoverlast is voor inwoners de belangrijkste maatschappelijke kostenpost. De meeste klachten die binnenkomen over evenementen betreffen geluidsoverlast. Ook in de gemeenteraad is geluidsoverlast al vaker onderwerp van gesprek geweest. Een voorbeeld hiervan wordt besproken in het onderstaande kader ‘Drakenbooffestival en Zwitsalterrein’. Uit deze casus blijkt dat geluidsoverlast de grootste hindernis is om terugkerende evenementen een vaste locatie te bieden in Apeldoorn. Er zijn enkele geschikte locaties waaronder het Zwitsalterrein. Het locatieprofiel biedt de mogelijkheid tot enkele meerdaagse evenementen in de buitenlucht. Er zijn echter meer gegadigde evenementen dan de locatievergunning toestaat. Raadsleden constateerden⁴⁴ in 2017 dat de ruimte voor grote evenementen steeds verder afneemt.

⁴⁴ Gemeente Apeldoorn, transcriptie raadsvergadering bij locatieprofielen en nota geluid bij evenementen, 17 december 2017.

Voorbeeld: Drakenbootfestival en Zwitsalterrein

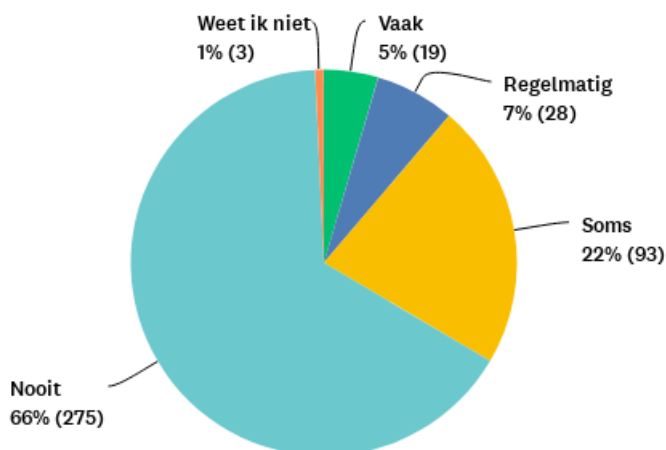
Er zijn in 2017 locatieprofielen vastgesteld. De gemeente maakte voor het Drakenbootfestival een uitzondering op de nieuwe regels met betrekking tot de geluidsoverlast⁴⁵. Het Drakenbootfestival is in de afgelopen jaren meermaals verplaatst naar een nieuwe locatie, mede door (woning)bouw op de voormalige locaties en de groei van het festival.

Het Zwitsalterrein grenst op de huidige locatie aan de wijken Zevenhuizen, Welgelegen, Kerschoten en de Parken. Het is daarmee in de directe leefomgeving van veel Apeldoornse burgers. Gemiddeld komen er op de huidige locatie zo'n 20 á 30 klachten per jaar over met name geluidsoverlast door het festival.

Op dit moment zijn er plannen om op het Zwitsalterrein zelf woningbouw te plegen. Dit zou ertoe leiden dat het festival haar (muziek)programma moet wijzigen, of een nieuwe locatie moet vinden. Voor dit laatste zijn nog geen locaties gevonden waar het festival in zijn huidige vorm doorgang kan vinden.

Maatschappelijke kosten: parkeer- en verkeersoverlast

Inwoners ervaren door evenementen verkeersoverlast, parkeeroverlast en een verminderde bereikbaarheid van hun huis, blijkens de enquête. In de vergunningverlening speelt de impact op de omgeving mee. Er wordt in de locatieprofielen rekening gehouden met de druk op de omgeving, waaronder de parkeer- en verkeersdruk.

Figuur 12: Frequentie overlast van evenementen volgens inwoners

Enquête

34% van de inwoners ervaart soms, regelmatig of vaak overlast. Van deze 34% noemt 74% geluidsoverlast, dat wil zeggen dat 26% van alle inwoners geluidsoverlast ervaart. Dit aandeel varieert vrijwel niet onder de inwoners van diverse woonwijken. Geluidsoverlast is daarmee met voorsprong de meest genoemde vorm van overlast.

Uit de opmerkingen die konden worden gevoegd bij de enquête blijkt dat de binnenstadbewoners meer tolerantie lijken te hebben voor overlast. Zij zien het als een logisch gevolg van het wonen in het centrum. Daar horen evenementen en overlast bij. Overigens blijkt dit uit de opmerkingen, maar niet zozeer uit het aandeel van de centrumbewoners dat overlast ervaart. Dat is nagenoeg gelijk aan andere buurten. Van de inwoners van Apeldoorn ervaart 15% verkeersoverlast,

⁴⁵ Gemeente Apeldoorn, transcript raadsvergadering bij locatieprofielen en nota geluid bij evenementen, 17 december 2017.

parkeeroverlast of een verminderde bereikbaarheid van hun huis. Daarbij benoemen zij evenementen zoals de Midwintermarathon.

Maatschappelijke kosten: veiligheid

In het kader van vergunningverlening wordt geëvalueerd of een evenement veilig is voor de bezoekers (zie paragraaf 2.3). Uit de enquête blijkt dat er zeer minimaal overlast is die te maken heeft met de veiligheid.

Enquête

In de enquête is gevraagd naar overlast die inwoners ervaren, waarbij de antwoord-categorieën onder meer zijn: 'lastig gevallen worden' en 'vernieling'. Drie geënquêteerde inwoners geven aan dat zij zijn lastig gevallen, dat is <1% van de respondenten. Negen geënquêteerde inwoners geven aan dat zij last hebben gehad van vernielingen (2%). Onder de geënquêteerde ondernemers zijn er twee die zijn lastiggevallen (2%) en twee die last hebben van vernieling (2%).

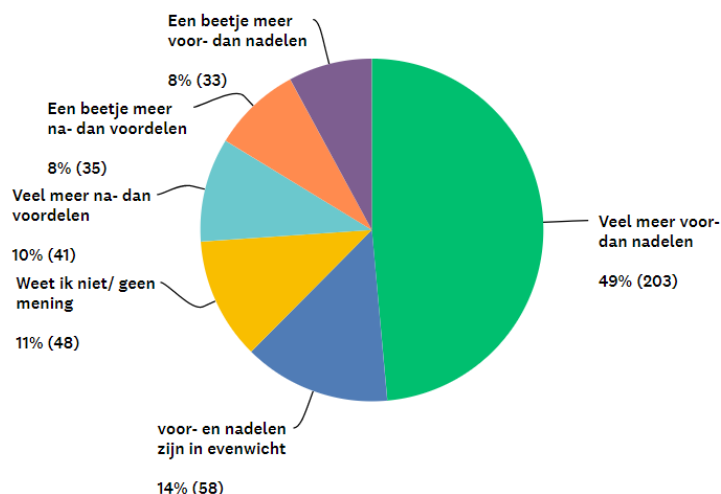
5.2 Analyse

De analyse leidt tot de volgende bevindingen, die onder het kader worden toegelicht.

Bevindingen

- Als de (maatschappelijke) baten opwegen tegen de (maatschappelijke) kosten is een evenement goed voor de gemeente Apeldoorn. Het merendeel van de inwoners ervaart meer baten dan kosten van de evenementen. Dat geldt ook voor ondernemers, zij het dat het percentage dat meer baten dan kosten ervaart een stuk lager ligt;
- De (maatschappelijke) baten van top(sport)evenementen en het evenementenbeleid zijn de versterking van het imago van de gemeente Apeldoorn, extra inkomsten voor (horeca)ondernemers en inwoners kennis laten maken met sport. De maatschappelijke kosten zijn voornamelijk geluidsoverlast en parkeer- en verkeersoverlast;
- Een deel van de ondernemers ondervindt een daling in de omzet of een verlies van klanten als gevolg van een evenement. Marktkooplieden maken een belangrijk onderdeel uit van deze groep. Wanneer evenementen plaatsvinden op het marktplein op een marktdag, missen zij omzet;
- De gemeente neemt beleidsbeslissingen op andere beleidsterreinen die impact hebben op het evenementenbeleid, zoals woningbouw op het Zwitsalterrein. Dit kan invloed hebben op de verhouding kosten en baten van evenementen.

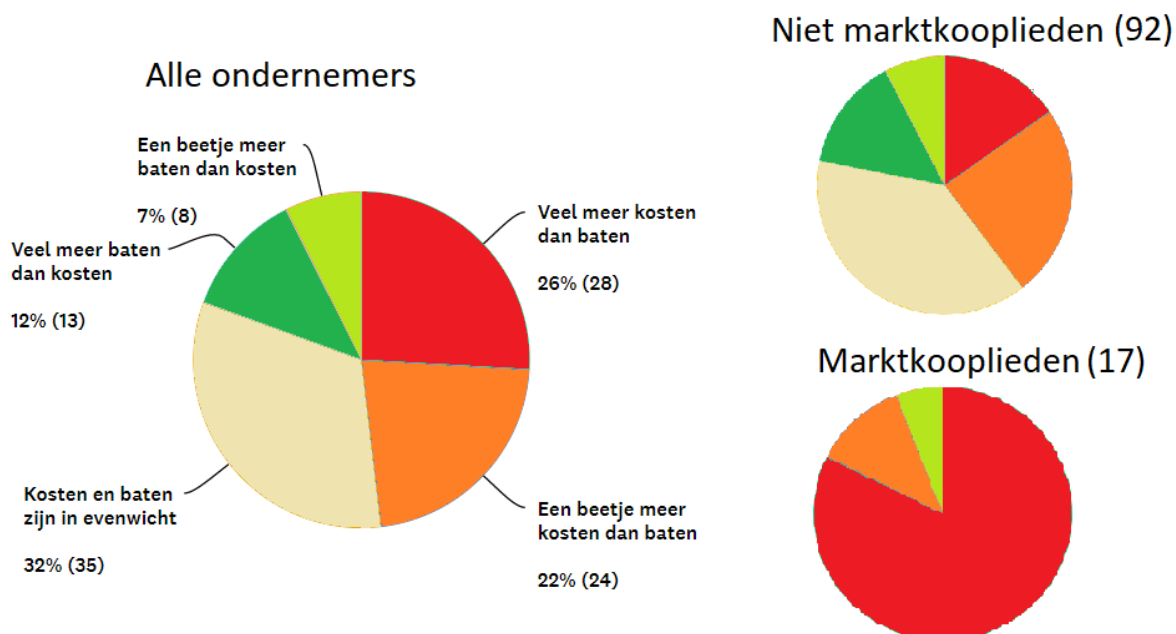
De vraag die voor de gemeente vooral aan de orde is, is of de maatschappelijke baten voldoende zijn om zowel de maatschappelijke kosten en te rechtvaardigen. Onder inwoners en ondernemers valt die vraag grosso modo met 'ja' te beantwoorden. Er is ook een grote minderheid die de door henzelf ervaren kosten van evenementen groter vindt dan de baten.

Figuur 13: Voordelen versus nadelen volgens inwoners

Enquête

Onder inwoners ervaart 57% een beetje of veel meer voordelen dan nadelen van evenementen (zie figuur 13). 18% ervaart meer nadelen dan voordelen en 14% van de inwoners vindt de kosten en baten in evenwicht. Onder ondernemers is het deel dat meer baten ervaart 48% en het aandeel dat meer kosten ervaart 19%. Hier geeft 32% aan dat de kosten en baten in evenwicht zijn.

Figuur 14: Baten versus lasten volgens ondernemers, alle ondernemers en opgesplitst in marktkooplieden en overige ondernemers

Enquête

De meeste marktkooplieden die de enquête hebben ingevuld ervaren meer kosten dan baten van de evenementen, evenals een aantal respondenten die in de detail- of groothandel werkzaam zijn (zie figuur 14). De marktkooplieden beïnvloeden daarmee de enquête; waar de meeste ondernemers neutraal is of vooral baten ervaart, meer evenementen wil of het aantal evenementen in een jaar prima in orde vindt, zijn marktkooplui tegen een toename in evenementen, vooral van het type waar de locatie Markt voor moet worden gebruikt. Er is daarmee een specifieke groep ondernemers die alleen lasten ervaart. Anderzijds is er ook een groep (binnenstad)bewoners die hinder ondervindt van evenementen, bijvoorbeeld door geluidsoverlast. Van binnenstadbewoners kan nog aangedragen worden dat zij ervoor kiezen in de binnenstad te wonen, maar marktkooplieden hebben geen keuze over de locatie van de

warenmarkt. Dit maakt dat de hinder voor hen onvermijdelijk is en effect heeft op de jaaromzet.

De gemeente maakt in de praktijk keuzes waaruit blijkt dat de afweging kosten en baten ook van andere factoren afhangt dan hier genoemd. Zo wordt er bij het Zwitsalterrein gekozen voor woningbouw; een keuze op een beleidsterrein dat normaliter geen impact heeft op evenementenbeleid. Een waarschijnlijke consequentie is dat er minder of geen grote publieks- of topevenementen meer op dit terrein kunnen plaatsvinden door ruimtegebrek. Het Drakenbootfestival is hiervan het bekendste voorbeeld. Doordat het Zwitsalterrein een van de weinig grote evenementlocaties is in de gemeente heeft dit relatief veel impact op het evenementenbeleid.

6. Vooruitblik en de coronacrisis

Dit hoofdstuk gaat in op de volgende onderzoeksvragen:

- 10a) *Wat zijn de gevolgen van de coronacrisis voor de Apeldoornse evenementen in 2020?*
- 10b) *Wat zijn scenario's en handelingsperspectieven voor 2021?*

6.1 Vooruitblik en coronacrisis

Het is duidelijk dat de coronacrisis in 2020 een geweldige impact had op de evenementensector. Veel evenementen zijn niet doorgegaan vanwege het verbod op evenementen in de noodverordeningen. Concrete voorbeelden zijn het Drakenbootfestival en de Loense Moandag. Van juni tot medio oktober 2020 gaven de coronamaatregelen ruimte voor kleinschalige evenementen. Roots in the Woods is in die periode een kleinschalige en volledig andere opzet doorgegaan. Daarnaast ontstonden ook coronaproof evenementen zoals de Picknicktuin en Drive-in cinema. Begin 2021 geldt een volledig verbod op evenementen op grond van de Tijdelijke Wet Maatregelen COVID-19.

Het coronabeleid ten aanzien van evenementen vanuit de gemeente bestaat uit een aantal hoofdelementen:

- de richtlijnen en beperkingen vanuit het Rijk en de veiligheidsregio zijn leidend;
- verkenning van mogelijkheden in gesprek met evenementenorganisatoren;
- aangepaste uitgangspunten en voorwaarden rond de evenementensubsidies;
- eigen verantwoordelijkheid evenementenorganisatoren.

Voor de gemeente waren de noodverordeningen en is nu de Tijdelijke Wet Maatregelen COVID-19 leidend voor wat de gemeente kan toestaan.

De gemeente heeft in het licht van de coronacrisis een nieuw casusteam dat per evenement bekijkt of een evenement kan voldoen aan de richtlijnen. De evenementenvergunning bevat de voorwaarden waar een organisator zich aan moet houden (zie hoofdstuk 2). Indien een evenementenorganisator deze voorwaarden overtreedt, treedt de gemeente op.⁴⁶ Hierin volgt de gemeente vooral de adviezen vanuit de veiligheidsregio en het Rijk en bekijkt het van dag tot dag. De meeste organisatoren durven het ook niet aan om aangepast door te gaan. Er is extra overleg tussen gemeente en organisatoren waarin speciaal naar de coronamaatregelen wordt gekeken en de gemeente de organisatoren adviseert waar ze aan moeten voldoen. Vertrouwen in de organisator speelt hierbij ook een rol. De gemeente moet voldoende vertrouwen hebben in de organisator dat deze de situatie aankan. De gemeente probeert mee te denken met oplossingen om toch door te kunnen met evenementen. Een voorbeeld waarbij dit lukte betrof een kermis. Die kon in Apeldoorn doorgaan, terwijl een aantal andere gemeenten dit niet voor elkaar kreeg.

Wat betreft de gesubsidieerde evenementen die niet doorgingen heeft de gemeente de organisatoren de keuze gegeven: het evenement alsnog binnen een jaar na de oorspronkelijke datum te organiseren. In dat geval zal de subsidie niet worden teruggevorderd. Of het evenement laten vervallen waarbij de gemeente de subsidie minus de reeds door de organisator gemaakte kosten zal terugvorderen. De organisator zal daarvoor moeten aantonen welke kosten reeds gemaakt waren. Ten tijde van dit rekenkameronderzoek was nog onbekend welke evenementen in 2020 zouden doorgaan, maar eind 2020 is duidelijk

⁴⁶ Gemeente Apeldoorn, Intrekken Evenementenvergunning Stichting Geon, 1 augustus 2020.

dat vrijwel geen enkel evenement kon doorgaan. Welke impact dit heeft op de terugvordering van 2020 en aanvragen van 2021 was door de gemeente tijdens dit rekenkameronderzoek nog niet te voorzien. De coronacrisis beïnvloedt ten slotte ook de ontwikkeling van de subsidievoorwaarden. Zo had het college voor ogen om vanaf 2021 een stap te zetten richting verdere verduurzaming van evenementen. Per 1 januari 2021 zou een drietal maatregelen van kracht gaan. Concreet gaat het om het verbod op wegwerpplastic, een zwaardere beoordeling van duurzaamheid bij de subsidieaanvraag en de duurzaamheidsparagraaf bij het aanvragen van een vergunningen. Het college heeft dit uitgesteld tot 2022.

Het college wil evenementenorganisatoren helpen door mee te denken in oplossingen, maar benadrukt ook hun eigen verantwoordelijkheid als ondernemer. De directe financiële steun komt vanuit het Rijk. Vanuit de gemeente zijn er geen aanvullende lokale regelingen getroffen voor deze specifieke branche. Ook om te voorkomen dat er een wirwar aan regelingen ontstaat en ondernemers via verschillende wegen voor dezelfde verliezen een vergoeding aanvragen. Via de gemeentelijke website kunnen ondernemers terugvinden op welke landelijke en lokale regelingen (onder meer ten aanzien van gemeentelijke belastingen) zij een beroep kunnen doen.

Met de Tijdelijke Wet Maatregelen COVID-19 gaat de bevoegdheid ten aanzien van de openbare orde en veiligheid bij evenementen terug van de veiligheidsregio naar de burgemeester. Dan kan de burgemeester op termijn en binnen voorwaarden weer evenementen toestaan. De gemeenteraad van Apeldoorn ziet dit als een impuls om daarover met het college in gesprek te gaan. Doel is te komen tot een meer integrale afweging tussen gezondheidsrisico's en de sociale en economische impact van beperkende maatregelen. Als er duidelijk is wat de gemeente wanneer toestaat, geeft dat ook duidelijkheid richting organisatoren.

6.2 Analyse

De analyse leidt tot de volgende bevindingen, die na het kader worden toegelicht.

Bevindingen

- De gemeente is proactief en oplossingsgericht in gesprek met evenementenorganisatoren over mogelijkheden en voorwaarden om evenementen te kunnen laten plaatsvinden.
- Waar evenementen niet kunnen plaatsvinden of moeten worden doorgeschoven, toont de gemeente zich coulant in de subsidievoorwaarden.
- Er ontstaat bij de raad behoefte aan een tijdelijk raadskader over evenementen. Dit in het licht van een meer integrale afweging tussen gezondheid, economie en maatschappelijke impact.

De gemeente toont zich proactief en duidelijk in de communicatie richting evenementenorganisatoren. Enerzijds denkt de gemeente mee over oplossingen en toont de gemeente zich coulant in de subsidievoorwaarden. De gemeente geeft hiermee invulling aan beheersmaatregelen. Anderzijds is de gemeente ook duidelijk in dat de coronacrisis voor een deel onder het ondernemersrisico van evenementenorganisatoren valt en dat deze voor financiële steun gebruik kunnen maken van de diverse regelingen vanuit het Rijk. Het is voor de raad, het college en de ambtelijke organisatie onduidelijk wat de mogelijkheden en onmogelijkheden in 2021 zullen zijn. Met het ontstaan van een nieuw tijdelijk wettelijk kader wordt de burgemeester weer verantwoordelijk en bevoegd ten aanzien van evenementen. Na een periode waarin evenementen verboden waren, ontstaat naar alle waarschijnlijkheid op termijn een periode waarin evenementen onder voorwaarden weer kunnen plaatsvinden. Bij de gemeenteraad ontstaat de behoefte om daarover in gesprek te

gaan met het college en met de burgemeester. De insteek is dat de raad graag aan de voorkant wil meedenken over een integrale afweging ten aanzien van gezondheid, economie en maatschappelijke impact.

Bijlage 1. Geraadpleegde personen

Gemeente Apeldoorn

- Twee verantwoordelijk wethouders
- Groepsgesprek met leden van de gemeenteraad
- Senior beleidsadviseur evenementen
- Adviseur afdeling Kabinet en Evenementen
- Voormalig projectleider side events topsportevenementen
- Strategisch adviseur topsportevenementen
- Coördinator Subsidiebureau
- Senior medewerker Klant Contact Centrum, vergunningen
- Eenheidsmanager van de eenheid Ruimtelijke Leefomgeving en van de eenheid Organisatie
- Eenheidsmanager afdeling Beheer en Onderhoud

Andere geïnterviewden

- Medewerker van de stichting Apeldoorn Marketing
- De organisatoren van 5 evenementen

Bijlage 2. Factsheet Drakenbootfestival

Karakteristieken

- Datum/periode evenement	Juni
- Locatie	Zwitsal terrein Apeldoorn
- Vergunning	Ja
- Subsidie(bedrag)	€ 37.500,-
- Bezoekersaantal	Circa 100.000
- Categorie	Gezinsfestival
- Structureel/eenmalig	Structureel

Beschrijving evenement

Het Drakenbootfestival is een driedaags festival dat meestal in een weekend halverwege juni plaatsvindt. Het evenement opent op vrijdagavond met een openingsconcert, waarvoor bezoekers een entreeticket moeten aanschaffen. Op de zaterdag is er vrije toegang tot het terrein en zijn er drakenbootraces voor bedrijven. Drakenboten zijn zo'n 13 meter lang, hebben plek voor 17 personen en hebben een karakteristieke drakenkop en staart. Naast de races is er op zaterdag een concert en is er ook theater. Zondag zijn er wederom drakenbootraces, maar dan voor buurten en verenigingen.

Ontwikkeling evenement

De eerste editie van het evenement vond plaats in 2005 nadat de organisator geïnspireerd raakte door de drakenbootraces in Frankfurt am Main. Het begon als kleinschalig ééndaags evenement met één bedrijvenrace. De afgelopen jaren is het evenement sterk gegroeid. Inmiddels trekt het evenement jaarlijks zo'n 100.000 unieke bezoekers, circa 65 bedrijven en 100 drakenbootteams. Het festival is in de afgelopen jaren meermaals verplaatst naar een andere locatie (begon op Kanaal Noord, toen naar het stadscentrum en inmiddels naar het Zwitsal terrein). De verplaatsingen kwamen mede door (woning)bouw op de voormalige locaties en de groei van het festival. Tegenwoordig vindt het evenement plaats op het Zwitsal terrein; een industriële evenementenlocatie op korte afstand van het centrum van de stad Apeldoorn.

Samenwerking/rolverdeling

Het Drakenbootfestival wordt georganiseerd door de stichting Kanaal Centraal. De voorbereiding voor het festival begint in september. De vergunning- en subsidieaanvraag moet namelijk voor 1 oktober gedaan worden wil het evenement in juni plaats kunnen vinden. Aan de vergunning zijn onder meer eisen verbonden op basis van de locatieprofielen voor het Zwitsal terrein. Deze locatieprofielen hebben met name betrekking op het voorkomen van geluidsoverlast en verkeershinder. Gemiddeld komen er zo'n 20 á 30 klachten per jaar over met name geluidsoverlast door het festival. Na het evenement vindt altijd een evaluatiegesprek plaats tussen de organisator en de gemeente over het evenement en de klachten die zijn binnengekomen en zo nodig vinden er extra metingen plaats. Tot nu toe heeft het festival de geluidsnormen uit het locatieprofiel niet overschreden, maar de gemeente en organisatie nemen de klachten altijd mee in de evaluatie. Zo is de opstelling van de tenten enkele jaren terug gewijzigd, met als doel het zo veel mogelijk beperken van de geluidsoverlast. Het evenement krijgt ook adviezen van Apeldoorn Marketing en de gemeente over het verbeteren van het evenement en het voorkomen van overlast. Vanaf 2012 zette de gemeente via subsidies in op het stimuleren van groei en ontwikkeling bij evenementen, zo ook bij het Drakenbootfestival. Organisatoren moeten ervoor zorgen dat het evenement zich jaarlijks ontwikkelt wil het kans maken op een subsidie. Mede daardoor is

ook het drakenbootfestival de laatste jaren sterk gegroeid. Wat betreft de subsidie is het evenement hoofdzakelijk afhankelijk van sponsors. De gemeentelijke subsidie bedraagt ongeveer 3,5% van de totale begroting van circa € 1 miljoen van het evenement. De organisatie ziet de gemeentelijke subsidie de afgelopen jaren afnemen van € 39.500 naar € 37.500. Dit terwijl de ambitie is, ook bij de gemeente en Apeldoorn Marketing, om het evenement door te ontwikkelen. Dit is de afgelopen jaren gelukt, maar de gestage afname van de subsidie de afgelopen jaren en de verkleining van het subsidiebudget bij de gemeente vindt de organisatie zorgelijk. Door de ontwikkeling en groei van het evenement zijn de kosten namelijk gestegen, bijvoorbeeld door het toevoegen van entertainment; theater en optredens met bekende bands en artiesten. Hierbij speelt mee dat het aantal bezoekers, en daarmee de omzet, afhankelijk is van het weer gedurende het weekend. In het verleden leidde slecht weer tijdens het festival tot een afname van ongeveer 30%. Bovendien is de subsidie voor de toegankelijkheid van het evenement onmisbaar volgens de organisator. De organisatie gebruikt de subsidie namelijk om de inschrijfgelden voor de buurten en verenigingen laag te houden. Zowel de gemeente als de organisatie zijn tevreden over de samenwerking en onder de inwoners van Apeldoorn kan het evenement op veel waardering rekenen.

Toekomst (& coronacrisis)

Het evenement is de afgelopen jaren sterk gegroeid en heeft inmiddels landelijke bekendheid, maar zit qua grootte en bezoekersaantallen nu tegen het plafond. Het evenement is voor 2020 afgelast in verband met de coronacrisis en mag de subsidie voor 2020 houden, mits het evenement doorgaat in 2021. De organisatie gaat er vooralsnog vanuit dat het evenement 18 juni 2021 weer van start kan gaan, maar is daarvoor afhankelijk van de gemeente. De gemeente is op hun beurt weer afhankelijk van eventuele coronamaatregelen vanuit het Rijk. Ten slotte maakt de organisatie zich zorgen over de voortbestaan van het Drakenbootfestival. Er zijn namelijk plannen voor woningbouw op het Zwitsalterrein. Dat zou betekenen dat het festival er niet meer plaats kan vinden vanwege ruimtegebrek. Uitwijken naar een andere locatie is geen optie omdat het festival water nodig heeft met daarnaast een evenemententerrein. Die zijn er in gemeente Apeldoorn niet meer voor het huidige aantal bezoekers.

Betekenis/bijdrage voor gemeente Apeldoorn

Het evenement draagt bij aan Apeldoorn als gezinsstad. Er zijn festiviteiten voor jong en oud en ook voor kinderen is er genoeg te doen, bijvoorbeeld het theater. Doordat de populariteit de afgelopen jaren flink is toegenomen heeft het evenement landelijke bekendheid gekregen en trekt het veel bezoekers en bedrijven, wat positief uitwerkt op het imago en de bedrijvigheid van Apeldoorn. Hierdoor kan het evenement met een relatief lage subsidie toe en is het een zeer gewaardeerd evenement onder inwoners van Apeldoorn.

Bijzonderheden

- Het Drakenbootfestival is een van de grootste evenementen in de gemeente Apeldoorn
- Het Drakenbootfestival combineert een festival met een sportief element.
- Het Drakenbootfestival heeft te maken met klachten van geluidsoverlast
- De organisatie maakt zich zorgen over het voortbestaan van het festival

Bijlage 3. Factsheet Loense Moandag

Karakteristieken

- Datum/periode evenement: Eerste maandag van augustus
- Locatie: Loenen
- Vergunning: Ja
- Subsidie(bedrag): € 2.500,-
- Bezoekersaantal: 15.000-20.000
- Categorie: markt
- Structureel/eenmalig: Structureel

Beschrijving evenement

De Loense Moandag is een ponymarkt met allerlei activiteiten hieromheen zoals een kofferbakverkoop, kramen met oude ambachten, kramen met toeristische attracties, eten en drinken. De organisatie van het evenement begint elk jaar in mei.

Ontwikkeling evenement

De Loense Moandag bestaat 30 jaar. Het is begonnen als kleine paardenmarkt met de naam: De Loense pony- en paardenmarkt. Op een gegeven moment werd het verboden om paarden te verhandelen, dus was er alleen nog een ponymarkt. Ook stonden de dieren niet meer de gehele dag op de markt, maar een halve dag. Naast deze markt zijn er de afgelopen jaren andere activiteiten bijgekomen zoals een kofferbakverkoop, kramen met oude ambachten, kramen met toeristische attracties, eten en drinken. Het is een groot evenement geworden. Na 25 jaar stopte het vorige bestuur omdat de gemeente veel eisen stelde aan de verkeersregeling. Op dat moment trad een nieuw bestuur die er een nieuwe stichting oprichtte met een nieuwe naam: De Loense Moandag. Op deze manier kan het evenement zich ook blijven ontwikkelen als dierenmarkten helemaal verboden worden. Op dit moment trekt de Loense Moandag ongeveer 20.000 bezoekers.

Samenwerking/rolverdeling

De communicatie en samenwerking met de gemeente verloopt goed. De samenwerking met de gemeente begint met de vergunningsaanvraag. Die moet voor 1 november worden ingediend, maar het evenement vindt pas in augustus plaats. Als er wijzigingen plaatsvinden, moet de organisatie terug naar de gemeente. De gemeente zorgt voor de wegbewijzing dus daarom moet alles duidelijk op papier staan. Er worden steeds meer eisen gesteld aan de veiligheid en de vergunning. Bijvoorbeeld over grotere parkeerplaatsen zodat niet alle auto's langs de weg staan.

De inkomsten bestaan voor een kwart uit de subsidie van de gemeente. Het grootste probleem is dat de subsidie minder wordt, maar daar heeft elk evenement last van. Als de Loense Moandag geen subsidie meer zou krijgen zouden ze het niet op deze manier redden. Eerder kreeg de Loense Moandag ongeveer € 7000,- subsidie. Nu is dat teruggebracht naar € 2.500,-. Dat is gebeurd omdat het evenement in 2020 niet voldeed aan de criteria voor een publieksevenement, daarom krijgt het evenement het maximale bedrag van een springplanksubsidie. Het beeld bij de organisatie is dat aan de grote evenementen tonnen worden uitgegeven. Volgens de organisatie wordt zo'n dorp met een evenement met 20.000 bezoekers dan een beetje vergeten. De huidige subsidie komt vanuit de subsidie voor springplankevenementen. Dat is opvallend omdat de Loense Moandag geen nieuw evenement is; een verklaring is dat de organisatie goede banden heeft met Apeldoorn Marketing en de gemeente. De verwachting is dat de subsidie nog meer verlaagd wordt omdat de gemeente het financieel lastig heeft. De organisatie krijgt vanuit de gemeente te horen dat zij meer kans maken op subsidie door elk jaar vernieuwend te zijn. Zo

organiseerden zij bijvoorbeeld een touwtrekwedstrijd of een watergevecht tussen brandweerkorpsen. De organisatie vraagt zich af waarom zij elk jaar moeten vernieuwen, terwijl ze al 30 jaar een succesvol evenement organiseren.

Ten slotte is er vanuit de gemeente ook een dorpencoördinator. Deze coördinator is belangrijk voor alle evenementen in Loenen en steunt de Loense Moandag.

Een andere betrokken partij is de Dorpsraad. Zij zijn niet inhoudelijk betrokken maar sponsoren met € 500,- en hebben een kraam op de markt. Daarnaast krijgt de Loense Moandag sponsoring van de industrie en winkeliers. Er worden 20.000 mensen naar Loenen getrokken, dat betekent ook meer inkomsten voor winkeliers en horeca. De afvalverwerking haalt gratis het afval op.

Ten slotte heeft de organisatie een goede relatie met Apeldoorn Marketing. De Loense Moandag en de Dorpsraad van Loenen helpen altijd als het nodig is, daar krijgen ze hulp voor terug. Apeldoorn Marketing komt ook zelf altijd kijken tijdens het evenement.

Toekomst (& coronacrisis)

Het evenement is in 2020 afgelast, maar staat wel voor 2021 gepland. De organisatie mocht de subsidie houden wanneer ze het evenement binnen een jaar alsnog zouden organiseren. Voor de vergunning hebben ze het geld teruggekregen.

De organisatie ziet de Loense maandag nog heel lang doorgaan, maar vraagt zich af of ze in de toekomst nog bestaansrecht hebben. Het is mogelijk dat in de toekomst ook pony's niet meer verhandeld mogen worden. Dan is de basis van het evenement weg en wordt het een braderie.

Daarnaast geeft de organisatie aan na te moeten gaan denken over een nieuw verdienmodel wanneer zij geen subsidie meer zouden krijgen. Qua bezoekersinkomsten zijn er alleen de parkeerinkomsten. Volgens de organisatie is het niet haalbaar om meer geld voor de kramen te vragen. De organisatie stipt aan dat als de bezuiniging op subsidies ervoor zorgt dat er minder evenementen plaatsvinden, dat ten koste gaat van de leefbaarheid.

Betekenis/bijdrage voor gemeente Apeldoorn

Evenementen dragen bij aan de welvaart en welzijn van de gemeente. De organisatie krijgt nooit negatieve respons, met uitzondering van dierenactivisten, waarbij het gaat om een maatschappelijk probleem. Er zijn geen klachten met betrekking tot overlast of afval. Daarnaast wordt er vanuit de gemeente gestuurd op duurzame evenementen waarbij afvalverwerking een belangrijk onderdeel is. De organisatie heeft daar vier bijeenkomsten van de gemeente over bijgewoond.

Bijzonderheden

- De Loense Moandag is ooit begonnen als paardenmarkt, maar dat onderdeel verdwijnt steeds meer.
- De organisatie vraagt zich af waarom zij steeds moeten blijven vernieuwen om subsidie te ontvangen, omdat ze al 30 jaar een succesvol evenement neerzetten.
- De organisatie geeft aan dat zij als dorp soms bij overleggen met de gemeente duidelijk moeten maken dat zij ook bij de gemeente horen. Niet alleen de stad Apeldoorn.

Bijlage 4. Factsheet Midwintermarathon

Karakteristieken

- Datum/periode evenement: Eerste weekend februari
- Locatie: Verschillende routes door de gemeente
- Vergunning: Ja
- Subsidie(bedrag): Geen
- Bezoekersaantal: Circa 14.000 (max. 16.000)
- Categorie: Sportevenement
- Structureel/eenmalig: Structureel

Beschrijving evenement

De Midwintermarathon is een driedaags hardloopevenement in de gemeente Apeldoorn met jaarlijks zo'n 14.000 deelnemers. Het evenement vindt plaats in het eerste weekend van februari. Op vrijdagavond begint het evenement met een Nightrun van 4 kilometer door het centrum van Apeldoorn, met finish bij het stadhuis. Op zaterdag is de marathon met een route door het Kroondomein Het Loo, met start en finish in Uddel. Op zondag zijn er diverse hardloopwedstrijden. Er is een kidsrun van 1 kilometer, een mini-marathon van 10 mijl (16 kilometer), de Asselronde van 25 kilometer en tot slot de Acht van Apeldoorn (8 kilometer).

Ontwikkeling evenement

In 1974 vond de eerste editie van het evenement plaats en in februari 2021 zou de 48^e editie van start gaan, hetgeen niet door kan gaan in verband met COVID-19. Tot aan 2007 was de marathon in het Orderbos, maar vanaf 2007 is het verplaatst naar de Loolaan bij Kroondomein het Loo. Door deze verplaatsing is de marathon gegroeid van 5.000 deelnemers naar bijna 15.000 en is daarmee het 9^e atletiekevenement van Nederland. De maximale capaciteit is 16.000 deelnemers. De organisatie gaat er niet vanuit dat het evenement over deze maximale capaciteit heen groeit. Mocht dit wel zo zijn, dan moet het evenement anders georganiseerd worden. Sinds 2019 is de midwintermarathon een driedaags evenement.

In de beginjaren was het een landelijk topsportevenement met topsporters, maar in de loop der jaren kwamen er voor grote evenementen steeds vaker startprijzen voor topsporters. De Midwintermarathon deed niet mee aan inschrijfgelden, waardoor het is uitgegroeid tot een breedtesportevenement dat toegankelijk is voor iedereen. Tegenwoordig is er met name bij de Acht van Apeldoorn weer een sterk wedstrijdveld met ook olympische sporters. Hiervoor heeft de organisatie ook een atleetmakelaar ingeschakeld om grote namen aan te trekken.

Samenwerking/rolverdeling

Het evenement wordt georganiseerd door Stichting Marathon Apeldoorn. De stichting bestaat uit zes bestuursleden en 20 coördinatoren. De organisatie heeft geen betaalde krachten in dienst en draait volledig op vrijwilligers en sponsors. Op de dag van de marathon wordt de vaste kern van zo'n 150 vrijwilligers aangevuld tot circa 350 vrijwilligers. De belangrijkste sponsor is (hoofdsponsor) Centraal Beheer. Ieder jaar, na afloop van het evenement in februari zijn de evaluatiegesprekken. Dit zijn interne evaluatiegesprekken met sponsors en coördinatoren. Er is meestal geen aparte evaluatie met de gemeente. De gemeente sluit wel aan bij de evaluatie met onder andere de GHOR en de politie. Hierin gaat het over de veiligheid en de verkeerssituatie tijdens het evenement. De evaluatie vindt plaats op operationeel niveau, dus wat de uitvoerende diensten en de organisatie zelf hebben gezien. De resultaten worden meegenomen in de draaiboeken voor het volgende jaar. Klachten zijn volgens de organisatie een zeldzaamheid, ondanks het grote feest op zondag aan de

Loolaan. Apeldoorn-West is op de dag van de marathon geheel of deels afgesloten, maar daar komen geen klachten over. Inwoners worden hierover geïnformeerd. Volgens de organisatie speelt mee dat de midwintermarathon een zeer gewaardeerd evenement is in Apeldoorn.

De eerste voorbereidingen voor de nieuwe editie beginnen meestal rond mei. In juli en augustus is het rustig en vanaf september start de organisatie volledig op en is er iedere drie weken een bestuursvergadering. De laatste drie maanden is de piek in de voorbereiding. De samenwerking met de gemeente is er voornamelijk voor de vergunningsverlening en de benodigde veiligheidsplannen. In het verleden heeft de stichting wel eens wat subsidie ontvangen, maar tegenwoordig kunnen ze het evenement organiseren zonder subsidie. Sponsors, met name hoofdsponsor Centraal Beheer is vanaf 2006 de belangrijkste sponsor, en de inschrijfgelden zijn de belangrijkste inkomstenbronnen voor de organisatie. De organisatie vindt het prettig om niet afhankelijk te zijn van subsidies en is liever financieel onafhankelijk van de gemeente.

De afdeling Beheer en Onderhoud ondersteunt het evenement met bijvoorbeeld omleidingen en het leveren van het benodigde materiaal voor de route en verkeersomleidingen. De organisatie heeft een goede naam binnen de gemeente en onder inwoners en ervaart optimale samenwerking met de gemeente. Er is een vooroverleg over het evenement, daarna dient de organisatie de vergunningaanvraag, het mobiliteitsplan en het veiligheidsplan in. Daar rolt op enig moment een vergunning uit, al laat de vergunning volgens de organisatie relatief lang op zich wachten. Hier zijn ook discussies over gevoerd binnen de gemeenteraad. In het verleden is het eens voorgekomen dat de vergunning pas een week voor de marathon binnenkwam. De afstemmingscoördinator heeft onder andere veiligheidsoverleg met de gemeente en meestal komt uit deze overleggen naar voren dat de gemeente er vertrouwen in heeft en kan de organisatie door met het organiseren, maar ze zou liever zien dat de vergunning sneller rond is.

Er is een korte lijn met de afdeling Vergunningen. De organisatie ervaart dat de voorwaarden voor de vergunning strenger worden. Tot enkele jaren geleden waren er geen veiligheidsplannen nodig, maar nu moeten alle mogelijke risico's worden verkend en moet de organisatie uitleggen hoe deze risico's worden beheerst.

Er zijn contacten met Apeldoorn Marketing, al zijn die contacten in het verleden intensiever geweest. Apeldoorn Marketing wilde enkele jaren terug het evenement graag meer verbinden met het centrum van Apeldoorn en daar zijn toentertijd een aantal acties voor gedaan, maar het bleek lastig omdat de Loolaan redelijk ver van het centrum af ligt. Inmiddels geaccepteerd dat het evenement niet echt verbonden is met de binnenstad.

Toekomst (& coronacrisis)

Hardlopen is en blijft een populaire sport in Nederland en de animo groeit nog altijd, dus de organisatie ziet de toekomst positief in. Wat betreft de ontwikkeling is de organisatie bezig met het verder verduurzamen van het evenement. Dit doet ze niet door sturing hierop vanuit de gemeente, maar omdat de organisatie dit zelf een logische maatschappelijke ontwikkeling vindt. Zo wil ze bijvoorbeeld vanaf volgend jaar geen medailles meer importeren uit China vanwege de belasting op het milieu. Komend jaar gaat ze werken met digitale medailles die deelnemers zelf uit kunnen printen. De organisatie kreeg in september 2020 groen licht van de burgemeester om het evenement uit te werken voor 2021. Door corona verloopt de vergunningverlening via mandaat van de burgemeester. In november volgt de definitieve beslissing of het evenement in februari 2021 door kan gaan; inmiddels is bekend dat het evenement niet door kan gaan. De lijnen met de gemeente zijn kort, nu ook in de coronatijd. Er is vanwege corona een speciaal casusteam overleg waaruit blijkt dat er waardering is voor het evenement en de organisatie ervaart goede samenwerking met de gemeente. De

organisatie wil hun goede reputatie hoog houden, niet alleen binnen de gemeente maar ook bij de deelnemers. De organisatie voorziet (financiële) risico's als het evenement door corona wordt afgelast, maar het is nu nog te vroeg om daar iets over te zeggen.

Betekenis/bijdrage voor gemeente Apeldoorn

De organisatie heeft de discussies over het evenementenbeleid meegekregen. De Midwintermarathon is een sport- en gezinsevenement en sluit aan bij veel beleidsdoelen. De organisatie ervaart geen sturing op beleidsdoelen door de gemeente, daar gaan de gesprekken met de gemeente niet over. Het evenement vindt plaats in de winter en sluit daardoor ook aan bij de wens om evenementen door het jaar heen te spreiden. Bepalend voor de organisatie is de vraag vanuit de deelnemers. Als heel Nederland stopt met lange afstanden lopen, gaat de midwintermarathon korte afstanden organiseren, zo spelen ze in op de vraag.

Bijzonderheden

- De Midwintermarathon is een van de grootste evenementen van de gemeente Apeldoorn, maar ontvangt geen subsidie van de gemeente. De organisatie werkt samen met een grote sponsor.
- Ondanks dat de gemeente relatief weinig beleidsinhoudelijk stuurt en de contacten relatief beperkt zijn, sluit de Midwintermarathon goed aan bij de beleidsdoelen van de gemeente.
- De Midwintermarathon is een gewaardeerd evenement in de gemeente Apeldoorn.
- De organisatie is aantoonbaar bezig met vernieuwing en doorontwikkeling van het evenement.

Bijlage 5. Factsheet Roots in the Woods

Karakteristieken

- Datum/periode evenement: Herfstvakantie
- Locatie: Beekpark en vanaf 2020 bij Paleis het Loo
- Vergunning: Ja
- Subsidie(bedrag): € 19.500,-
- Bezoekersaantal: 12.000
- Categorie: Cultuur/ gezinsfestival
- Structureel/eenmalig: Structureel

Beschrijving evenement

Roots in the Woods is een tweedaags gezinsfestival waarbij de Veluwe en cultuur centraal staat. Het festival vindt plaats in de herfstvakantie. De afgelopen tien jaar heeft het festival plaatsgevonden in het Beekpark, maar vanaf 2020 heeft het een nieuwe locatie: Paleis het Loo. De activiteiten tijdens het festival variëren van theatervoorstellingen tot muziekoptredens en activiteiten voor kinderen.

Ontwikkeling evenement

In 2010 vond het eerste Roots in the Woods festival plaats. Het idee voor het festival is ontstaan vanuit de constatering door de organisator dat er in de herfstvakantie veel bezoekers in Apeldoorn en op de Veluwe zijn, maar er geen invulling was om deze bezoekers iets te bieden in Apeldoorn. Dit leidde tot het idee om een festival te organiseren. Verder waren er een aantal andere kaders: herfstvakantie, citymarketing en een specifieke doelgroep: gezinnen met kinderen. Sinds dat jaar is het een jaarlijks evenement in het Beekpark. Deze locatie maakte dat er aansluiting met het centrum was.

De jaren daarna wilde de organisatie het festival laten groeien waardoor de begroting ook is toegenomen. Dat heeft ertoe geleid dat het festival in 2015 gedurende tien dagen op twintig locaties in de stad plaatsvond. Dat was eenmalig omdat er hierdoor geen focus was. Dat gebrek aan focus leverde veel vragen op bij bezoekers en bij de gemeente. Dus heeft de organisatie het festival in 2016 teruggebracht naar de basis: Een gezinsfestival in het Beekpark. De organisator bleef zich richten op verdere doorgroei. De afgelopen jaren is het gezinsfestival ook een volwassenenfestival geworden. Dat is vormgegeven door een middenlaan door het festivalterrein te creëren. Aan de ene kant het gezinsdeel en aan de andere kant het volwassenendeel. Dat werkte goed, gezinnen kwamen nog steeds, maar er was meer beweging door het middenpad.

De gemeente had als subsidieverstrekker regelmatig contact met de organisator. In 2017 ontstond bij de gemeente de vraag of de organisatie voldoende was aangehaakt bij het toenmalige evenementenbeleid. In gesprekken tussen de gemeente en de organisator kwam de vraag aan de orde of de gemeente er goed aan deed om grootschalige eenmalige evenementen in te kopen. De conclusie van deze gesprekken was dat evenementen vanuit de evenementenorganisaties en ondernemers in de gemeente moeten ontstaan en vormgegeven worden; De boodschap van de organisator van Roots in the Woods aan de gemeente was: Investeer het geld voor grootschalige eenmalige evenementen in evenementen die vanuit Apeldoorn ontstaan.

Dat signaal werd serieus ontvangen door de gemeente. De organisator van Roots in the Woods heeft meerdere keren het scenario geschetst hoe het festival kon doorontwikkelen. Ook toeristische ondernemers in de gemeente Apeldoorn wilden graag dat Roots in the Woods zou doorontwikkelen. Dit was volgens de organisatie van het festival de kans geweest om een stap te maken, maar dat is niet gebeurd door verschillende perspectieven over de rol

van de gemeente. De hoofdreden hierachter is dat de gemeente wel een festival met groeiperspectief wil subsidiëren, maar het niet als haar rol ziet om bij publieksevenementen in dezelfde rol te stappen als bij topevenementen zoals de Giro d'Italia, waar zij als medeorganisator optreedt.

De organisatie wilde toch verder ontwikkelen en ging op zoek naar een nieuwe locatie. De wens meer publiek aan te spreken in het Beekpark werd namelijk lastig omdat ze aan de grenzen van groei zaten. Paleis het Loo werd de nieuwe partner. De editie van 2020 vond plaats bij Paleis het Loo. De organisatie wilde, ondanks het coronavirus, doen wat mogelijk was om het publiek en de relaties vast te houden en mee te nemen in de verhuizing.

Samenwerking/rolverdeling

Roots in the Woods kreeg vanaf de eerste editie steun van de gemeente in de vorm van subsidie. Dat krijgt Roots in the Woods nog steeds. In de eerste jaren steeg de subsidie, maar afgelopen jaren is het verminderd. Voor Roots in the Woods is de deadline van de subsidieaanvraag: 1 november wat lastig. Roots in the Woods vindt namelijk plaats in oktober en dan zijn er meestal nog ongeveer tien dagen om de aanvraag in te dienen. Het is lastig om dan verbeterpunten van afgelopen editie en vernieuwing toe te voegen. Ze krijgen meestal enkele dagen uitstel. Als de subsidie nog meer omlaag gaat, kan de organisatie niet meer vernieuwen en geeft de organisator aan te zullen stoppen.

Het aanvragen van vergunningen verloopt goed. De organisatie van Roots in the Woods kent de aanvraagprocedure goed. Op de afdeling Vergunningen zitten mensen die evenementen stimuleren door mee te denken in oplossingen. De formele vergunning komt vaak laat, maar de organisatie en afdeling Vergunningen hebben altijd overleg wat er nog moet gebeuren om de vergunning te krijgen. Dit proces loopt naar wens.

De relatie met Apeldoorn Marketing is goed. Deze organisatie wil ook al lang een grootschalig Apeldoorns evenement. Bij de subsidieaanvraag geeft ze ook advies aan de organisatie van het festival. De doelen van de gemeente uit de matrix zijn belangrijk bij de subsidieaanvraag. Het is een wederzijds belang. De organisatie heeft bijvoorbeeld bewust voor Paleis het Loo als locatie gekozen om mee te gaan in Apeldoorn als koninklijke stad. Zo geeft de organisatie ook aan dat ze eenzelfde weg als de gemeente wil bewandelen.

De evaluatie van het evenement wordt eerst intern binnen de organisatie besproken. Daarna vindt een evaluatie met Apeldoorn Marketing plaats. Zij geven de goede punten en verbeterpunten aan. Richting de gemeente wordt schriftelijk geëvalueerd. De organisatie levert een inhoudelijke en financiële terugblik.

Toekomst (& coronacrisis)

Per evenement bekijkt de gemeente Apeldoorn wat door kan gaan. Dit gebeurt in overleg met de burgemeester als bestuurlijk verantwoordelijke voor openbare orde en veiligheid. Het programma en plan van aanpak moet in detail worden beschreven door de organisatie en voldoen aan de maatregelen. Als een organisatie binnen een jaar het evenement alsnog gaat organiseren, mag ze de subsidie houden, anders moet het teruggestort worden. Wanneer een organisatie het geld teruggestort en ze een nieuwe aanvraag doet, loopt men het risico op minder subsidie. Dit is voor Roots in the Woods 2020 niet van toepassing omdat het festival in aangepaste vorm is doorgegaan. Het is volgens de organisatie van Roots in the Woods belangrijk voor de gemeente om met de organisaties in gesprek te blijven.

Roots in the Woods heeft het festival tijdens de coronacrisis kunnen organiseren. Dat had veel impact op hoe een evenement gepromoot wordt. Voor de coronacrisis werd gepromoot met 'Kom samen dansen en feestvieren'. Dat kan tijdens de coronacrisis niet meer vanwege de maatregelen.

Het is onbekend hoe evenementen volgend jaar georganiseerd zullen en kunnen worden. Wellicht worden er twee versies ontwikkeld van het festival; een versie met coronamaatregelen en een zonder.

De komende jaren wil de organisatie met Paleis het Loo samen doorontwikkelen. De jaren 2021 en 2022 worden, afhankelijk van de coronacrisis, belangrijke jaren. Als Roots in the Woods de doorontwikkeling niet weet te maken, dan zal de organisatie stoppen of doorgaan in een commerciële vorm. Bij een commerciële vorm zullen de citymarketing doelstellingen niet meer leidend zijn.

Betekenis/bijdrage voor gemeente Apeldoorn

De organisatie had op voorhand al als kader om een imagoversterkend evenement te organiseren. De organisatie is citymarketing gaan combineren met de waarden *groen* en *de Veluwe* door de combinatie tussen cultuur en natuur te maken. De waarde van het festival zit volgens de organisator niet in de huidige invulling van het festival, maar in de potentie.

De organisatie had ook enkele doelen voor zichzelf gesteld. Een daarvan was om als vaste waarde op de Apeldoornse evenementenkalender te komen en te worden gezien als inhoudelijk waardevol. Dat is gelukt. Daarnaast wilden ze hogere bezoekersaantallen en partners in de regio. Dat is beide ook gelukt. Het is niet gelukt om groei naar buiten de regio te realiseren van bezoekers die het festival bezoeken en een volgende editie terugkomen. Er is geen echt vergelijkbaar cultuur evenement in Apeldoorn.

Bijzonderheden/kenmerken

- Het festival combineert cultuur met natuur
- Het festival vindt plaats in de herfst
- Roots in the Woods wil graag doorontwikkelen (in samenwerking met de gemeente), maar dat is tot nog toe niet gelukt. Ze doen nu een laatste poging op een nieuwe locatie: Paleis het Loo.

Bijlage 6. Factsheet WK Baanwielrennen

Karakteristieken

- Datum/periode evenement: 28-02-2018 tot 04-03-2018
- Locatie: Omnisport
- Vergunning: Ja
- Subsidie(bedrag): € 350.000,-
- Bezoekersaantal: 12.641
- Categorie: Sport
- Structureel/eenmalig: Eenmalig

Beschrijving evenement

Het Wereldkampioenschap baanwielrennen in 2018 werd georganiseerd in Omnisport door Libéma Profcycling in samenwerking met de gemeente Apeldoorn, provincie Gelderland en het ministerie voor Volksgezondheid Welzijn en Sport. Voorafgaand aan het evenement was er een openingsavond met optredens van artiesten. Vanaf 28 februari tot en met 4 maart 2018 vonden de wedstrijden in de verschillende disciplines plaats. Daarnaast werden enkele side events georganiseerd voorafgaand aan en tijdens het WK baanwielrennen, zoals een WK café in het centrum van Apeldoorn om de binnenstad te betrekken en een fietsclinic op scholen.

Ontwikkeling evenement

Omnisport werd in 2008 geopend. Het is een wielersbaan met A-status wat inhoudt dat het de enige accommodatie in Nederland is waar Europese en Wereldkampioenschappen baanwielrennen mogen worden gehouden. Omnisport wordt geëxploiteerd door Libéma group en het onderdeel Libéma Profcycling organiseert evenementen op het gebied van wielrennen.. Er zijn eerst kleinere evenementen in Omnisport georganiseerd waarna Libéma Profcycling zich ging focussen op topsport. In 2011 is het eerste WK baanwielrennen in Omnisport georganiseerd, daarna ook een wereldbeker en een EK. In de loop van de tijd heeft Libéma Profcycling een goede relatie met de Europese Wielerbond opgebouwd. Daardoor is het voor Libéma Profcycling nu makkelijker om wielerevenementen naar Omnisport te halen.

Samenwerking/rolverdeling

Libéma Profcycling is gespecialiseerd in het werven van evenementen. Voordat zij kan toezeggen dat ze een topsportevenement als het WK baanwielrennen in 2018 gaan organiseren, peilt zij of de gemeente, de provincie en het ministerie van Volksgezondheid Welzijn en Sport geïnteresseerd zijn om dit traject samen op te pakken. De organisatie heeft een vaste contactpersoon bij de gemeente Apeldoorn met wie ze contact opnemen. Daarna gaat ze met de wethouder om tafel. Vervolgens wordt er contact gelegd met de provincie en het ministerie. Ten slotte kijkt Libéma Profcycling wat de risico's zijn en besluit ze of ze het risico aandurven. De begroting is op dat moment dan namelijk nog niet rond. Gelieerd aan Libéma Profcycling is er nog de stichting Cycling Events Omnisport. Deze stichting wordt met name ingezet voor subsidietrajecten, zo ook voor het WK Baanwielrennen 2018.

Voor het WK baanwielrennen in 2018 is er binnen de gemeente iemand aangesteld die meedacht over de side events. Het was een zoektocht om te vinden wat zowel bij de gemeente en bij het WK baanwielrennen paste. Voor het evenement en de side events is ook veel samengewerkt met verenigingen, scholen en met name het AZC om ook andere doelgroepen te betrekken. Een leerpunt daarbij was dat Libéma Profcycling graag veel

verschillende side-events wilde oppakken, maar het is volgens hen beter om in de toekomst te focussen op een of enkele side-events en daarin diepgang te creëren en samen te werken met partners die daarin gespecialiseerd zijn.

De formele subsidieaanvraag was vrij laat maar het gesprek had al veel eerder plaatsgevonden. De gemeente was intensief betrokken geweest in het rond krijgen van de afspraken met de Wielerbond en mede daardoor wist Libéma profcycling dat de gemeente haar steunde.

De subsidievoorwaarden hielden in dat Libéma Profcycling verantwoordelijk was voor de succesvolle organisatie van het hoofdevent en daarnaast voor de organisatie van diverse side events die bijdragen aan de economische, maatschappelijke en sportieve spin off. Als tegenprestatie voor de subsidie door de gemeente diende Libéma Profcycling 100 publiekskaarten voor woensdag 28 februari beschikbaar te stellen voor de "minima" alsmede 50 publiekskaarten voor woensdag 28 februari voor eigen relaties en 40 VIP kaarten per dag (totaal 200) voor het college van B&W en/of andere gasten van de gemeente Apeldoorn.⁴⁷ Er was geen aanvullende vergunning nodig in Omnisport. Er waren wel vergunningen nodig voor de side events in de stad. Het contact daarover met de gemeente verliep wat Libéma Profcycling betreft goed. De gemeente dacht mee in oplossingen omdat zij ook het belang ervan inzien.

Ook het contact met Apeldoorn Marketing verliep en verloopt goed. Libéma heeft een aparte afdeling voor communicatie die alles afstemt met Apeldoorn Marketing.

Na het evenement moest Libéma Profcycling verslaglegging doen en de financiën verantwoorden om ook de vaststelling van de subsidie te regelen. Daarnaast moesten ze het evenement inhoudelijk verantwoorden. Dat gebeurde schriftelijk. Daarnaast hebben Libéma Profcycling, Gemeente Apeldoorn en provincie Gelderland samen een evaluatiegesprek gevoerd. Evalueren was daarbij gelijk vooruitkijken naar de toekomst. Voor het ministerie van VWS was het alleen nodig om schriftelijke stukken aan te leveren.

Toekomst (& coronacrisis)

Het WK baanwielrennen staat niet op zich. De afgelopen tien jaar is er elk jaar minstens één topsport evenement georganiseerd in Omnisport. Achteraf heel mooi, maar voor de komende tien jaar wil Libéma Profcycling topsportevenementen meer onderdeel van het beleid maken en het strategisch bekijken. Ze maken doelstellingen voor welke evenementen ze willen binnenhalen en met welke partijen ze daarin willen samenwerken. Daarnaast wordt er een opbouw in evenementen aangebracht. Ten slotte is het in de toekomst van belang om meer professionaliteit en continuïteit in de side events aan te brengen. De organisatie wil maatschappelijke thema's meer koppelen aan de evenementen, bijvoorbeeld veiligheid op de fiets. Voor het draagvlak onder de bevolking is volgens de organisatie belangrijk om samen met de gemeente te bekijken hoe meerdere facetten verbonden kunnen worden in plaats van topsport als apart onderdeel te zien.

Betekenis/bijdrage voor gemeente Apeldoorn

Het WK baanwielrennen 2018 is door zowel de gemeente als door Libéma Profcycling beleefd als een succesvol evenement waar veel animo voor was. Bezoekers waren het daarmee eens want ze gaven het evenement gemiddeld een 8.1. Er kwamen veel bezoekers van buiten Apeldoorn en er was veel landelijke promotie en aandacht voor het evenement. De totale economische impact van het WK baanwielrennen voor de provincie Gelderland was € 722.883,-. Dit zijn de extra bestedingen die door dit evenement worden veroorzaakt in

⁴⁷ Gemeente Apeldoorn, Toekenning subsidie Wereldkampioenschappen baanwielrennen 2018, 26-02-2018

Gelderland, bijvoorbeeld toegangskaartjes, uitgaven tijdens het evenement zelf, maar ook overnachtingen.⁴⁸ Een nadeel was dat het evenement plaatsvond in februari en Omnisport ligt buiten de stad, dus het was lastig om de horeca etc. te laten profiteren. Er was wel een shuttleservice naar de binnenstad, maar vanwege de maand (het weer) bleven veel bezoekers in Omnisport.

De maatschappelijke impact is (nog) niet in cijfers uit te drukken, maar de betrokkenen bij de side-events zijn van mening dat side-events een toegevoegde waarde hebben voor het evenement en de maatschappij. Zo werd de locatie onder de aandacht gebracht en werd het sporten bij kinderen gepromoot.⁴⁹ Een gevolg van de twee WK's baanwielrennen in Apeldoorn was een toename in populariteit in baanwielrennen bij verenigingen...

Er was in de beleving van Libéma Profcycling bijna geen kritiek op het WK baanwielrennen. Het enige aandachtspunt was de verkeersdrukte. Dat zorgde voor overlast bij bezoekers, maar bij de organisatie zijn bij alle gelegenheden om overlast te melden, geen overlastmeldingen door omwonenden binnen gekomen. Omnisport ligt niet in hartje Apeldoorn maar grenst wel aan 2 woonwijken, desondanks zijn er geen overlastmeldingen bekend. Tijdens de openingsavond waren er optredens van artiesten, maar dat is binnen de toegestane geluidslimieten gebleven. Er zijn geen geluiden van overlast binnen gekomen.

Het is belangrijk om afwisseling te hebben tussen topsportevenementen, breedtesportevenementen en maatschappelijke evenementen. Dat draagt bij aan draagvlak onder de bevolking.

Bijzonderheden

- Het WK baanwielrennen zorgde voor veel (inter)nationale aandacht voor Apeldoorn.
- De organisatie is bezig met een beleid voor alle wielerevenementen in Apeldoorn.
- Het WK baanwielrennen is georganiseerd in samenwerking met de gemeente Apeldoorn, Provincie Gelderland en het ministerie van Volksgezondheid Welzijn en Sport.

⁴⁸ Hogeschool van Arnhem en Nijmegen, WK baanwielrennen: economische impact, bezoekersprofiel en maatschappelijke impact, 15-11-2018

⁴⁹ Hogeschool van Arnhem en Nijmegen, WK baanwielrennen: economische impact, bezoekersprofiel en maatschappelijke impact, 15-11-2018

Bijlage 7. Overzicht subsidies ≥ €10.000,-

- Bevrijdingsfestival Apeldoorn
- Drakenbootfestival
- Kanaalconcerten
- Koningsdag
- De Nacht van Apeldoorn
- Prinsendag en Koningsdag
- Paardenspektakel
- Roots in the Woods
- Sinterklaasintocht
- Zeepkistenrace

Bijlage 8. Overzicht locatieprofielen

Er zijn locatieprofielen van de volgende 14 locaties:

- Beekpark plantsoen
- Boschbad
- Caterplein
- Cultuurkwartier
- Kapelstraat
- Leienplein
- Marktpluin
- Omnisport
- Orderbos
- Park Berg en Bos
- Raadhuisplein
- Stationsplein
- Zuiderpark
- Zwitsalterrein

De locatieprofielen zijn [hier te vinden](#). In een locatieprofiel is aandacht voor de identiteit van de locatie, de beheersaspecten zoals veiligheid en geluid en voor de fysieke aspecten, waaronder parkeermogelijkheden.

Bijlage 9. Verantwoording enquêteresultaten

De enquête heeft als doel een inzicht te bieden in de belevingswereld van inwoners en omwonenden in relatie tot evenementen. In de komende (deel)bijlages worden uitsplitsingen gemaakt waarbij de statistische significantie van de resultaten niet overal groot is. Naarmate het aantal inwoners of ondernemers in een tabel of figuur kleiner wordt, wordt de foutenmarge groter. Dat wil zeggen dat als 50% van de inwoners A zegt en 50% B, dat het in werkelijkheid ook zo kan zijn dat 47% A zegt en 53% B.

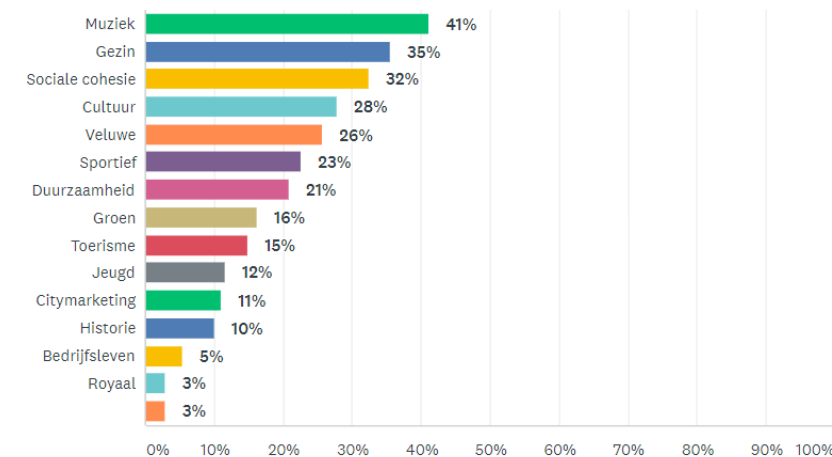
Er zijn 418 inwoners ondervraagd. Dit betekent dat er statistisch gezien significante uitspraken kunnen worden gedaan. Wanneer we 418 andere inwoners van Apeldoorn hadden ondervraagd, waren de tabellen en figuren ongeveer hetzelfde geweest. Deze uitkomsten zijn betrouwbaar. Echter; wanneer we uitsplitsen naar leeftijdsgroepen (bijlage 9b) en stedelingen versus dorpelingen (bijlage 9c) dan is het goed te onthouden dat deze deelgroepen minder groot zijn. Daardoor kan het verschil tussen de uitkomsten in de bijlage en de werkelijkheid groter worden. De grote lijnen van de resultaten bieden inzicht. Men doet er goed aan geen waarde te hechten aan kleine verschillen, zoals wanneer een groep inwoners één evenement een paar procent hoger waardeert dan het andere evenement.

Bij de ondernemers (bijlage 9d en 9e) gaat dit ook op. Het aantal ondernemers is te klein om statistisch significante uitspraken te doen. Het doel is om grote lijnen te ontwaren. Als er bij ondernemers een vraag is waar men een voorkeur kan uitspreken, en 10% geeft antwoord A en 80% antwoord B, dan is het aannemelijk dat er in werkelijkheid ook antwoord B de voorkeur geniet. Als het verschil echter 45% A tegen 50% B is, is het aannemelijk dat er geen significant verschil bestaat tussen de voorkeur voor A en B.

Bijlage 9a. Resultaten enquête inwoners - algemeen

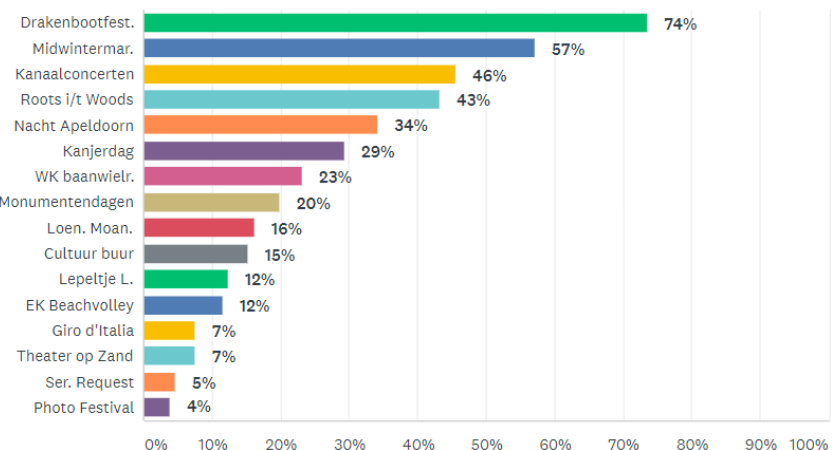
Belangrijkste kernwaarden volgens inwoners

Beantwoord: 389 Overgeslagen: 29

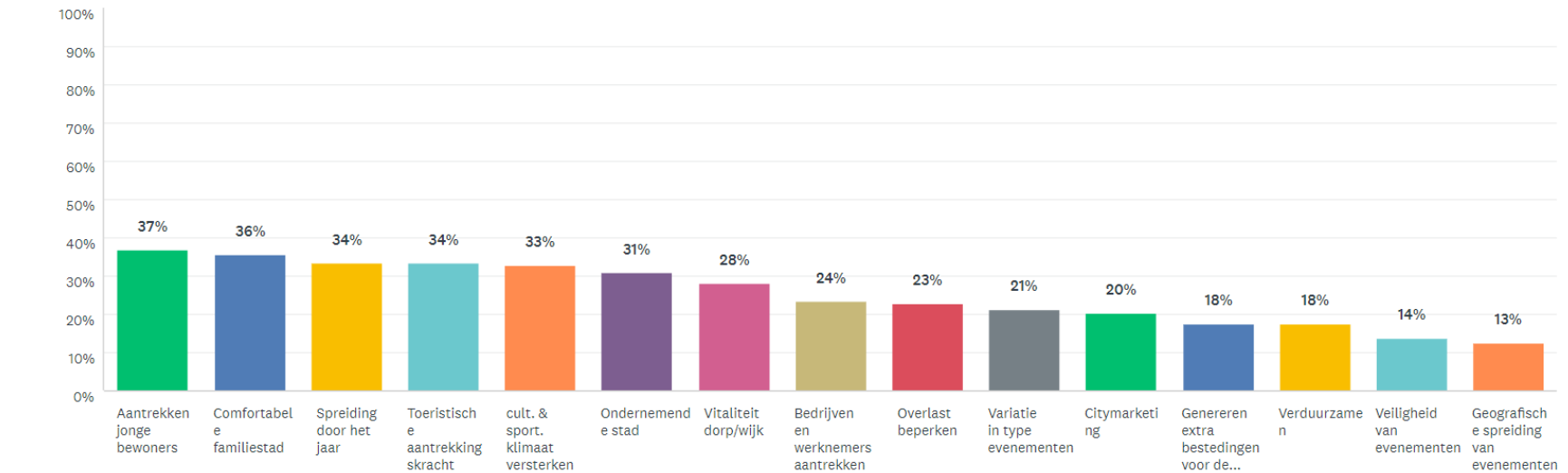
Typisch Apeldoornse evenementen volgens inwoners

Beantwoord: 389 Overgeslagen: 29

De belangrijkste aspecten van het Apeldoornse evenementenbeleid volgens inwoners

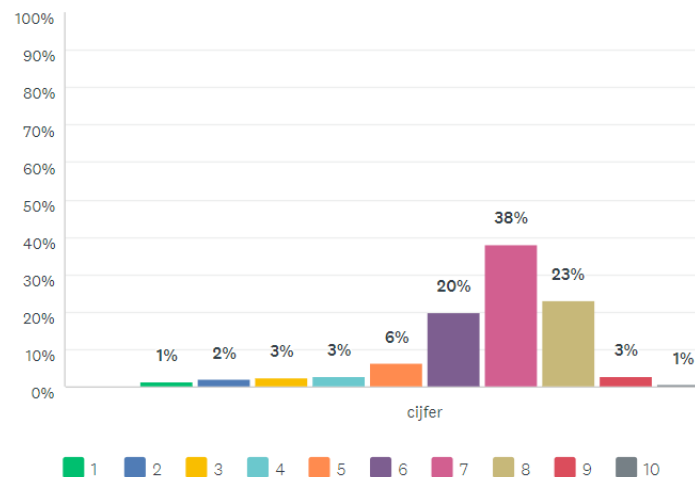
Beantwoord: 400 Overgeslagen: 18

Onder

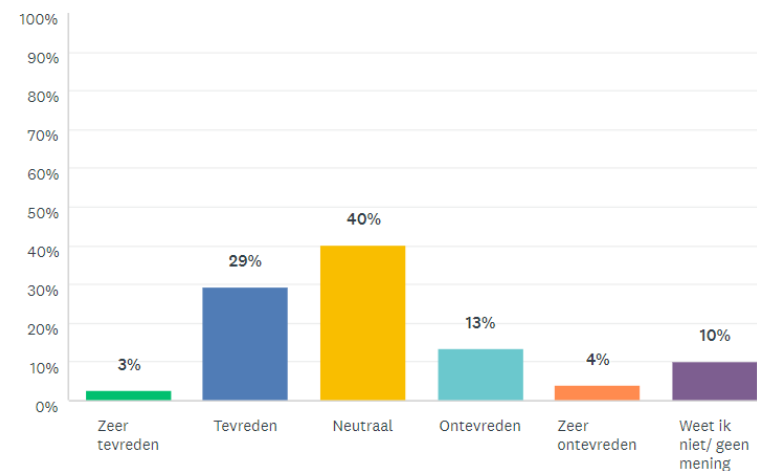
Cijfer voor de kwaliteit van het gehele evenementenaanbod (6,6 gemiddelde)

Beantwoord: 400 Overgeslagen: 18

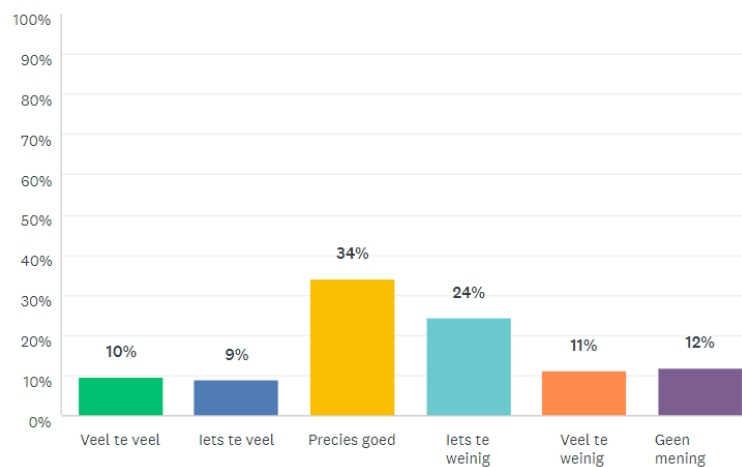
Mening over de spreiding van locaties van evenementen

Beantwoord: 418 Overgeslagen: 0

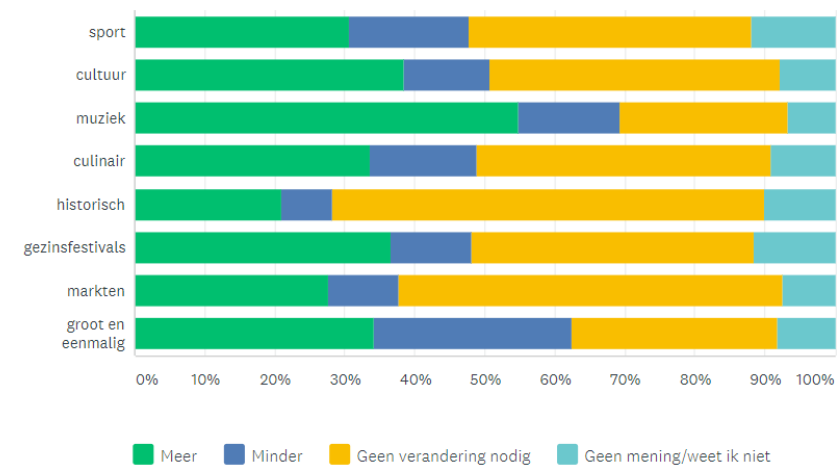
Mening over het aantal evenementen per jaar

Beantwoord: 418 Overgeslagen: 0

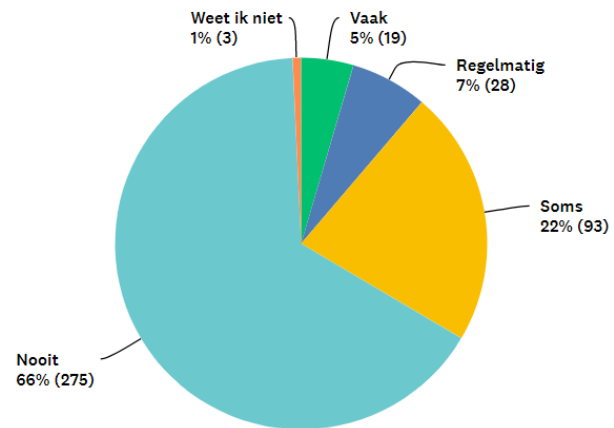
Gewenste variatie in het type evenementen volgens inwoners

Beantwoord: 418 Overgeslagen: 0

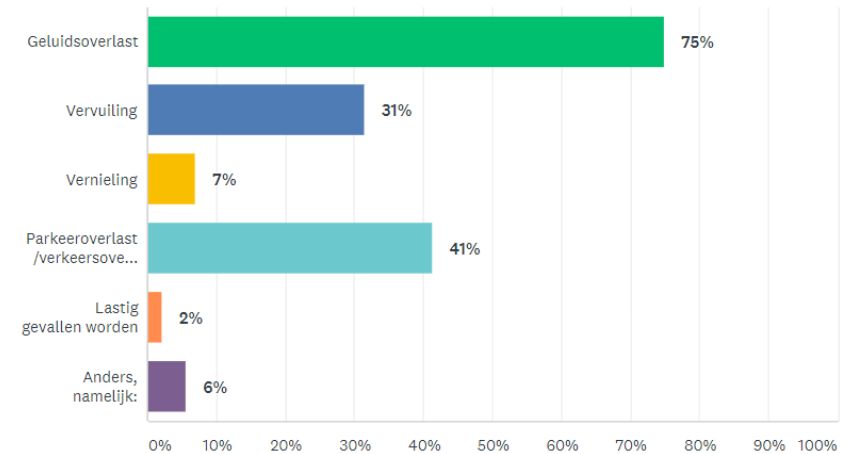
Frequentie overlast van evenementen volgens inwoners

Beantwoord: 418 Overgeslagen: 0

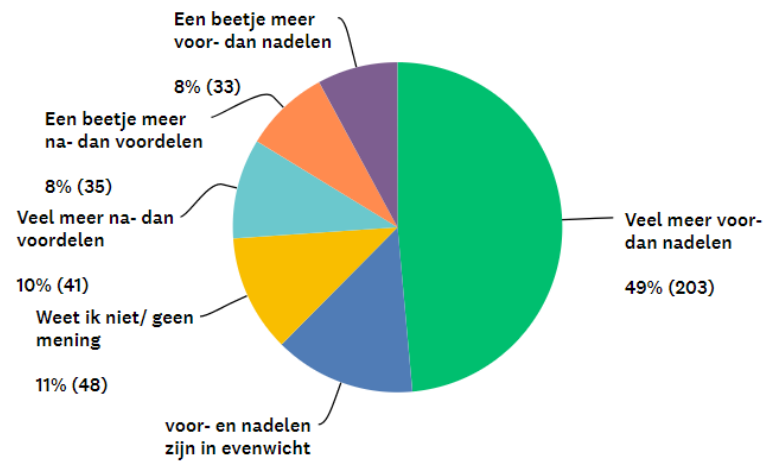
Soort overlast volgens inwoners

Beantwoord: 143 Overgeslagen: 275

Voordelen versus de nadelen

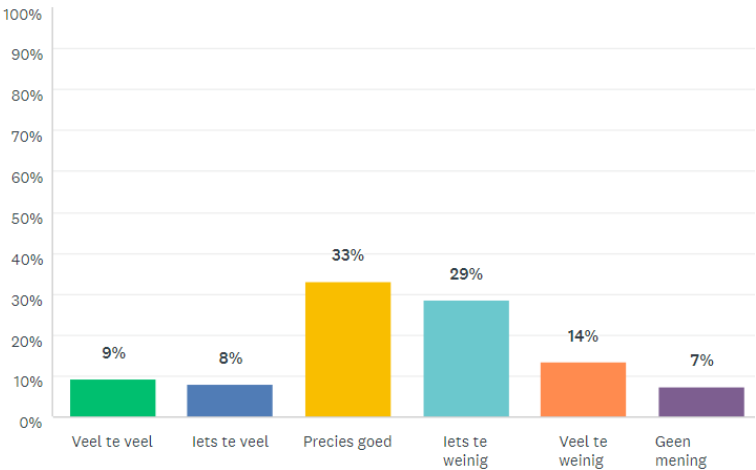
Beantwoord: 418 Overgeslagen: 0

Bijlage 9b. Resultaten enquête inwoners - leeftijdsgroepen

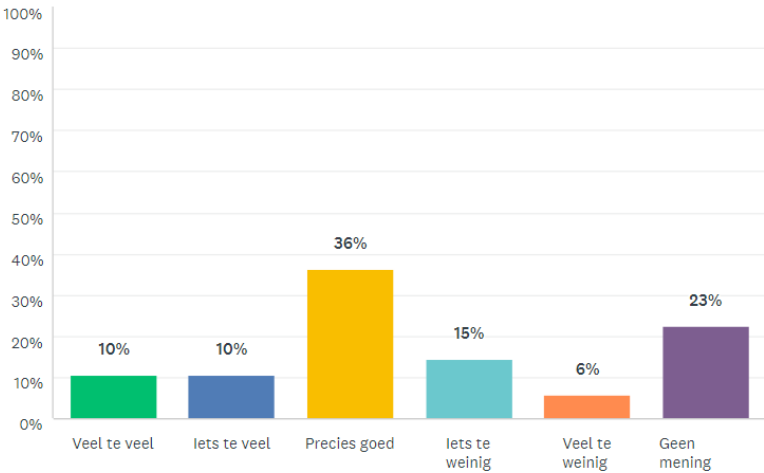
Mening over het aantal evenementen per jaar - inwoners <60 jaar

Beantwoord: 294 Overgeslagen: 0

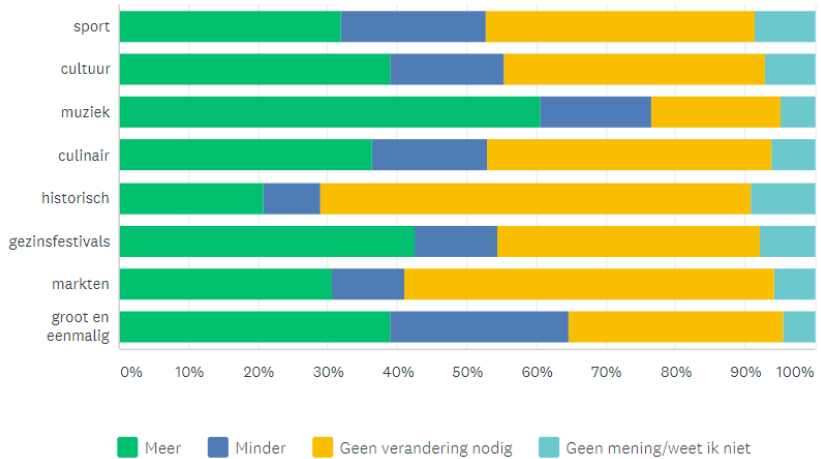
Mening over het aantal evenementen per jaar - inwoners >60 jaar

Beantwoord: 124 Overgeslagen: 0

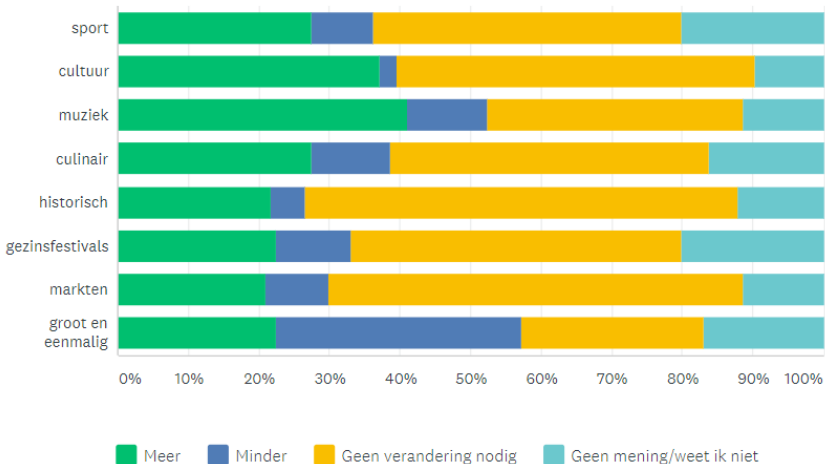
Gewenste variatie in het type evenementen - inwoners <60 jaar

Beantwoord: 294 Overgeslagen: 0

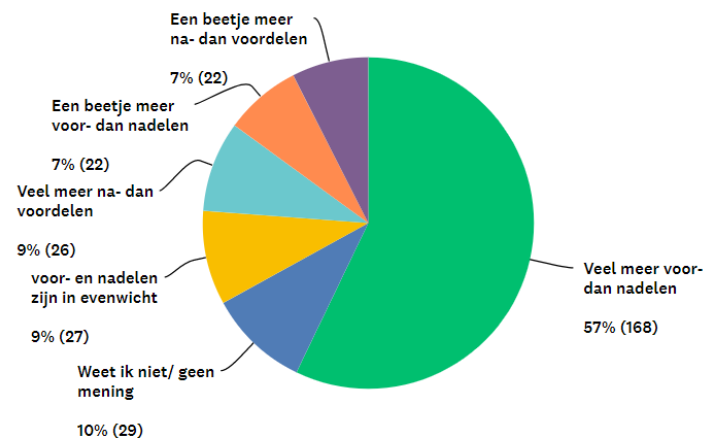
Gewenste variatie in het type evenementen - inwoners >60 jaar

Beantwoord: 124 Overgeslagen: 0

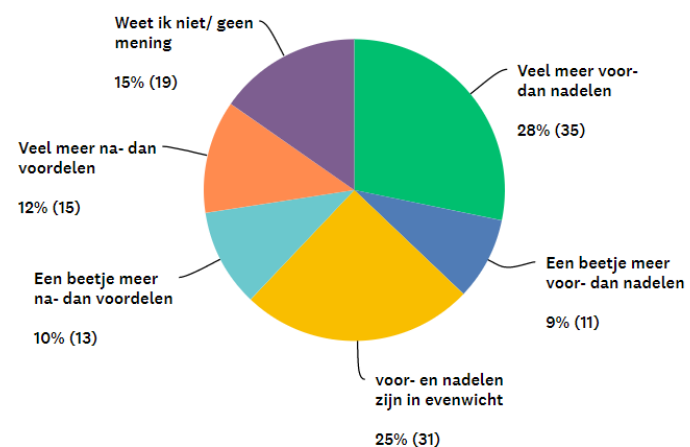
Voordelen versus de nadelen - inwoners <60 jaar

Beantwoord: 294 Overgeslagen: 0

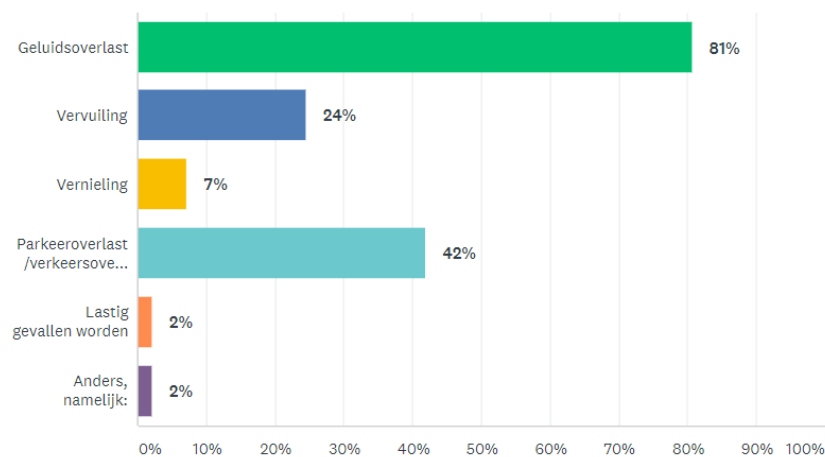
Voordelen versus de nadelen - inwoners >60 jaar

Beantwoord: 124 Overgeslagen: 0

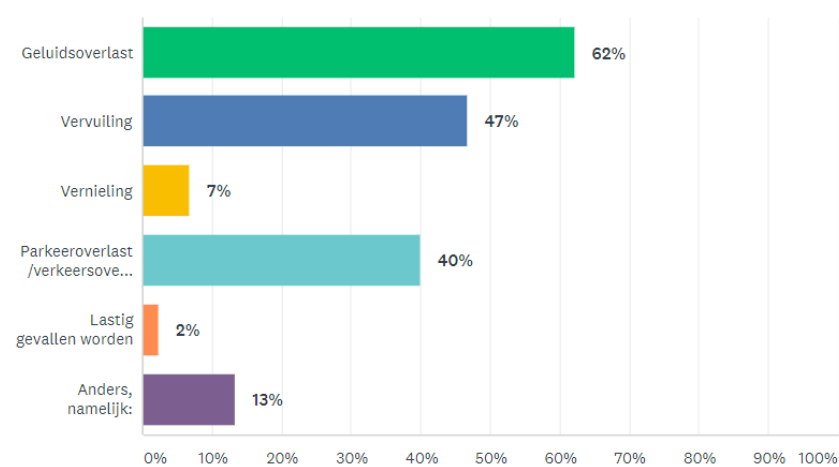
Soort overlast - inwoners <60 jaar

Beantwoord: 98 Overgeslagen: 196

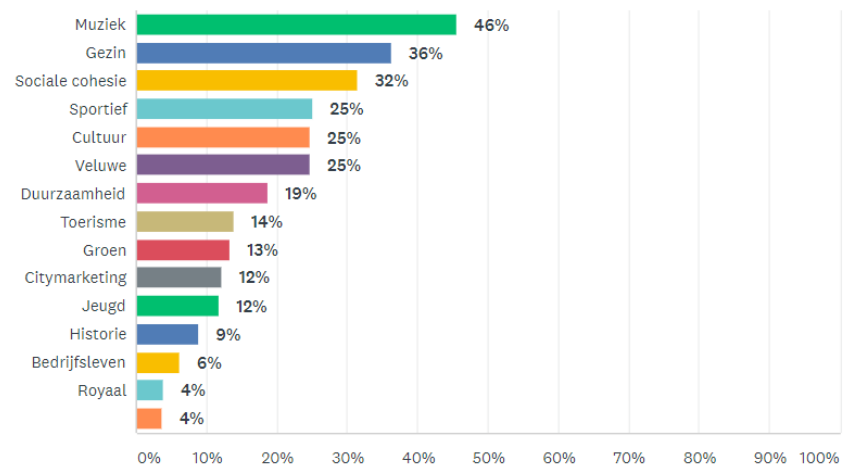
Soort overlast - inwoners >60 jaar

Beantwoord: 45 Overgeslagen: 79

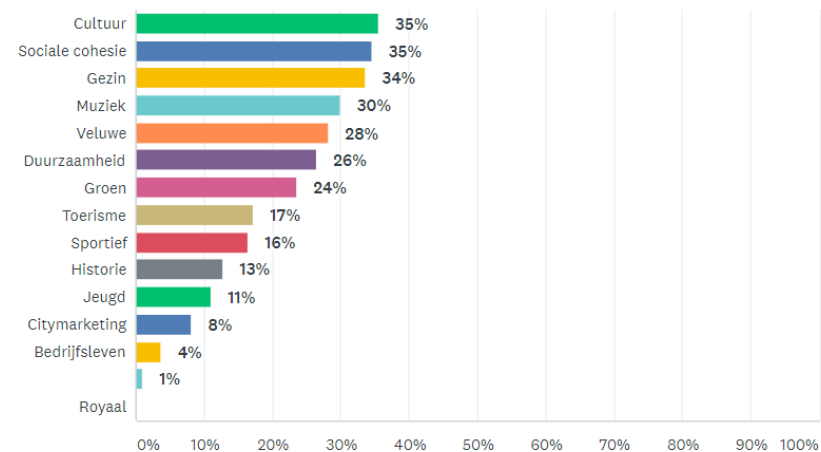
Belangrijkste kernwaarden - inwoners <60 jaar

Beantwoord: 279 Overgeslagen: 15

Belangrijkste kernwaarden - inwoners >60 jaar

Beantwoord: 110 Overgeslagen: 14

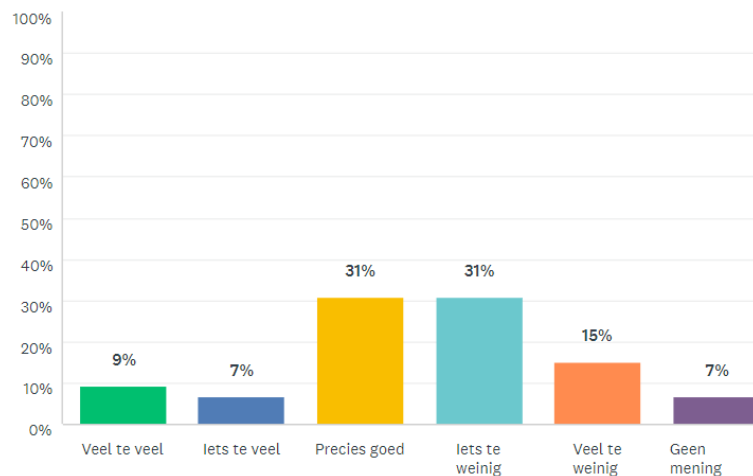

Bijlage 9c. Resultaten enquête inwoners – stedelingen versus dorpingen

Mening over het aantal evenementen per jaar - stedelingen

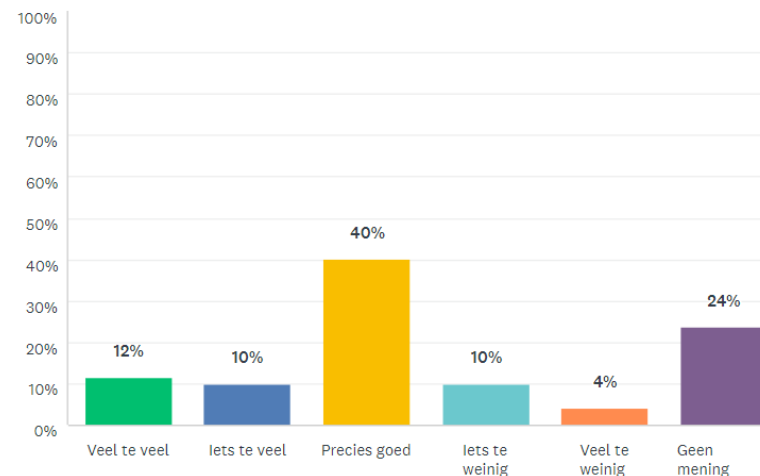
**

Beantwoord: 246 Overgeslagen: 0

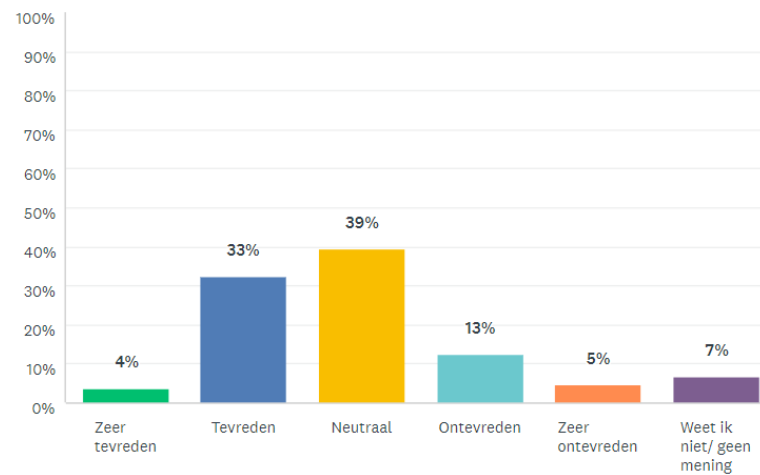
Mening over het aantal evenementen per jaar - dorpingen

Beantwoord: 139 Overgeslagen: 0

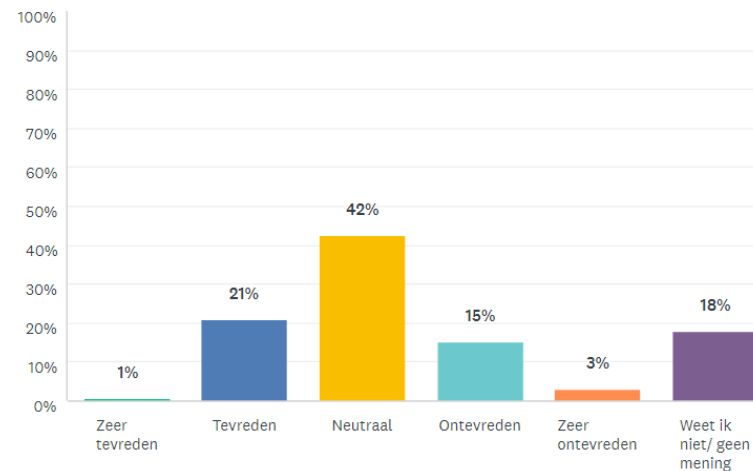
Mening over de spreiding van locaties van evenementen - stedelingen

Beantwoord: 246 Overgeslagen: 0

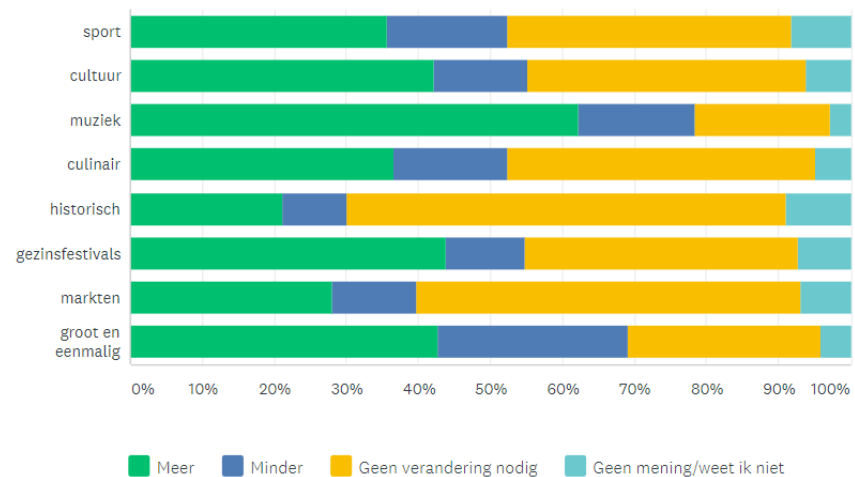
Mening over de spreiding van locaties van evenementen - dorpingen

Beantwoord: 139 Overgeslagen: 0

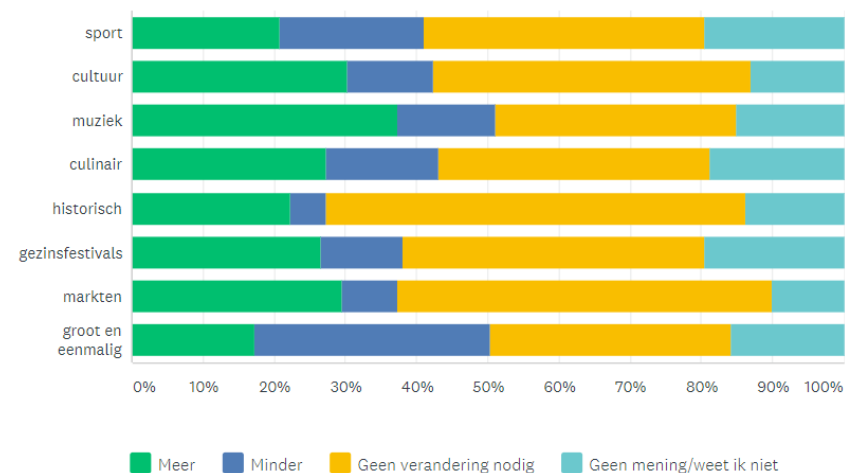
Gewenste variatie in het type evenementen - stedelingen

Beantwoord: 246 Overgeslagen: 0

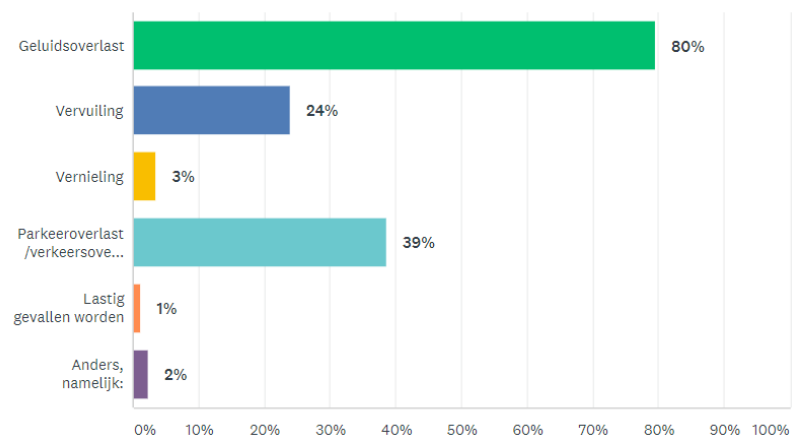
Gewenste variatie in het type evenementen - dorpingen

Beantwoord: 139 Overgeslagen: 0

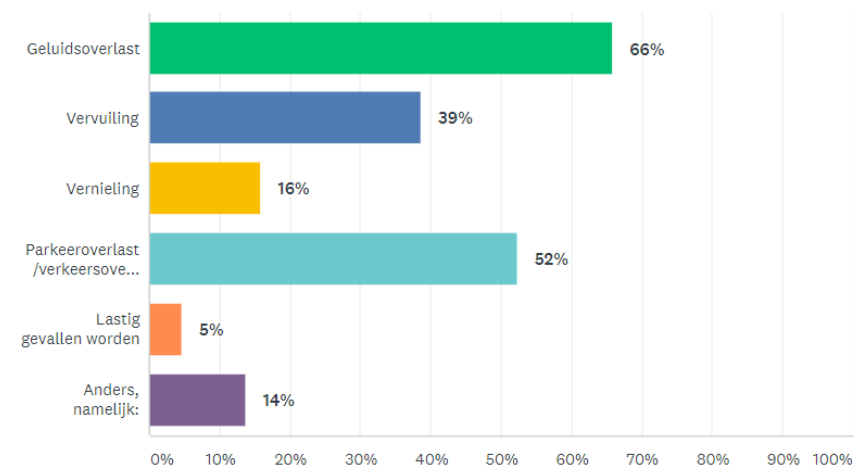
Soort overlast - stedelingen

Beantwoord: 88 Overgeslagen: 158

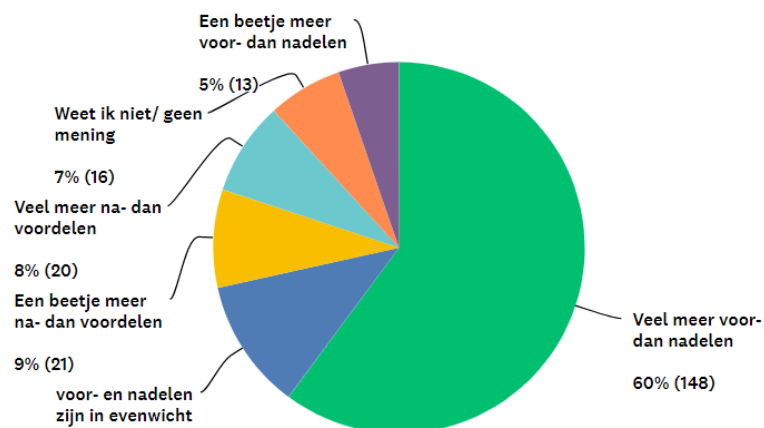
Soort overlast - dorpingen

Beantwoord: 44 Overgeslagen: 95

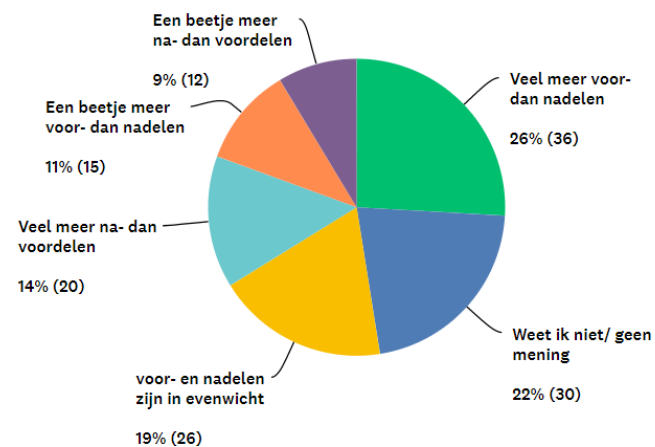
Voordelen versus de nadelen - stedelingen

Beantwoord: 246 Overgeslagen: 0

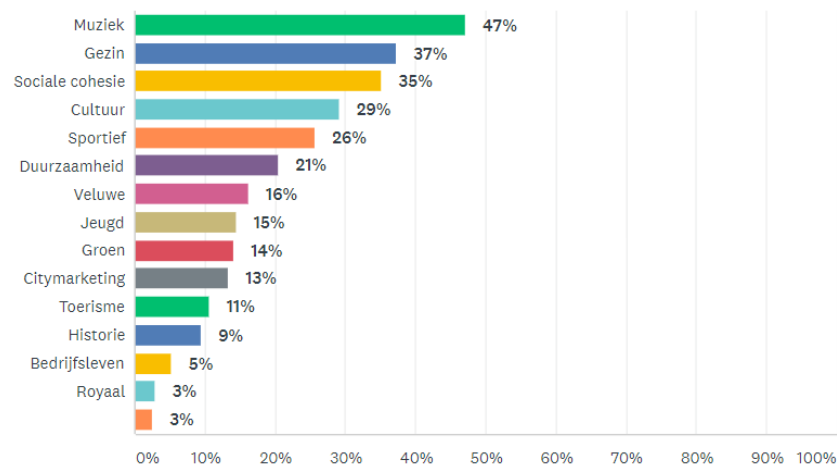
Voordelen versus de nadelen - dorpingen

Beantwoord: 139 Overgeslagen: 0

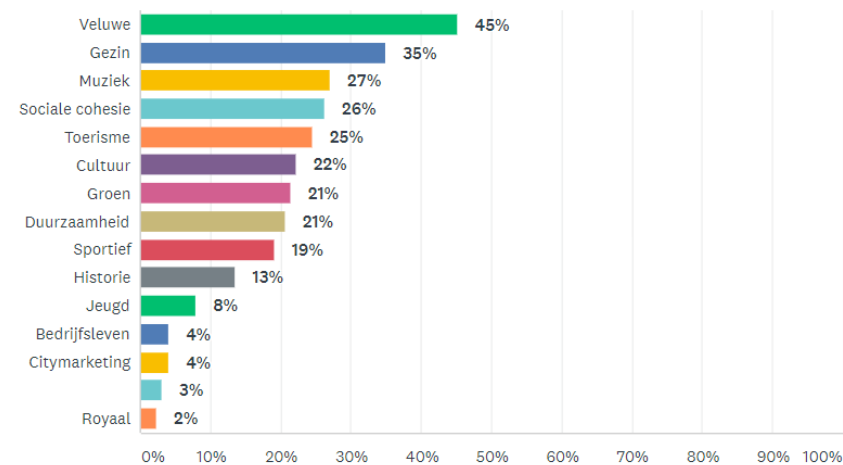
Belangrijkste kernwaarden - stedelingen

Beantwoord: 234 Overgeslagen: 12

Belangrijkste kernwaarden - dorpingen

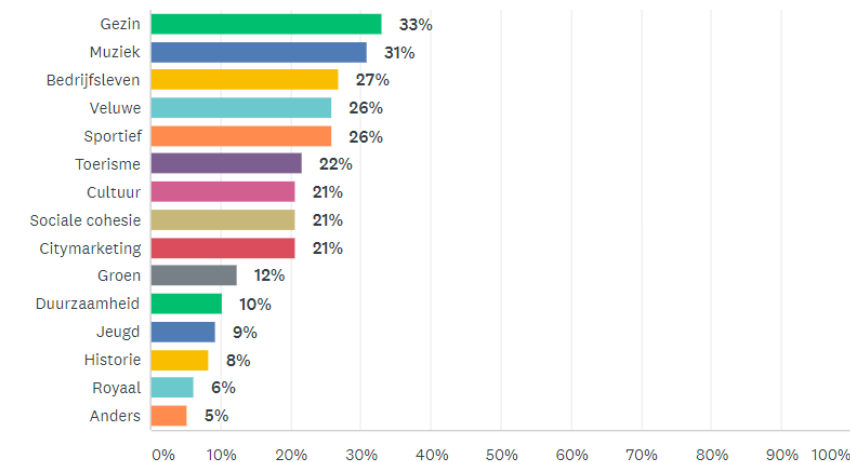
Beantwoord: 126 Overgeslagen: 13

Bijlage 9d. Resultaten enquête ondernemers - algemeen

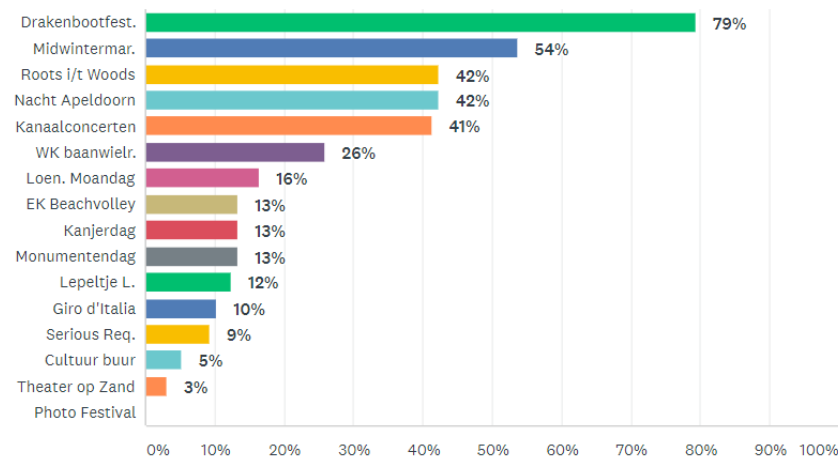
Belangrijkste kernwaarden volgens ondernemers

Beantwoord: 97 Overgeslagen: 14

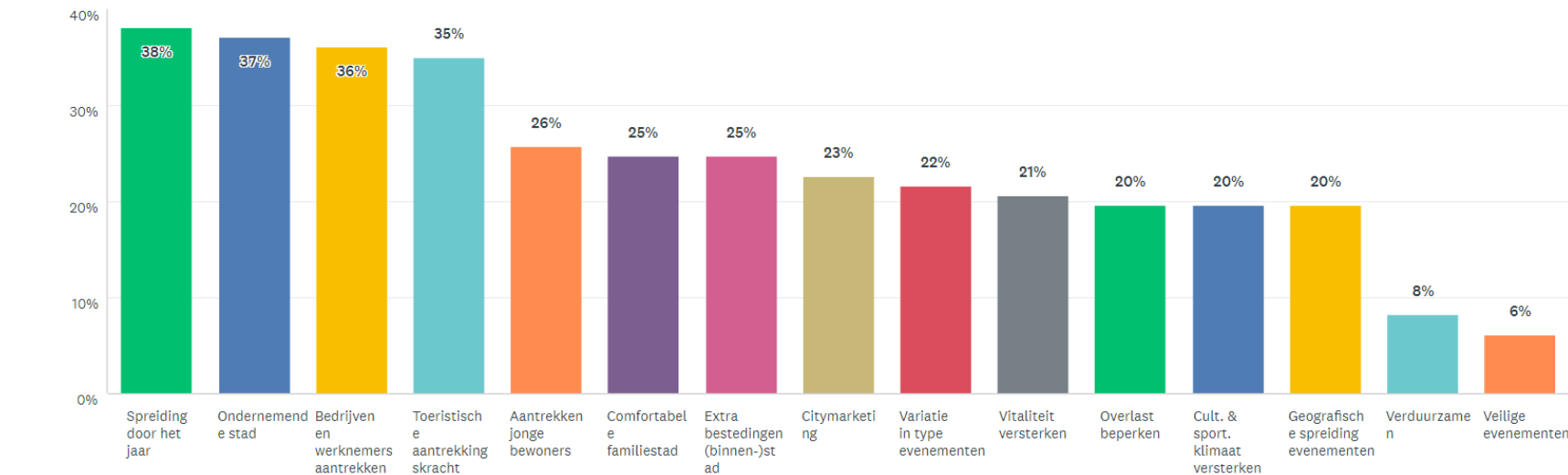
Typisch Apeldoornse evenementen volgens ondernemers

Beantwoord: 97 Overgeslagen: 14

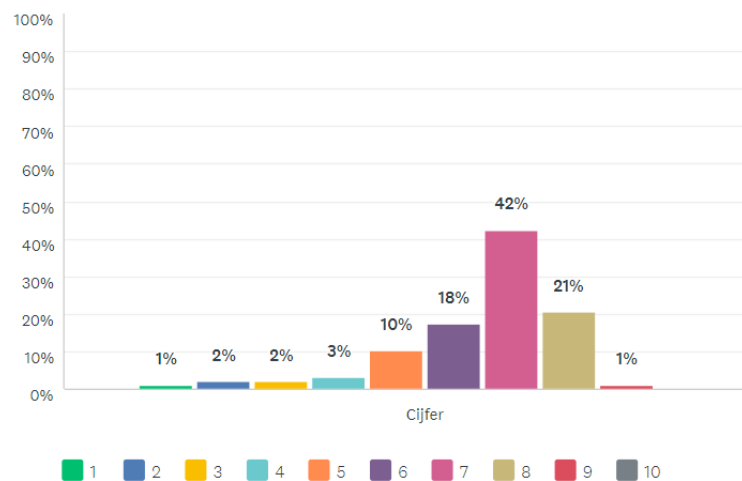
Belangrijkste aspecten van het Apeldoornse evenementenbeleid volgens ondernemers.

Beantwoord: 97 Overgeslagen: 14

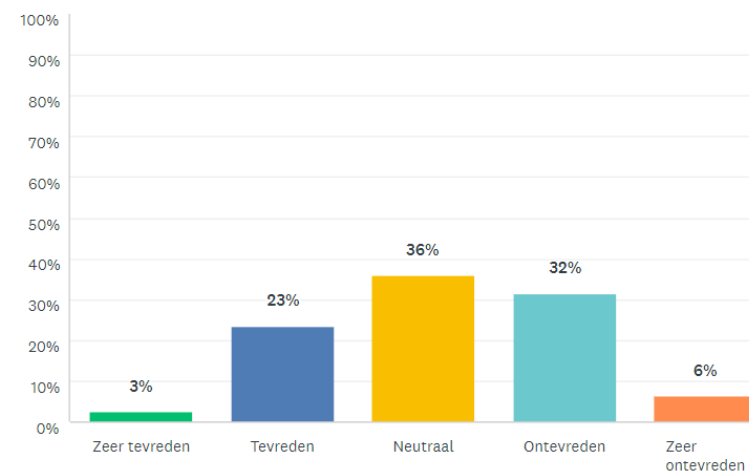
Cijfer voor het evenementenaanbod (6,5 gemiddeld)

Beantwoord: 97 Overgeslagen: 14

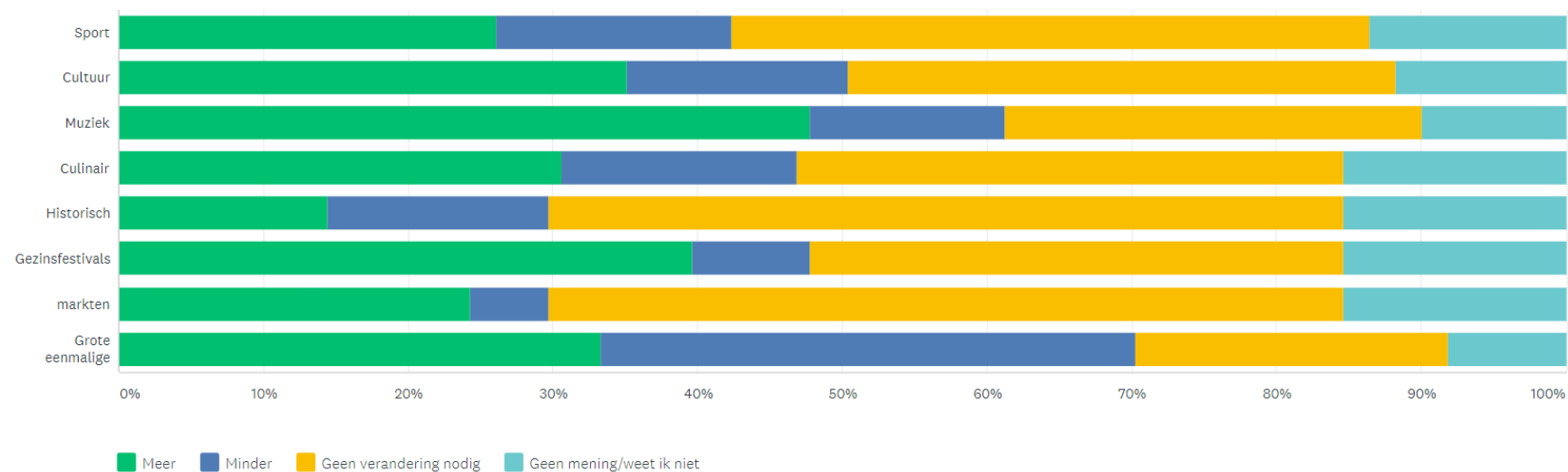
Mening over de spreiding van locaties van evenementen

Beantwoord: 111 Overgeslagen: 0

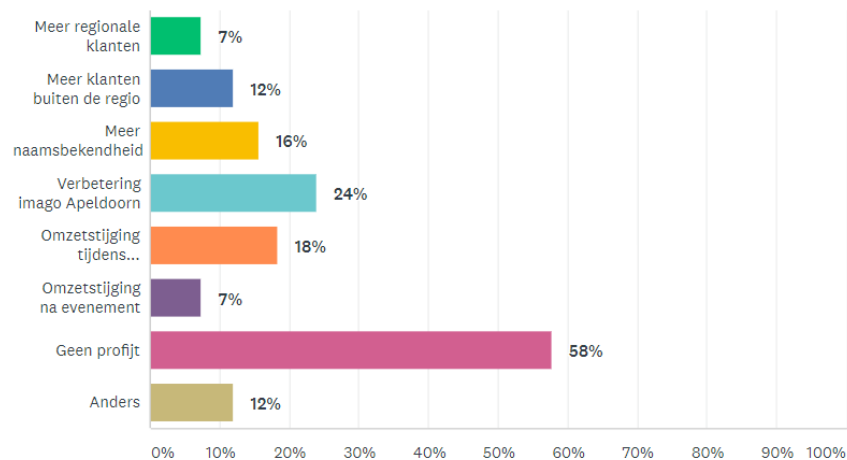
Gewenste variatie in het type evenement

Beantwoord: 111 Overgeslagen: 0

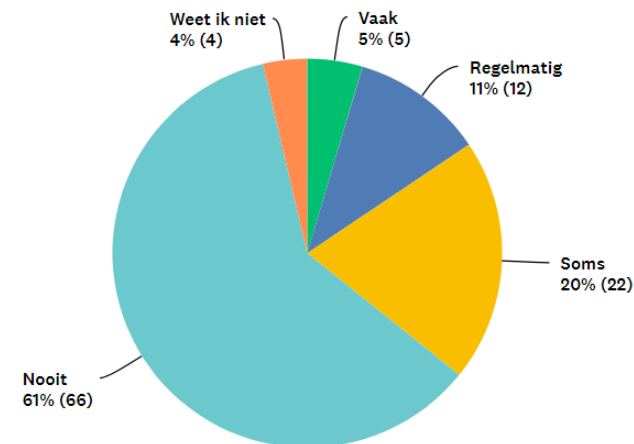
Profijt van evenementen volgens ondernemers

Beantwoord: 109 Overgeslagen: 2

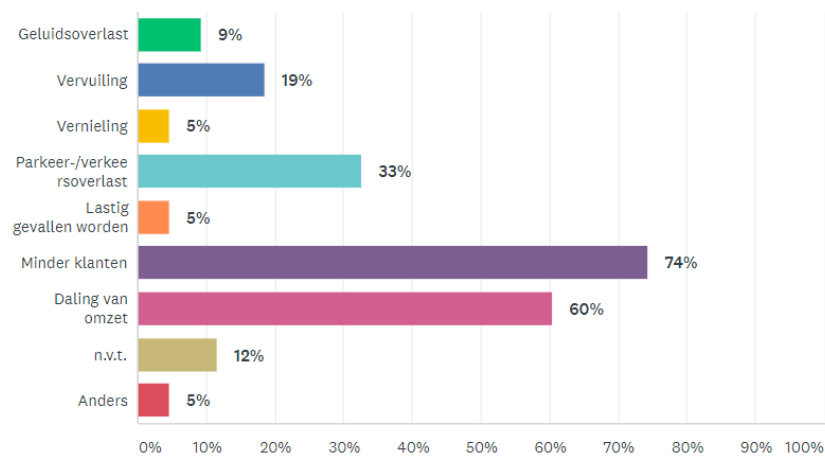
Overlast van evenementen volgens ondernemers

Beantwoord: 109 Overgeslagen: 2

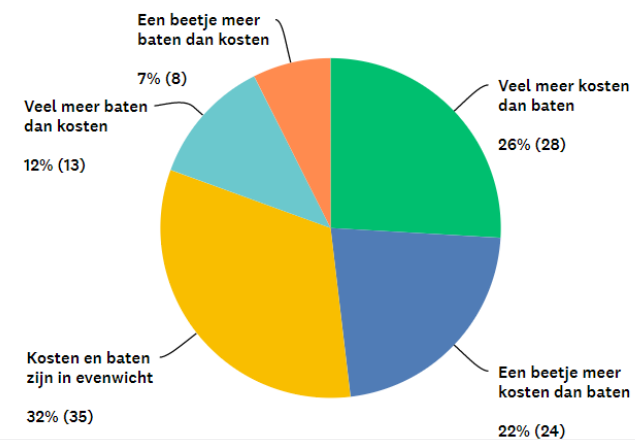
Soort overlast volgens ondernemers

Beantwoord: 43 Overgeslagen: 68

Baten versus lasten volgens ondernemers

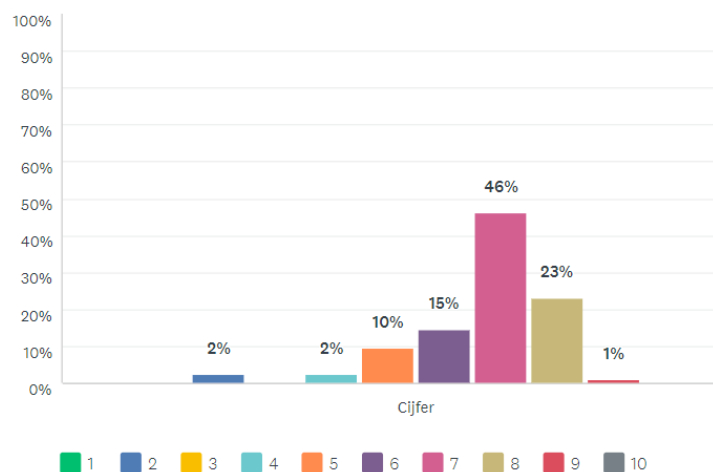
Beantwoord: 108 Overgeslagen: 3

Bijlage 9e. Resultaten enquête ondernemers – marktkoopliden versus niet-marktkoopliden

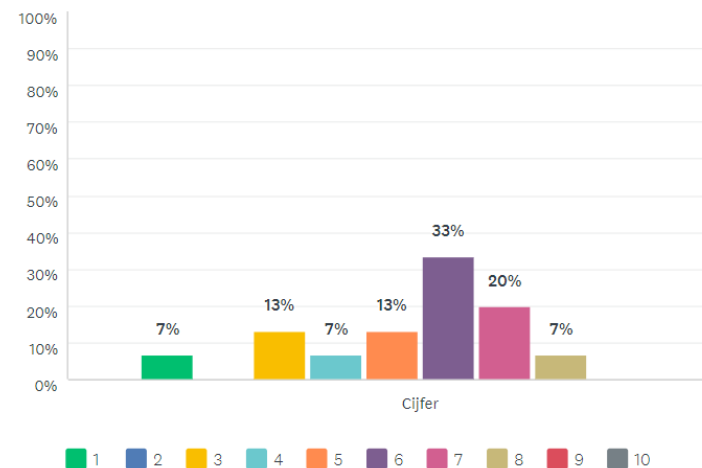
Cijfer voor het evenementenaanbod - niet-marktkoopliden (6,7 gemiddeld)

Beantwoord: 82 Overgeslagen: 12

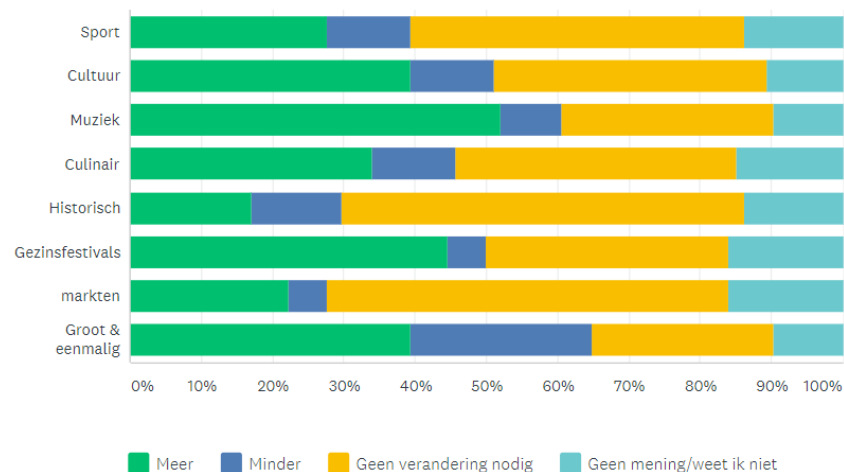
Cijfer voor het evenementenaanbod - marktkoopliden (5,3 gemiddeld)

Beantwoord: 15 Overgeslagen: 2

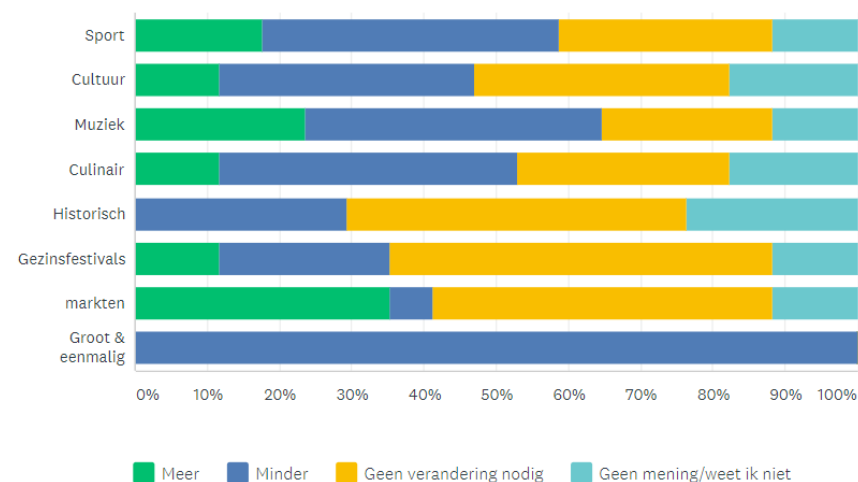
Gewenste variatie in het type evenement - niet marktkoopliden

Beantwoord: 94 Overgeslagen: 0

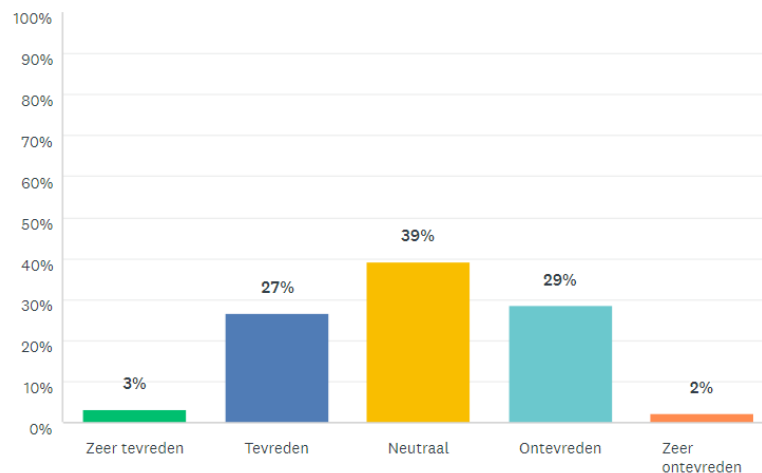
Gewenste variatie in het type evenement - marktkoopliden

Beantwoord: 17 Overgeslagen: 0

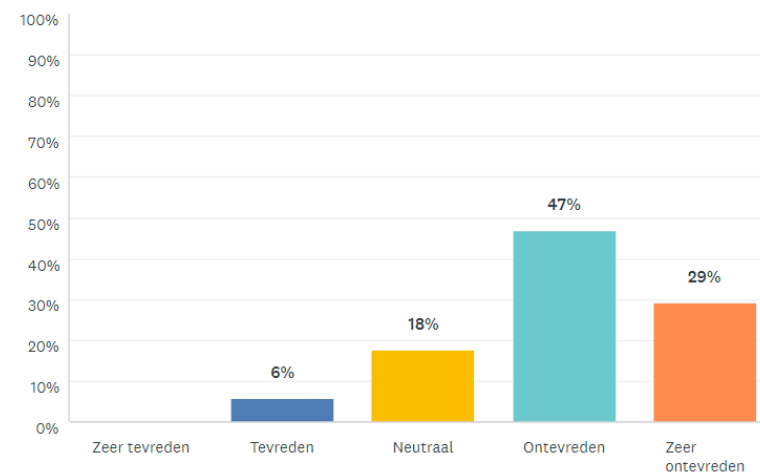
Mening over de spreiding van locaties van evenementen - niet-marktkoo...

Beantwoord: 94 Overgeslagen: 0

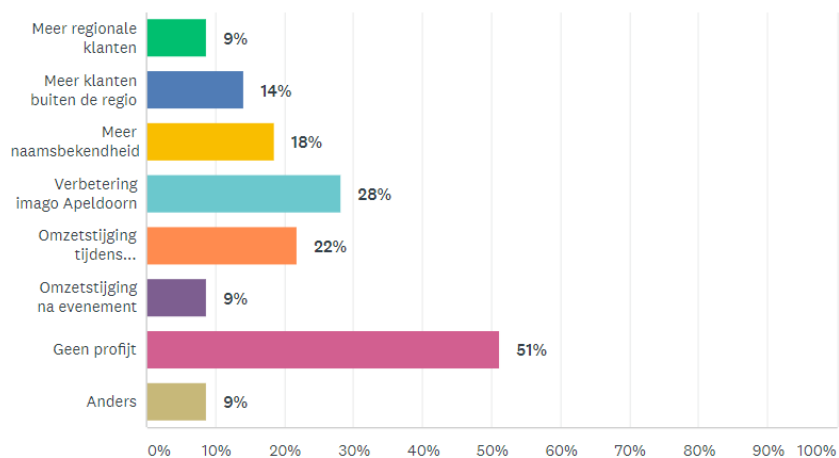
Mening over de spreiding van locaties van evenementen - marktkoopli...

Beantwoord: 17 Overgeslagen: 0

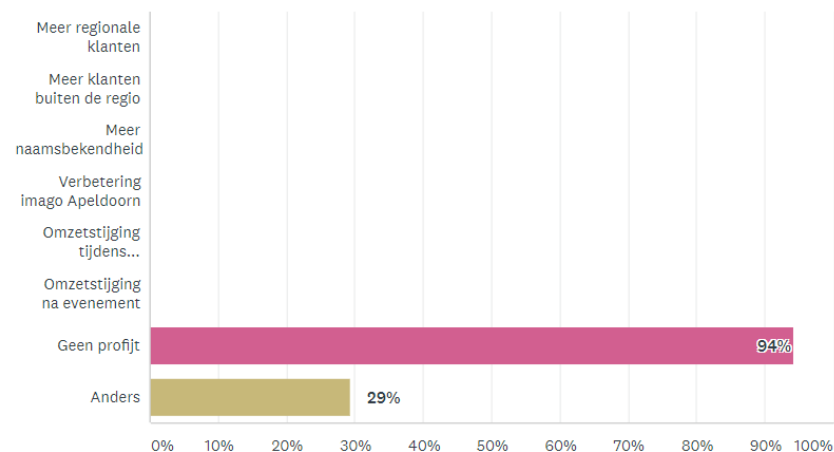
Profijt van evenementen - niet-marktkooplieden

Beantwoord: 92 Overgeslagen: 2

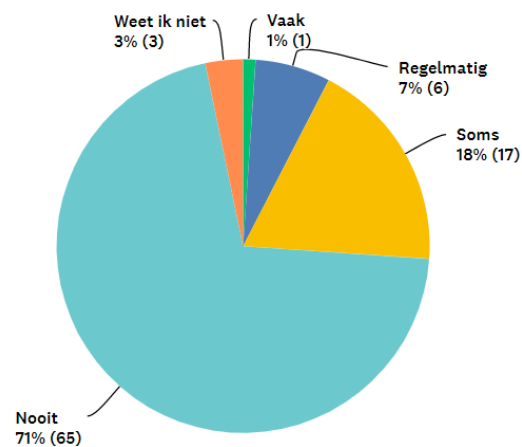
Profijt van evenementen - marktkooplieden

Beantwoord: 17 Overgeslagen: 0

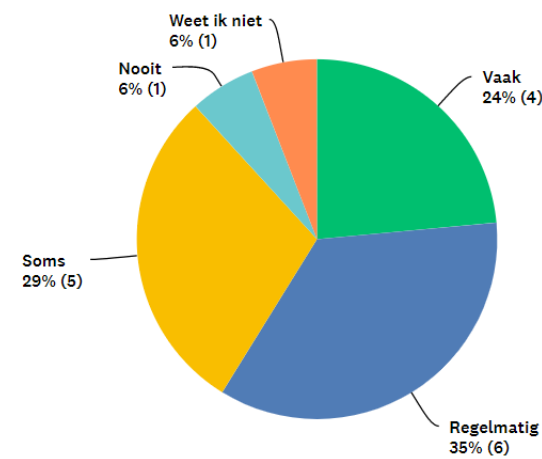
Overlast van evenementen - niet-marktkoopliden

Beantwoord: 92 Overgeslagen: 2

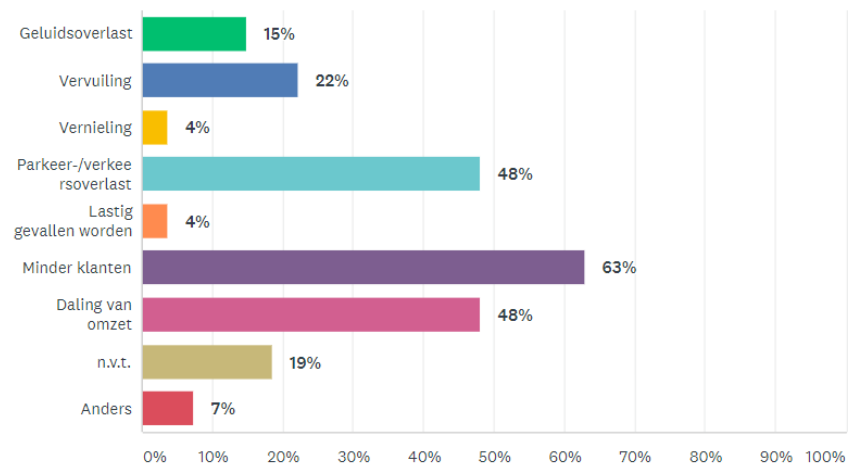
Overlast van evenementen - marktkoopliden

Beantwoord: 17 Overgeslagen: 0

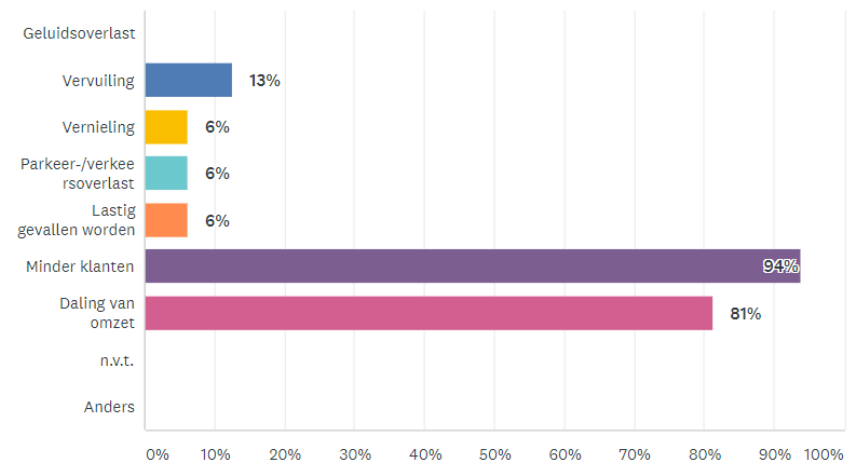
Soort overlast - niet-marktkoopliden

Beantwoord: 27 Overgeslagen: 67

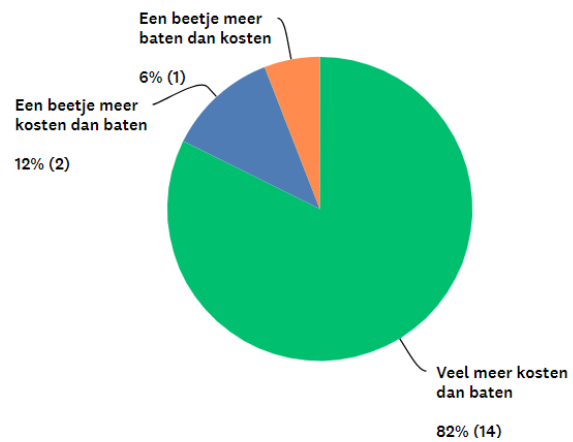
Soort overlast - marktkoopliden

Beantwoord: 16 Overgeslagen: 1

Baten versus lasten - marktkoopliden

Beantwoord: 17 Overgeslagen: 0

Baten versus lasten - niet-marktkoopliden

Beantwoord: 91 Overgeslagen: 3

